

WWII - Întreguri poștale românești folosite drept suport de militarii germani **pagina 20** ✓

Cenzura Ministerului de Război pe corespondența prizonierilor de război și internaților civili (aprilie 1917-1919) **pagina 2** ✓

Plic francat, adresat în România ocupată (prin intermediul Crucii Roșii elvețiene) / A franked envelope, addressed to occupied Romania (via Switzerland Red Cross)

O coală cu banderole pentru ziare - emis. a II-a

coperta 2 ✓

Parfum de trandafir (VI)

pagina 16-19 ✓

Top descoperiri românești (XIII)

pagina 28-31 ✓

Preotul-poet Alexie Mateevici (1888-1917)

pagina 32-33 ✓

Machete Ary Murnu și L. Bassarab neadoptate

pagina 34-35 ✓

40 de ani de la concursul filatelic pentru tineret

pagina 36-39 ✓

inEDITORIAL

De la epicurianism la prostie și ingnoranță

László KÁLLAI

Hedoniștii filateliei sunt dispuși să arunce cu banii în stânga și în dreapta, indiferent dacă piesa achiziționată este autentică sau nu. Firește, nu este treaba mea cine și pe ce își cheltuie banii, însă trebuie să remarc că acești „filateliști” în naivitatea sau prostia lor fac un mare deserviciu tuturor colecționarilor.

Piese prefilatelice, *Capete de bouri*, emisiuni clasice și post-clasice românești, fabricate pe calculator sau în vreo tipografie obscură, devin peste noapte piese „forte” în colecții și chiar în exponate.

„Rarități” românești sunt puse în circuit de către case de licitații, dar și de colecționari cu nume și renume. Firește piesele respective sunt însoțite și de acte ce certifică autenticitatea, chiar dacă de la o poștă se vede că sunt falsuri ordinare. Filatelistul născut, crescut și maturizat în *Epoca de Aur* urmată de *Capitalismul Sălbatic* autentic românesc nu îndrăznește să pună la îndoială aberațiile certificate de așa-zișii experți specializați pe mărcile poștale românești. Este de neînțeles de ce filateliști cu experiență cumpără falsuri de doi bani pentru că sunt însoțite de certificate de autenti-

citate hilare și purtând semnătura unor personaje *controversate* sau în cel mai bun caz din categoria *no name*.

La aceste surse de falsuri și făcături, considerate serioase și credibile, se mai adaugă sumedenia de *costermonger-i* de pe portalurile de tip bazar precum *ebay* sau *Delcampe*. Aici, amatorii pot cumpăra cu bani mărunți piese care dacă ar fi autentice ar costa sute sau mii de euro. Nu mă apuc să descriu toate aiureliile scoase la vânzare (și cumpărate de necunosători/ignorați/nătăraii), dar nu pe

continuare la pag. 1

O coală cu banderole pentru ziare - emisiunea a II-a A wrapper sheet for newspapers - second issue

Dan N. DOBRESCU, AIJP

La sfârșitul lunii iulie 2013 s-a oferit pe *eBay* o coală de benzi de ziare din emisiunea a II-a conținând 18 benzi de ziare. Această piesă avea dimensiunile de 270x620 mm în loc de 470x630 mm așa cum indică Dumitru F. Dumitru¹. În plus era negumată lipsindu-i zona de gumare sub formă de bandă lată de circa 10 mm¹. De asemenea piesa prezintă o ruptură pe mijlocul mărcii fixe de pe a 16-a bandă.

Analizând această piesă nu am reușit să identificăm nici una din cele 24 de iregularități constatate de David Gijiriguiann².

La începutul lunii august piesa a fost adjudecată cu US\$ 2.225 de către un cunoscut colecționar de piese românești din SUA (Radu Gadidov, Roswell, GA).

At the end of July 2013 on *eBay* there was an offer made out for a wrapper sheet for newspaper from the second issue made of 18 newspaper strips. This piece was 270x620 mm in size, as oppose to the 470x630 mm as Dumitru F. Dumitru¹ indicated. Plus, it wasn't rubberized, missing the rubber area shaped like a ribbon 10mm¹ wide. Also the piece had a small fracture on the middle of the printed stamp from the 16th strip.

Analyzing this piece we couldn't identify any of the 24 irregularities signaled by David Gijiriguiann².

At the beginning of August the piece was sold for US\$ 2,225 US by an esteemed Romanian items collector from the USA (Radu Gadidov, Roswell, GA).

¹ Dumitru, Dumitru F. - *Banderole cu mărci tipărite pentru ziare și periodice / Wrappers for newspapers and periodicals (1870-1909) - partea a II-a / second part, philatelica.ro*, anul / year II, nr. / no. 2(7), martie-aprilie / March-April 2010, 36-42

² Gijiriguiann, David - *Printing irregularities of the second Romanian wrapper (1871)*, Romanian philatelic studies, 1, 1979, 11-14

Revista presei

THE PHILATELIC JOURNALIST, nr. 141, iunie 2013, revistă a *Association Internationale des Journalistes Philatéliques* (Asociația Internațională a Ziariștilor Filatelici) - AIJP (www.aijp.org). Din sumar: *News RDPs to sign Roll in Gloucester 2013*; *General information about the International philatelic show „ROSSICA 2013”*; *Goeggel-upped: What a sensation! Customised Corinphila Kickoff!* (Wolfgang Maassen); *IPHLA 2012 - the last major websites competition?* (Victor Manta); *„Pre Philatelic” philatelic literature the United Kingdom - The beginning* (Chris King); *Annual report 2012 of the President of the AIJP, Wolfgang Maassen* (Essen, Germany, May 2013).

Cum desemnăm juriile?

Am fost surprins să constat la o recentă expoziție filatelică cu participare internațională desfășurată în România că unii dintre membrii juriului și-au jurizat propriile exponate. Ca de obicei aceste exponate au fost supraevaluate.

Regulamentele prevăd că, într-o astfel de situație, exponatele membrilor juriului și ale familiilor acestora trebuie să fie trecute în clasa *hors concours* (în afara concursului).

Dacă ar fi trăit regretatul prof. Dan Anghelescu, o astfel de situație ar fi fost evitată. Cum regulamentele sunt ignorate, iar site-ul FFR, la acest capitol, este în construcție de mai mulți ani, organizatorii, în lipsa suportului metodologic, uită să le aplice. În plus, poate dacă ar fi fost postată pe site-ul FFR lista cu cei atestați să juriizeze am fi constatat că fie că aceștia: nu erau atestați, fie erau atestați dar nu erau corespunzător nivelului acestei expoziții.

O altă situație care am constat-o la o expoziție filatelică națională este referitoare la aprecierea juriului național vis-a-vis de un expонат participant anterior la o expoziție mondială la nivel FIP. Așa cum subliniam într-un număr anterior la revistei, punctajul obținut de un expонат în conformitate cu regulamentul este independent de nivelul expoziției. Ca atare un expонат nu poate obține la o expoziție națională o medalie în rang inferior celei obținute la o expoziție de nivel FIP. În caz contrar considerăm că juriul juriizează numele expozanțului, ceea ce nu este în conformitate cu regulamentele.

Când și sub ce conducere vom intra într-o stare de normalitate în viața filatelică românească?

Dan N. DOBRESCU, AIJP

How are jurors appointed?

I was surprised to see at a recent philatelic exhibition with international participation that some jury members judged their own exhibits. As usual these exhibits were overvalued.

The regulations provide in such situation for the exhibits of the jury members and their families to be passed in *hors concours* class.

If the late Professor Dan Anghelescu would have lived, such a situation could have been avoided. As regulations are ignored and FFR website at this chapter is under construction for many years, the organizers, in the absence of methodological support, forget to apply them. Moreover in case the list with the accredited persons to judge would be posted on FFR site we would observe that either they were not attested or they were attested but not appropriately with the rank of this exhibition.

Another situation I observed at a national philatelic exhibition concerns the evaluation made by the national jury of an exhibit with previous participation at a FIP world exhibition. As we pointed out in a previous number of our magazine, the score received by an exhibit in accordance with the regulations is not attached to the level of the exhibition. So an exhibit cannot receive in a national exhibition a medal of inferior rank than one received in a FIP exhibition. Contrariwise we consider that the jury evaluated the exhibitor's name, which is not accordingly to the regulations.

When and under what leadership will we be in a state of normality in the Romanian philatelic life?

De la epicurianism la prostie și ignoranță

urmare de pe coperta 1

vanzătorii acestor bazaconii sunt supărat, ci pe clienții lor.

Nu sunt un mare susținător al unor portaluri de socializare precum Facebook, dar în cazul grupului Federației Colectărilor din România constat un aport important în educarea și informarea filateliștilor tineri, amatori de chilipiri și de rarități. Aproape zilnic membrii grupului postează câte o arătanie de făcătură cu înțelegerea deja ridicată la rang de refren: *Este bun? Este fals?* Și marea majoritate a pieselor sunt false, realizate în detrimentul filateliștilor.

Este trist că generația viitoare de filateliști cade pradă unor hiene

fără scrupule. Din păcate le este greu să găsească un mentor, mai toți bătrânii fiind puși pe afaceri oneroase.

Este și mai trist că filateliști cu decenii de activitate în spate se lasă (de multe ori cu bună știință) păcăliți. În apărarea acestora din urmă nu pot să spun nimic. Ei dețin experiență, literatură, cunosc lumea perversă a experților și totuși se complac și chiar se bălăcesc în această mizerie.

Pentru cei fără experiență le recomand ca înainte de a cheltui banii pe prostii să cumpere literatură de specialitate și să scape de mitologiile urbano-filatelică care se alimentează în realitate din ignoranța noastră cu privire la natura lucrurilor.

ultima oră ► ultima oră

► S-a făcut dreptate ►

Juriul (Mihai Ceucă - președinte; Mihai Semenov, Nicolae Salade, Coriolan Chiricheș - membrii; Ion Stancu - secretar) expoziției naționale *Filax Transilvanica* - ediția a XIX-a a acordat o medalie de *Vermeil* expонатului *First olympic games - 1896 and decennial - 1906* (dr. Constantin Milu). Cele semnalate de noi în numărul precedent s-au dovedit întemeiate. Astfel s-a făcut dreptate.

Felicitări juriului pentru aplicarea cu competență a regulamentelor FIP.

Dan N. DOBRESCU, AIJP

Cenzura Ministerului de Război pe corespondența prizonierilor de război și internaților civili (aprilie 1917 - 1919)

Dr. Dan-Simion GRECU, AEP

Un aspect încă neclarificat este acela al existenței în cursul Primului Război Mondial a unui birou de cenzură poștală specializat, destinat exclusiv corespondenței prizonierilor de război și internaților civili, organizat pe lângă Direcția Statistică din Ministerul de Război (abreviată mai jos **MRDS**). Acesta a funcționat independent față de Biroul militar de cenzură poștală Iași, secția externă (abreviat mai jos **BCPE**), cu care a avut relații de colaborare instituțională.

Organisme de sprijin pentru prizonieri și internați pe lângă Ministerul de Război

La 25 mai 1912 a fost înființat un Birou Statistic pe lângă Serviciul Personalului din Ministerul de Război, care avea ca atribuții statistica recrutării și a infracțiunilor în armată. La 25 iunie 1915, acesta este înălțat la rangul de Direcție Statistică de sine stătătoare. Dar pregătirile din vara anului 1916 pentru implicarea României în război vor adăuga la atribuțiile direcției și toate lucrările privitoare la prizonierii români și străini, internații civili, dispăruți, răniți și morți pe linia frontului (atribuții care vor deveni practic cele mai importante, cu mult înaintea celor statistice propriu-zise).

Încă din 4/17 iulie 1916, prin Jurnalul Consiliului de Miniștri nr. 1 490, s-a hotărât crearea de principiu a unei „comisii cu putere de a decide asupra tuturor chestiunilor în legătură cu întreținerea și întrebuințarea prizonierilor de război” posibili a fi făcuți de către armata română¹. Aceste prevederi au fost completate la 14/27 august 1916 prin Înalțul Decret regal nr. 2 793² (*Regulament asupra prizonierilor de război*), când s-a dispus înființarea la Ministerul de Război a unui *Birou de informații și ajutorare a prizonierilor de război* care avea ca îndatoriri, printre altele: ... b) Centralizarea și culegerea informațiilor relativ la internări, mutații, moartea prizonierilor și înscrierea tuturor acestora pe o foaie matricolă... g) Centralizarea informațiilor asupra românilor prizonieri în țări străine și sarcina de a ușura corespondența între ei și familiile lor.

La 23 august / 5 septembrie 1916³ se înființează două comisii în cadrul Direcției Statistice a Ministerului de Război (condusă până la sfârșitul războiului de directorul N. Tăbăcaru, ortografiat uneori ►►►

Ministry of War censorship on the correspondences of prisoners of war and civilian inmates (April 1917 - 1919)

An aspect still unclear is that of the existence during the First World War (WWI) of a specialized postal censorship office, destined exclusively for the correspondence of prisoners of war and civilian inmates, organized near the Statistics Department of The Ministry of War (abbreviated below **MRDS**). This functioned independently from the military office for postal censorship in Iasi, external section (abbreviated below **BCPE**), with whom they had an institutional collaboration relationship.

Support organisms for prisoners and inmates near the Ministry of War

On May 25th, 1912 the Statistics Bureau near the Personnel Office of the Ministry of War was established, which had the tasks of recruitment statistics and of crimes in the army. On June 25th, 1915 the Office was promoted to the rank of Statistics Department independently working. But the preparations from the summer of 1916 for involving Romania in the war would add to the Department's tasks all the works regarding Romanian and foreign prisoners, civilian inmates, missing people, those injured or killed on the front line (tasks that will basically become the most important ones, way ahead of that of proper statistics).

Even since 4th /17th of July 1916, by the Council of Ministry's Journal no. 1490, it was decided, in principle, to create „a committee with the power to decide upon all the matters related to the sustentation and the utilization of prisoners of war” possible to be made by the Romanian army¹. These principles were supplemented on 14th /27th of August 1916 by the royal High Decree no. 2793² (*Regulations regarding prisoners of war*), when it was decided to establish in the Ministry of War a *Bureau of Information and Help for the prisoners of war* which had, amongst other, the tasks: ...b) Centralizing and collecting information regarding the prisoners internments, transfers, death and writing all of these on a transcript ...g) Centralizing information about Romanians prisoners in foreign countries and the task to ease the mailing between these and their families.

On August 23rd / September 5th, 1916³ two committees are established in the Statistics Department of Ministry of War (led until the end of the war ►►►

¹ Monitorul Oficial nr. 94 din 29 iulie 1916 (11 august 1916).

² Monitorul Oficial nr. 112 din 19 august / 1 septembrie 1916.

³ Decizia Ministerului de Război nr. 384 din 23 august 1916 (5 septembrie 1916), Monitorul Oficial nr. 116 din 24 august / 6 septembrie 1916.

¹ Official Monitor no. 94 of July 29th, 1916 (August 11th, 1916)

² Official Monitor no. 112 of August 19th / September 1st 1916

³ Ministry of War Decision no. 384 of August 23rd, 1916 (September 5th, 1916), Official Monitor no. 116 of August 24th / September 6th, 1916

și Tabacovici):

- **Comisia prizonierilor de război**, președinte C.N. Bagdat, membrii C.D. Creangă și Lascăr Catargiu;
- **Comisia sușușilor străini internați**, președinte I. Carabatescu, alături de alți membri printre care dr. Gr. Antipa.

La 16/29 martie 1917⁴ se reglementează funcționarea *Serviciului prizonierilor de război și internaților civili*, format din două structuri:

❖ *Comisia pentru prizonieri de război și internații civili*, sub conducerea lui C.N. Bagdat, care decidea asupra tuturor chestiunilor în legătură cu întreținerea, conducerea, paza și întrebuințarea prizonierilor din lagăre și internaților civili din centrele de internare românești, personalul necesar administrării, contabilitatea și controlul financiar ale lagărelor.

❖ *Biroul de informații asupra prizonierilor de război* care avea atribuții cu privire la:

- Prizonierii de război și internații civili români aflați la inamic: întocmirea și schimbul listelor de prizonieri (prin intermediul Societății Naționale de Cruce Roșie a României), comunicarea de informații cu privire la prizonieri, fișierul *Biroului de informații al MRDS* urmând a fi la dispoziția continuă a Crucii Roșii.

- Transmiterea corespondenței prizonierilor în ambele sensuri: corespondența cu inamicul și cu reprezentanții săi neutri prin intermediul Crucii Roșii (pe traseul Moldova - Suedia - Anglia - Franța - Elveția). Se avea în vedere cenzura corespondenței prizonierilor, înființându-se *Biroul cenzurii și corespondențelor prizonierilor și internaților civili*.

- Trimiterea de ajutoare în bani, efecte și alimente către prizonieri, care urma să se facă centralizat doar prin intermediul Secției Române a Comitetului Central al Crucii Roșii din Berna (Elveția).

Această organizare a rămas aceeași până la 5/18 ianuarie 1919, când, prin Decretul Lege nr. 65, Direcția Statistică a fost retrogradată la nivel de Secție Statistică, pe lângă Serviciul Personal din Ministerul de Război⁵, păstrându-și însă aceleași atribuții avute mai înainte. Structurată în două părți distincte, ea s-a ocupat în continuare:

- prima secțiune de „lucrările statistice în timp de pace”;

- a doua secțiune de „lichidarea situației tuturor foștilor prizonieri și internați civili în timpul războiului”. În plus, a preluat și întreaga problematică a prizonierilor proveniți din fostele armate ruse și austro-ungare, originari din provinciile unite în 1918 cu România.

Biroul de cenzură de pe lângă MRDS

După cum am văzut, prin Decizia ministerială 10778 din martie 1917 se înființează un birou ▶▶▶

by director N. Tăbăcaru, sometimes also spelt Tabacovici):

- **Prisoners of War Commission**, president C.N. Bagdat, members C.D. Creangă and Lascăr Catargiu;
- **Commission for Foreign Prisoners**, president I. Carabatescu, among other members Gr. Antipa.

On 16th / 29th of March 1917⁴ it is set to rights the functioning of *The Service of prisoners of war and civilian inmates*, formed by two structures:

❖ *Prisoners of war and civilian inmates Commission*, under the leadership of C.N. Bagdat, who was responsible for all the regards considering the sustenance, leadership, guarding and utilization of prisoners in camps and civilian inmates in Romanian internment camps, the personnel needed to administrate, account and financial control of the camps.

❖ *Information Bureau regarding prisoners of war* which had tasks regarding:

- Romanian prisoners of war and civilian inmates in enemy territory: assembling and exchanging prisoner lists (through the National Red Cross Society of Romania), communicating information about the prisoners, the file of the *Information Bureau of the MRDS* always going to be available for the Red Cross.

- Sending the prisoner's mail both ways: letters with the enemy and with his neutral partners through the Red Cross (on the route Moldova-Sweden-England-France-Switzerland). It was considered to censure the correspondences of prisoners, establishing *The Bureau of censorship and mail of prisoners and civilian inmates*.

- Sending aid in the form of money, goods and food to prisoners, this was going to be centralized only through the help of the Romanian Section of the Red Cross Central Committee in Bern (Switzerland).

This setting was kept the same up to January 5/18th 1919, when, through the Law Decree no. 65, The Statistics Department was demoted to the level of Statistics Section, near the Personnel Office in The Ministry of War⁵, still maintaining the same attributes as before. Structured in two distinctive parts, it continued to handle:

- the first section was for „statistic works during peace time”;

- the second section was for „solving the situation of all former prisoners and civilian internees during the war”. Plus, it also undertook the whole situation regarding the prisoners from the former Russian and Austro-Hungarian armies, natives from the territories united with Romania in 1918.

Censorship office near MRDS

As we have seen, through the Ministry Decision 10778 of March 1917, it is established a ▶▶▶

⁴ Decizia ministerială nr. 10 778, Monitorul Oficial nr. 294 din 18/31 martie 1917.

⁵ Monitorul Oficial nr.230 din 10/23 ianuarie 1919.

⁶ Din piesele analizate până în prezent, ar rezulta că doar din luna octombrie 1917 aceste reglementări s-au aplicat și corespondenței internaților civili.

⁴ Ministerial Decision no. 10778, Official Monitor no. 294 of 18th/31st of March 1917.

⁵ Official Monitor no. 230 of 10th / 23rd of January 1919.

⁶ From the pieces analyzed up to the present, it would result that only in the month of October 1917 these rules were applied also to the civilian inmates mail.

de cenzură specific în cadrul MRDS, cu atribuții asupra corespondenței prizonierilor de război, apoi și a internaților civili⁶, în ambele sensuri (spre și dinspre România). Presupun că scopul său primordial era cel *informativ*, de a strânge informații relevante referitoare la prizonieri - condiții de viață, stare de spirit etc. (să nu uităm că serviciile statistice românești au funcționat în ambele războaie practic și ca servicii de informații ale armatei) și mai puțin *restrictiv*, de interzicere a pătrunderii unor informații (care era o valență a cenzurii militare poștale tradiționale).

Tratamentul corespondenței diferea după cum aceasta pleca din țară, sau intra în țară:

❖ Corespondența expedită de prizonieri străini ori internați din România era colectată și eventual cenzurată la nivelul lagărelor (depozitelor) de prizonieri ori centre de internare, de unde era îndrumată direct Serviciului Prizonierilor de la MRDS pentru a fi cenzurată și valorificată informativ. De aici urma să fie trimisă tot direct Societății Naționale de Cruce Roșie (Iasi) pentru a fi ștampilată și expedită la destinație prin poșta oficială sau curieri specifici, fără a mai trece prin BCPE Iasi, vezi Fig. 1.

❖ Corespondența expedită de prizonieri români din țările inamice sau primită de prizonieri / internați străini din România, sosește și este cenzurată la nivelul BCPE Iasi, de unde este trimisă Biroului de Informații de la MRDS pentru valorificare informativă, după care era restituită cenzurii militare pentru distribuire la destinație, vezi Fig. 2.

De aici rezultă niște reguli care și interesante privitoare la corespondențele expediate din lagăre ori centre de internare românești prin intermediul MRDS:

1. Ștampile care POT să apară pe corespondențe într-o anumită ordine:

❖ ștampila de cenzură a lagărului de prizonieri sau centrului de internare (eventual); ▶▶▶

Fig. 1: Carte poștală scrisă la 28.12.1917 de un internat ungur din centrul Podoleni (cu o comunicare în franceză către familia sa din Budapesta); cenzurată local cu ștampila centrului Podoleni (albastră) și semnătura comandantului; corespondența este trimisă conform reglementărilor la MRDS unde primește ștampila **MR-2R**; apoi este înmănată direct Crucii Roșii Iași, care aplică ștampilele CR1, CR2 și CR3; urmează transmiterea către Crucea Roșie suedeză (fără ștampilă), de unde cartea poștală este trimisă ca atare spre Budapesta, vezi cenzura triunghiulară a prizonierilor Viena. Primită de părinții internatului la 20.3.1918, conform unei notații manuscrise.

Fig. 1: Postcard written on December 28th, 1917 by a Hungarian inmate from Podoleni center (with a text in French for his family in Budapest); local censorship with the Podoleni center cachet (blue) and the commander signature; the mail is sent according to the rules to MRDS where it gets **MR-2R** cancellation, then is directly released to the Red Cross Iasi which applies the cancellations CR1, CR2 and CR3; next it is sent to the Swedish Red Cross (no cancellation), from where the postcard is sent as it is to Budapest, see triangular censorship cancellation of Vienna prisoners. It was received by the inmates' family on March 20th, 1918, according to the hand written note.

❖ ștampila de cenzură a MRDS;
 ❖ ștampila de Cruce Roșie din Iași, întotdeauna cea cu textul: **Societatea Națională de Cruce Roșie a României** (codificată mai jos CR1), însoțită de obicei de una sau două ștampile administrative: **Prisonniers de Guerre** (CR2), **CIVILI** (CR3) sau **MILITARI** (CR4);

❖ ștampila de Cruce Roșie suedeză (eventual), cu textul: **HILFSKOMITE DES SCHWEDISCHEN / ROTEN KREUZES / STOCKHOLM** pe corespondențe plecate din România, respectiv **CROIX ROUGE SUEDOISE / COMITE DE SECOURS POUR LES / PRISONNIERS DE GUERRE / STOCKHOLM** pe cele sosite în România.

2. Ștampile care NU TREBUIE să apară pe aceste corespondențe:

❖ semne ale cenzurii militare postale românești din Iași (BCPE) posterior cenzurării la MRDS. Apărările excepții (vezi imaginea de *copertă* sau ►►►

❖ Censorship cancellation from MRDS;
 ❖ The Red Cross cancellation from Iasi, always with the text **Societatea Națională de Cruce Roșie a României** - The National Red Cross Society of Romania - (code below CR1), usually along with one or two administrative cancellations: **Prisonniers de Guerre** - War Prisoners - (CR2), **CIVILI** - CIVILIANS - (CR3) or **MILITARI** - MILITARY - (CR4).

❖ the Swedish Red Cross cancellation (possibly), with the text **HILFSKOMITE DES SCHWEDISCHEN / ROTEN KREUZES / STOCKHOLM** on items sent from Romania, and **CROIX ROUGE SUEDOISE / COMITE DE SECOURS POUR LES / PRISONNIERS DE GUERRE / STOCKHOLM** on those arriving in Romania.

2. Postmarks that MUST NOT appear on these items of correspondence:

❖ Signs of Romanian military postal censorship from Iasi (BCPE) after the MRDS censorship. ►►►

Fig. 2: Carte poștală scrisă la 1.6.1917 de un prizonier român din lagărul Breesen (Germania); cenzurată local cu două ștampile ale lagărului (albastre), corespondența tranzițază Rusia, unde este cenzurată la Petrograd; sosind în Iași, este trimisă la MRDS unde primește ștampila tip **MR-I**, apoi este returnată BCPE, care aplică ștampila refugiată București-Scrisori și ștampila ovală a cenzorului cu indicativul S. Adresare la Botoșani.

Fig. 2: Postcard written on June 1st, 1917 by a Romanian prisoner in Breesen (Germany) camp; censored locally with two cachets of the camp (blue), the item passes through Russia where it is censored in Petrograd; arriving in Iasi, it is sent to MRDS where it receives a **MR-I** cancellation, then is returned to BCPE which applies the refugee cancellation București-Scrisori and the oval cachet of the censor with the tag S. Addressed to Botosani.

Fig. 3: Carte poștală scrisă în limba maghiară la 24.5.1917 de un prizonier ungur din lagărul Șipote (Moldova); cenzurată local cu ștampila lagărului (albastră, slab imprimată în colțul dreapta-sus), apoi cenzurată (aparent din eroare) la BCPE Iași de cenzorul care folosește ștampila ovală cu indicativul F (**CENSURAT F**). Re-cenzurată la MRDS cu ștampila **MR-I**, apoi trimisă direct Crucii Roșii române (ștampilele CR1, CR2), de unde ajunge la Crucea Roșie Stockholm, și în final la destinatarul din Ungaria. O altă explicație ar fi aceea că nu este vorba de o eroare, ci la acea dată MRDS nu dispunea de traducători de limba maghiară, ca urmare a apelat la cel cu indicativul F de la BCPE.

Romanian Red Cross (postmarks CR1, CR2), from where it arrives to the Stockholm Red Cross, and finally it arrives to its destination in Hungary. Another explanation could be that we are not talking about an error; but at that time the MRDS did not dispose of any Hungarian translators and thus called the person with the indicative F from BCPE.

Fig. 3) se pot referi de fapt la cenzurări anterioare din eroare.

❖ nici un semn al tranzitului poștal prin Rusia, deoarece de la MRDS circuitul nu se mai efectua prin poștă, ci doar prin sistemul de curierat al Crucii Roșii, intrat în vigoare în vara anului 1917 în baza unui acord între Iași și Stockholm, după cum urmează:

1. Din România: după trecerea prin cenzura română (exclusiv MRDS?), corespondența este expediată de Crucea Roșie din Iași direct Ministerului României din Petrograd, de unde este re-expediată prin curier diplomatic la Legația României din Stockholm, care o predă Crucii Roșii din Stockholm.

2. Spre România: cum Crucea Roșie din Stockholm avea dreptul de a folosi curierul diplomatic al Ministerului Suedez de Externe pentru corespondența sa cu Rusia și România, ea acceptă să trimită pe acestea cale și corespondența adresată Crucii Roșii Române la Iași (cu condiția ca aceasta să nu încalce prin conținut principiul neutralității depline): aceasta era trimisă prin curier suedez la biroul Crucii Roșii Suedeze din Petrograd, care o transferă Legației României, care la rândul său o trimite Crucii Roșii Române din Iași prin valiza sa diplomatică.

Stampile utilizate de Biroul de cenzură al MRDS

În mod evident au fost folosite consecutiv două tipuri de ștampile de cenzură, cu aspect total diferit și, în lipsa informațiilor istorice, practic imposibil de înrudit. Datele statistice de mai jos sunt rezultatul studiului unui lot de 58 corespondențe cenzurate la nivelul MRDS (dintre care 36 din colecția personală - de unde provin și ilustrațiile din articol -, la care astfel cunosc în detaliu toate caracteristicile), restul de 22 fiind din diferite licitații sau articole publicate ▶▶▶

Ilustrație copertă: Plic francat, adresat (prin intermediul Crucii Roșii elvețiene) în România ocupată, expedit de un internat civil din centrul Botești - Guguști, Regiunea Sud (azi în jud. Vaslui). Cenzura locală a centrului cu ștampila **ROMÂNIA * Regiunea de Intern. Străini...**, cartarea la BOTEȘTI, JUD. FĂLCIU în 3.10.1917, tranzit HUȘI (ștampila pe verso) la 4.10.1917, de unde plicul este trimis, împotriva reglementărilor în vigoare, la cenzura Huși (care aplică două ștampile, **CENSURAT 4 HUȘI** și **BIUROUL DE CENSURĂ HUȘI**, data 4.10.1917). Ajunge la BPCE Iași la 8.10.1917 (vezi ștampila numerică roșie 8, în dreapta mărcilor), care, constatând în fine că este vorba de corespondența unui internat, o îndrumă spre biroul de cenzură din Ministerul de Război MRDS, unde se aplică ștampila **MR-2E**. De aici, este trimisă direct Crucii Roșii Iași, care aplică ștampilele CR1, CR2 și CR3 și apoi o introduce în circuitul curierilor proprii: tranzit pe la Crucea Roșie din Stockholm, ajungând în final la sediul din Geneva (unde mesajul a fost trimis destinatarului din Buzău, iar plicul a fost vândut colecționarilor după război, lucru atestat de alte două ștampile aplicate: „COMITE INTERNATIONAL DE LA CROIX ROUGE / GENEVE / AGENCE INTERNATIONALE DES PRISONNIERS DE GUERRE / Service des enveloppes et timbres de guerre” și „Vendu par: / L'AGENCE INTERNATIONALE / DES PRISONNIERS DE GUERRE”).

The cover illustration: A franked envelope, addressed to occupied Romania (via Switzerland Red Cross) sent by a civilian inmate from Botești - Guguști center, South Region (nowadays Vaslui County). The center's local censorship with the cancellation **ROMÂNIA * Regiunea de Intern. Străini...**, sorted in BOTEȘTI, JUD. FĂLCIU in October 3rd, 1917, transit HUȘI (postmark on the back) on October 4th, 1917, from where the envelope is sent, against all rules standing, to Huși censorship (which applies two cachets: **CENSURAT 4 HUȘI** and **BIUROUL DE CENSURĂ HUȘI**, dated October 4th, 1917). It arrives at BPCE Iași on October 8th, 1917 (see red numerical postmark 8, on the right of the stamps), which, eventually seeing that it is about an inmate's correspondence, directs it to the MRDS Ministry of War's censorship bureau, who applies the **MR-2E** cachet. From here, it is sent directly to the Iași Red Cross which applies the CR1, CR2 and CR3 cachets and then introduces it to its own courier circuit: transit through Stockholm Red Cross, arriving at the end to the headquarter in Geneva (where the message was sent to its recipient in Buzău and the envelope was sold to collectors after the war, fact proven by the two applied postmarks: „COMITE INTERNATIONAL DE LA CROIX ROUGE / GENEVE / AGENCE INTERNATIONALE DES PRISONNIERS DE GUERRE / Service des enveloppes et timbres de guerre” and „Vendu par: / L'AGENCE INTERNATIONALE / DES PRISONNIERS DE GUERRE”).

The apparent exceptions (see the cover illustration or Fig. 3) could be related to the cause of an error prior to censorship.

❖ Not a sign of postal transit through Russia, because from the MRDS the circuit was not completed by post, but through a courier system of the Red Cross, established in the summer of 1917 according to a settlement between Iași and Stockholm, as follows:

1. From Romania: after passing Romanian censorship (exclusively MRDS?), the item is sent by the Red Cross from Iași straight to the Romanian Ministry in Petrograd, from where it is re-sent through diplomatic courier to the Romanian Legation in Stockholm, who then releases it to the Red Cross in Stockholm.

2. To Romania: as the Stockholm Red Cross had the right to use the diplomatic courier of the Swedish Ministry of Foreign Affairs for its correspondence with Russia and Romania, it agrees to also send, using this mean, the items addressed to the Romanian Red Cross in Iași (with the condition that these items do not break in their content the principle of complete neutrality); this was sent by Swedish courier to the Swedish Red Cross bureau in Petrograd, which transfers it to Romanian Legation, which after then sends it to the Romanian Red Cross in Iași through its diplomatic bag.

Cachets used by the MRDS Censorship Bureau

Obviously they used in consecutive order two types of censorship cachets, of totally different looks and, lacking historical information, practically impossible to relate to each other. The statistics below are the result of a study of a lot made from 58 items of correspondence censored at the MRDS level (of which 36 are from the personal collection - from ▶▶▶

(unde informațiile pot fi fragmentare).

Înainte de a trece mai departe, trebuie precizat modul în care data cenzurării la MRDS poate fi stabilită, chiar aproximativ, analizând câteva ștampile (dacă acestea există, evident):

- ❖ datele ștampilelor de expediție sau din Iași (care semnifică data cartării la acel oficiu), respectiv data ștampilei de zi a Biroului de cenzură Iași (care semnifică data eliberării corespondenței de la cenzură, și nu neapărat data cenzurării);

- ❖ ștampilele numerice de control 1-31⁷ (aplicate aparent mai ales în lunile septembrie - decembrie 1917, cu tuș negru sau roșu) care pot semnifica fie data sosirii corespondenței la biroul de cenzură (de obicei la o zi după data ștampilei de Iași), fie chiar data cenzurării; acestea sunt aproape cu siguranță aplicate la BCPE Iași, poate pentru a ține evidența, acolo unde era cazul, timpului de reținere a ▶▶▶

⁷ Care nu trebuie confundate cu ștampilele matricole ale factorilor poștali din Iași, cu care uneori seamănă destul de mult.

which the article's illustrations come -, therefore I know in detail all their characteristics), the remaining 22 are from different auctions or published articles (some information might be fragmented).

Before we move on, we must mention the method that the date of the MRDS censorship can be established, even if approximated, by analyzing some postmarks (if these exist, of course):

- ❖ the dates of the departure postmarks or from Iași (which means the date of sorting from that office), the date of usual cancellation of the censorship Bureau in Iași (which means the date it was released from censorship, not necessarily the date of the censorship);

- ❖ the numerical control postmarks 1-31⁷ (apparently applied especially in the months September - December 1917, with black or red ink) that might mean either the arrival date to the censorship ▶▶▶

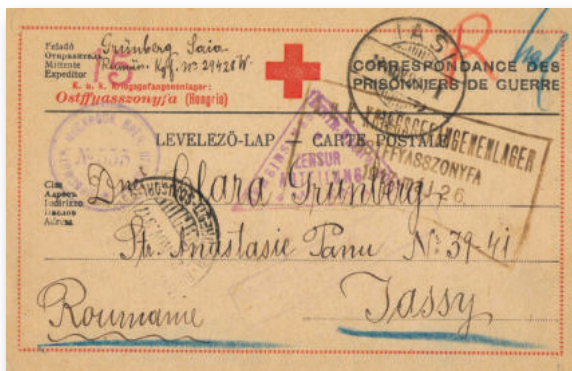
⁷ Which must not be confused with the indicative cachets of postmen from Iași, which sometimes look a lot alike.

Fig. 4: Carte poștală scrisă la 15.12.1916 de un prizonier român din lagărul Sopronnyek, aflat însă la acea dată în Spitalul de rezervă Kőszeg (ambele în Ungaria); cenzura spitalului **K.u.k. Reservespital Kőszeg**, tranzitul prin Biroul prizonierilor de război Viena (cenzura triunghiulară), sosire la Iași unde este cenzurată la MRDS cu ștampila MR-1, apoi remisă BCPE, care aplică ștampila **CENSURAT G**.

Fig. 4: Postcard written on December 15th, 1916 by a Romanian prisoner in the Sopronnyek camp, although at that time he was in the Kőszeg reserve hospital (both in Hungary); the hospital's censorship **K.u.k. Reservespital Kőszeg**, transit through Vienna prisoners of war Bureau (triangular censorship), arrival in Iași where it is censored at MRDS with MR-1 cancellation, then resent to BCPE, which applies the **CENSURAT G** cachet.

Fig. 5: Carte poștală scrisă la 25.5.1917 de un prizonier român din lagărul Ostffyasszonyfa (Ungaria); cenzura dreptunghiulară a lagărului cu data 26.5.1917, tranzit prin Biroul prizonierilor Viena (cenzura triunghiulară), tranzit prin Rusia cu cenzura rotundă Moscova. Sosire la Iași unde este cenzurată la MRDS cu ștampila **MR-1** (posibil cândva în luna septembrie), apoi corespondența este remisă către BCPE (unde sosește probabil la 15.10.1917, conform ștampilei numerice de control 15), părăsește BCPE la 22.11.1917 (conform datei ștampilei București-Scrisori), cartare IAȘI la 28.11.1917.

Fig. 5: Postcard written on May 5th, 1917 by a Romanian prisoner in Ostffyasszonyfa camp (Hungary); the camp's rectangular cancellation dated May 26th, 1917, transit through Vienna prisoner's Bureau (triangular censorship), transit through Russia with round censorship in Moscow. It arrives in Iași where it receives the **MR-1** cancellation from MRDS (possibly sometime in September), then the postcard is resent to BCPE (where it probably arrives on October 15th, 1917 according to the numerical control postmark 15), it leaves BCPE on November 22nd, 1917 (according to București-Scrisori cancellation date), sorted in IAȘI on November 28th, 1917

corespondenței la nivelul cenzurii (care era în jur de o lună).

În cazul corespondențelor plecate din România observăm că între data ștampilei poștei Iași și data eliberării de la cenzură există un interval de timp variabil, cu limite între câteva zile și maximum două luni, în medie circa o lună, astfel că și în lipsa ștampilelor date, putem aprecia cenzurarea unei corespondențe la maximum 30-45 zile de la data scrierii ei.

În schimb, în cazul corespondențelor sosite în România, lipsa ștampilelor cu dată din România face foarte dificilă chiar și o aproximare grosieră a datei cenzurării, această operațiune putând avea loc cu până la 6-8 luni mai târziu (sau chiar mai mult), raportat la data expedierii.

Ștampila Tip MR-1

Ștampila de aspect dreptunghiular, dimensiuni 54 x 12 mm, cu textul **Comisiunea pentru prizonierii de război / CENZURAT** (cu referire în mod clar la comisia Bagdat), care apare pe un număr de 19 corespondențe (33 % din totalul lotului studiat), în exclusivitate expediate sau primite de prizonieri de război, defalcate astfel:

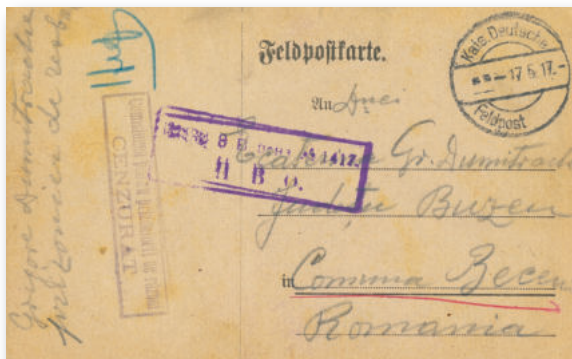
- români din lagăre străine: Austro-Ungaria (expediate 4), Germania (expediate 2), Bulgaria (expediate 6, primite 1), vezi Fig. 2, Fig. 4, Fig. 5, Fig. 6.

- străini din lagăre românești din Moldova (expediate 4, primite 2), vezi Fig. 3.

Datele de utilizare a acestei ștampile par a fi cuprinse între începutul lunii aprilie și luna septembrie 1917, sugerând faptul că atestarea cenzurării corespondenței s-a făcut doar după Decizia ministerială 10 778. Există două corespondențe cu date ►►►

Fig. 6: Carte poștală scrisă la 13.05.1917 de un prizonier român din lagărul de muncă de la gara Gradsko din Macedonia (Bulgaria), lagăr administrat de germani: cartare prin poșta militară germană la 17.05.1917, tranzit prin Rusia cu cenzura Petrograd (cu toate că este adresată în județul Buzău, în România ocupată!!), sosire la Iași (cândva înainte de septembrie 1917), unde trece prin cenzura

MRDS (ștampila **MR-1**). La Iași este reținută peste 7 luni, ajungând la destinatar doar în 17.04.1918 (conform unei notații manuscrise de pe verso), după restabilirea relațiilor poștale între cele două zone românești, așadar la aproape un an de la expediere. Dacă ar fi fost dirijată direct către România ocupată, corespondența ar ajungea probabil în câteva săptămâni la destinație; încă un motiv de a ne întreba de ce a fost folosit acest traseu poștal illogic?

Fig. 6: Postcard written on May 13th, 1917 by a Romanian prisoner in the working camp at the Gradsko railway station in Macedonia (Bulgaria), camp administered by Germans: sorted by German military post on May 17th, 1917, transit through Russia with Petrograd censorship cancellation (although its destination was Buzău county, in occupied Romania!!), arrives in Iași (sometime before September 1917),

office (usually a day after the date of Iași cancellation), or even the censorship date; these are almost certainly applied by the BCPE in Iași, possibly to keep record, where it is necessary, of the time the item was kept under censorship (which was about a month).

In the case of items leaving Romania we can observe that between the postmark date of Iași post office and that of censorship release there is a variable interval, with limits between a couple of days and maximum two months, usually about a month, therefore even without the dated cancellations we can assume that the censorship period of an item was at most 30-45 days from the day it was written.

But, in the case of items arriving in Romania, the lack of dated cancellations in Romania makes for a very difficult, even if approximated, date for censorship, this operation could have taken place up to 6-8 months later (or even more), according to the date it was sent.

MR-1 Type Cancellation

A rectangular shaped postmark, size 54x12 mm, with the text **Comisiunea pentru prizonierii de război / CENZURAT** - Commission for prisoners of war / CENSORED- (clearly referring to the Bagdat commission), that is present on 19 of the items (33% of this study's lot), sent or received exclusively by prisoners of war, distributed like so:

- Romanians in foreign camps: Austria-Hungary (4 sent), Germany (2 sent), Bulgaria (6 sent, 1 received), see Fig. 2, Fig. 4, Fig. 5, Fig. 6.

- Foreigners in Romanian camps in Moldova (4 sent, 2 received), see Fig. 3.

The period in which these cachets were ►►►

where it passes through MRDS censorship (**MR-1** cancellation). It is held in Iași for over 7 months, arriving to its destination only on April 17th, 1918 (according to hand-writing on the back), after the re-establishment of postal relations between the two Romanian areas, thus almost a year after it was sent. If it had been sent directly to occupied Romania, the postcard would have probably reached its destination in a couple of weeks; this is another reason to question why had this illogical postal route been used?

extreme, ce par a ieși din aceste limite:

- o dată aparent timpurie, vezi *Fig. 4*, cu toate că transportul din Ungaria la Iași ar fi putut foarte bine dura peste 4 luni, în cât o cenzurare ulterioară lunii aprilie este posibilă și probabilă;

- o dată aparent târzie, vezi *Fig. 5*, cu toate că cenzurarea la MRDS putea încă avea loc la sfârșitul lunii septembrie (cca. 4 luni de la expediere și cca. 2 luni înainte de cartarea poștală la Iași).

Mai există o curiozitate, practic circumscrișă utilizării acestor stampile **MR-1**. Este evident, și de aceea nu a mai fost menționat, faptul că cenzura MRDS se aplică corespondenței țărilor inamice (Austro-Ungaria, Germania, Bulgaria, Turcia) în relație cu România neocupată, cu Moldova așadar, care nu se putea desfășura decât prin intermediul agențiilor specializate. Corespondența țărilor inamice cu România ocupată putea avea loc fără probleme în mod direct. Și totuși 6 corespondențe din lotul studiat sfidează logica: sunt trimise de prizonieri români din Bulgaria (inclusiv Macedonia) către România ocupată (București, Vlasca, Buzău), dar tranzitează Rusia (fiind cenzurate la Petrograd) și sosesc la Iași, unde sunt preluate de MRDS și cenzurate cu stampila **MR-1**! (această enigmă a fost menționată și de dl. Călin Marinescu⁸, dar explicații nu se cunosc până azi). Vezi un exemplu în *Fig. 6*, de unde rezultă cum au finalizat traseul poștal aceste corespondențe într-o perioadă când nu existau relații directe între Moldova și România ocupată...

Stampila Tip MR-2

Stampilă de aspect oval (inspirată din aspectul stampilelor cenzorilor de la BCPE Iași), dimensiuni 40 x 20 mm, cu textul **CENZURAT * M. R. D. S.**, și în mijloc o literă reprezentând indicativul cenzorului, apare pe un număr de 39 corespondențe (67 %), defalcate astfel:

a) aparținând prizonierilor de război:

- prizonieri români din lagăre străine: Austro-Ungaria (expediate 1), Germania (expediate 5) și nici unul din Bulgaria, vezi *Fig. 7*;

- prizonieri străini din lagăre românești: Moldova 1917-1918 (expediate 10, primite 2, vezi *Fig. 8, Fig. 9*), Basarabia 1918 (expediată 1, vezi *Fig. 10*), România 1919 (expediate 3, vezi *Fig. 14*);

- fără legătură cu România (vezi *Fig. 13*);

b) începând de acum se adaugă ariei de interes a cenzurii MRDS și corespondențele internaților civili din Moldova:

- 9 expediate în străinătate (Elveția, Ungaria, Suedia, Franța etc.), 2 primite din străinătate (Elveția), vezi *Fig. 1 și Fig. 11*;

- 5 circulate intern în Moldova (de obicei primite de internați de la cunoștințe din Moldova), ceea ce reprezintă o particularitate, fiind vorba de ▶▶▶▶

used seems to be between that start of April up to September 1917, suggesting it confirms that the correspondence censorship was made only after the ministerial Decision 10778. There are two items with odd dates, which appear to be out of the ordinary:

- A date apparently early, see *Fig. 4*, although the transport from Hungary to Iași could have very well lasted for over 4 months, thus a censorship later in April is possible and probable;

- An apparently late date, see *Fig. 5*, although the MRDS censorship could have still be applied at the end of September (about 4 months after it was sent and about 2 months before it was sorted in Iași).

There is also something peculiar, practically around the usage of these **MR-1** cancellations. It is obvious, and therefore it has not been mentioned, that the MRDS censorship is applied to correspondences with enemy countries (Austria-Hungary, Germany, Bulgaria, and Turkey) related to unoccupied Romania, hence from Moldova, that could not have been possible unless it was made through specialized agencies. Correspondences between enemy countries and occupied Romania could be sent directly without any issues. And yet 6 items from this study's lot seem to defy logic: they are sent by Romanian prisoners in Bulgaria (including Macedonia) to occupied Romania (Bucharest, Vlasca, Buzau), but they transit Russia (being censored in Petrograd) and arrive in Iași, from where they are taken by MRDS and censored with **MR-1** cancellation! (this enigma was also mentioned by Mr. Călin Marinescu⁸, but even today the explication is still unknown). See an example in *Fig. 6*, from where it results how they finalized the postal route of these items in a time when there weren't any direct connections between Moldova and occupied Romania ...

MR-2 Type Cancellation

Oval looking postmark (inspired by the design of the censor's cachets from BCPE Iași), size 40x20 mm with the text **CENZURAT * M. R. D. S.**, and in the middle a letter representing the censor code, it is present on 39 items (67%), distributed like so:

a) belonging to prisoners of war:

- Romanian prisoners in foreign camps: Austria-Hungary (1 sent), Germany (5 sent) and none from Bulgaria, see *Fig. 7*;

- Foreign prisoners in Romanian camps: Moldova 1917-1918 (10 sent, 2 received, see *Fig. 8, Fig. 9*), Basarabia 1918 (1 sent, see *Fig. 10*), Romania 1919 (3 sent, see *Fig. 14*);

- without any connection to Romania (see *Fig. 13*);

b) Staring now we will add to the MRDS censorship's interest area also the civilian inmates from Moldova:

- 9 are sent abroad (Switzerland, Hungary, ▶▶▶▶

⁸ Marinescu, Călin - *Alte aspecte majore privind corespondența prizonierilor de război români din Bulgaria 1916-1918*, Filatelica, nr. 3, 1994, p. 2; Marinescu, Călin - *Poșta militară româ-*

nească și corespondența prizonierilor de război 1859-1995, București, 1998, p. 314.

singura situație în care ștampile destinate cenzurii externe apare pe corespondențe interne, vezi Fig. 12.

Se cunoaște un caz curios de cenzură a unei corespondențe în tranzit din Rusia spre Austro-Ungaria (probabil rățăcită), fără vreo legătură cu România, vezi Fig. 13.

Utilizarea acestor ștampile pare a începe în luna octombrie 1917 (ceea ce ar susține folosirea consecutivă tipului MR-1, oricum în mod clar cele două tipuri nu apar împreună), cu toate că există și date aparent timpurii, vezi Fig. 13. Perioada maximă de folosire se întinde până în luna decembrie 1917, apoi mai puțin până în aprilie-mai 1918 (vezi Fig. 10), ceea ce coincide cu repatrierea majorității prizonierilor, cu consecință încetarea corespondenței lor, dar și interesul mult redus pentru valorificarea informativă a corespondențelor într-o perioadă în ▶▶▶

Sweden, France etc.), 2 are received from abroad (Switzerland), see Fig. 1 and Fig. 11;

- 5 are circulated in Moldova (usually received by the inmates from friends from Moldova), which is a particularity, as we are talking about an unique situation in when the cancellations destined for external censorship is shown on internal correspondence, see Fig. 12.

There is a curious censorship case known on a correspondence transferring from Russia to Austria-Hungary (probably lost), without any connection to Romania, see Fig. 13.

The use of these cancellations seems to begin in October 1917 (that would sustain the consecutive usage of type MR - 1, anyway both cancellations clearly do not appear together) although there are also apparently early dates, see Fig. 13. The maximum period of use goes up to December 1917, ▶▶▶

Fig. 7: Carte poștală scrisă la 5.3.1918 de un ofițer prizonier român din lagărul german Helmstedt; poartă două ștampile ale lagărului (dreptunghiulară roșie de intrare în aceeași zi, și violetă circulară de cenzură). Cartarea HELMSTEDT la 18.3.1918, sosire la Iași unde este cenzurată întâi de MRDS cu ștampila **MR-2R**; returnată apoi BCPE Iași care o eliberează la rândul său în 25.4.1918 (data ștampilei București-Scrisori), cartare IAȘI la 26.4.1918, de unde este dirijată spre destinatar (în jud. Dorohoi).

Fig. 7: Postcard written on March 5th, 1918 by a Romanian officer prisoner in the German camp Helmstedt; it has two camp cancellations (a red rectangular one for the arrival on the same day and a violet circular one for censorship). Sorted at HELMSTEDT on March 18th, 1918, arrival in Iași where it is first censored by MRDS with **MR-2R** cancellation; then returned to BCPE Iași who then releases it on April 25th, 1918 (București-Scrisori cancellation date), sorted in Iași on April 26th, 1918, from where it is directed to its recipient.

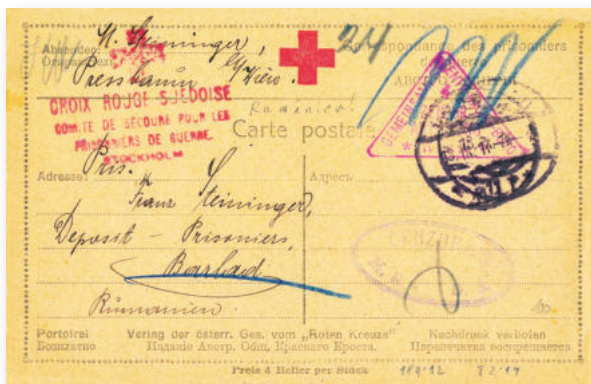
Fig. 8: Carte poștală specială scrisă în germană la 26.10.1917 de un prizonier ungur din lagărul Dobrovăț către o agenție de sprijin din Copenhaga; din lagăr corespondența este îndrumată la MRDS unde este cenzurată cu o ștampilă clară **MR-2R** (și cu inițialele cenzorului M.C.), de aici trimisă direct Crucii Roșii Române (ștampilele CR1 și CR2), de unde, prin curierul Crucii Roșii ajunge la Stockholm și apoi Copenhaga (16.03.1918). Redirijată către destinatarul din Ungaria (conform cererii expeditorului), unde ajunge la 1.04.1918, după cum indică notația manuscrisă.

Fig. 8: Special postcard written in German on October 26th, 1917 by a Hungarian prisoner in Dobrovăț camp to a support agency in Copenhagen; the postcard is directed from the camp to MRDS where it is censored with a clear **MR-2R** cancellation (and with the censor's initials M.C.), from here it is directly sent to the Romanian Red Cross (postmarks CR1 and CR2), from where, through the Red Cross courier, it reaches Stockholm and then Copenhagen (March 16th, 1918). Redirected to its recipient in Hungary (in pursuance to the sender's request), where it arrives on April 1st, 1918, as it is shown by the hand-writing

Fig. 9: Carte poștală specială scrisă 13.9.1917 în Pressbaum (lângă Viena) și adresată unui prizonier austriac din lagărul Bärld; cartare WIEN în aceeași dată, tranzit prin Biroul prizonierilor din Viena (ștampila triunghiulară), de unde este trimisă Crucii Roșii suedeze. Sosire prin curier la Crucea Roșie Iași, de unde este trimisă direct MRDS (fără a mai trece prin cenzura BCPE), aici se aplică o ștampilă MR-2, după care corespondența este trimisă direct lagărului.

Fig. 9: Special postcard written on September 13th 1917 in Pressbaum (near Vienna) and addressed to an Austrian prisoner in Bärld camp; sorted in WIEN on the same date, transit through the Vienna prisoner's Bureau (triangular cancellation) from where it is sent to the Swedish Red Cross. It arrives via courier to Iasi Red Cross from where it is sent directly to MRDS (without passing through BCPE censorship), here it receives a MR-2 cancellation, after which the item is sent directly to the camp.

care chestionarea directă a foștilor prizonieri era o metodă mult mai eficientă. Din iunie până în decembrie 1918 aceste ștampile lipsesc (pe piesele văzute până acum), pentru a reapărea în lunile ianuarie - martie 1919, de această dată pe corespondența prizonierilor din fosta Armată Mackensen (vezi Fig. 14).

Indicativele cenzorilor sunt notate prin litere de la A la V - *Table nr. 1* (codificate în acest text MR-2A... MR-2V), iată în tabelul alăturat sinteza ștampilelor confirmate în lotul studiat (în afara acestora, au mai fost menționate în bibliografie și literele L, O și S):

Au activat la MRDS cenzori detașați de la Biroul poștal de cenzură Iași?

Dacă plecăm de la premiza (nedovedită totuși) că biroul de cenzură MRDS a fost singura instituție care, începând cu luna aprilie 1917, în virtutea relațiilor de colaborare, a trimis corespondența direct Crucii Roșii Românești pentru transport ulterior, scoțind-o astfel din circuitul poștal obișnuit, vom constata că există abateri: foarte multe (am inventariat cca. 20) din corespondențele expediate din România cu însemnele Crucii Roșii românești și eventual suedeze, NU poartă cenzura MRDS, ci una din ►►►

Tabel nr. 1 / Table no. 1

Litera / Letter	Perioada / Period	Limbi cunoscute / Known languages
A	...oct. / Oct 1917 - iunie / June 1918	cehă, franceză / Czech, French
B	dec. / Dec. 1917 - feb. / Feb. 1918	germană, maghiară / German, Magyar
C	...oct. Oct. 1917	germană / German
E	oct. Oct. 1917 - aprilie / Apr. 1919	franceză, germană / French, German
F?	apr. / Apr.- mai / May 1918	
G	nov. / Nov. 1917 și feb. / and Feb. 1919	germană / German
H	nov. / Nov. 1917	germană, maghiară / German, Magyar
I	oct. / Oct. 1917	
M	nov. / Nov. - dec. / Dec. 1917	
N	nov. / Nov. 1917	
R	nov. / Nov. 1917 - apr. / Apr. 1918	germană / German
T	apr. / Apr. 1918	
U	ian. / Jan. 1918	
V	? 1917	

then there are less up to April-May 1918 (see Fig. 10) which coincides with the repatriation of the majority of prisoners, having as consequence the cease of their correspondence but also the very little interest for the informatively exploited of mail in a period in which the direct query of former prisoners was a much more efficient method. From June to December 1918 these cancellations are absent (from the items that we've seen so far), and they appear in January - March 1919, this time on the correspondence of the prisoners of former Mackensen Army (see Fig. 14).

The censor's indicatives were recorded by letters from A to V - *Table no. 1* (coded in this text MR-2A... ..MR-2V), below there is a table to synthesize the confirmed cancellations from this study's lot (other than these, in the references there were also mentioned the letters L, O and S):

Were there detached to MRDS censors working in the Iasi postal censorship Bureau?

If we start with the premises (although unproven) that the censorship bureau of MRDS was a single institution which, beginning with April 1917, by virtue of collaboration relationships, sent correspondence directly to the Romanian Red Cross for further transport, taking it out of its normal postal circuit, we will ascertain that there are abnormalities: many (we recorded around 20) of the items of correspondence sent from Romania bearing the Romanian Red Cross signs ►►►

stampilele BCPE Iași, și anume tipul oval, cu text CENSURAT și o literă de control între A și Z, așadar foarte asemănătoare în concepție cu cele ale MRDS.

Este momentul să facem o paranteză, spunând că nici semnificația acestor ștampile nu este total lămurită; ele sunt în mod normal întâlnite în corespondența externă obișnuită din aprilie și până în ►►►

Fig. 10: Carte poștală scrisă în ceheste la 18.5.1918 de un prizonier ceh din armata Austro-Ungară, aflat într-un lagăr provizoriu românesc din Basarabia (Lăgarul pentru Prizonieri Caraclia, Jud. Acherman, Divizia 5-a, Reg. 8 Inf., după cum se menționează pe verso), adresată în Boemia (Austria). Cartare cu ștampila poștală cu dată (nesemnaltă și unică în felul său) **REGIMENTUL 8 BUZĂU** la 21.5.1918, cenzura militară **CENZURAT / DIVIZIA 5-a**, cartare IAȘI la 26.5.1918, sosește la BCPE la 27.5.1918 (conform ștampilei numerice), de unde este înmănată MRDS care aplică ștampila **MR-2A**. De aici este adresată spre destinație, trecând prin Biroul prizonierilor din Viena (ștampila triunghiulară).

Fig. 10: Postcard written in Czech on May 18th, 1918 by a Czech prisoner from the Austro-Hungary army located in a Romanian temporary camp in Basarabia (Caraclia Prisoner's Camp, Acherman County, 5th Division, Infantry Regiment 8, as it is mentioned on the back), addressed to Bohemia (Austria). Sorted with dated postal cachet (un-sorted and unique in its way)

REGIMENTUL 8 BUZĂU on May 21st, 1918, military censorship **CENZURAT / DIVIZIA 5-a**, sorted in Iași on May 26th, 1918, it arrives at BCPE on May 27th, 1918 (according to the numerical cancellation), from where it is handed to MRDS which applies the **MR-2A** cachet. From here, it is sent to its recipient, passing through the Vienna prisoner's Bureau (triangular cancellation).

Fig. 11: Carte poștală expediată la începutul anului 1918 din Elveția unui internat civil din centrul Bohotin (Moldova); tranzitează Crucea Roșie Stockholm, sosește la cenzura MRDS unde se aplică ștampila **MR-2A**. Porneste în căutarea internatului în mai multe centre:

Bohotin, Regiunea Sud (fără ștampilă), **Dăngeni**, Regiunea Nord (cartare cu ștampila albastră ...**DĂNGENI / JUD. BOTOȘANI** la 25.5.1918, probabil acum se aplică și ștampila de cenzură a județului Botoșani), **Răducăneni**, Regiunea Nord (cartare **RĂDUCĂNENI** la 3.6.1918). Se constată că destinatarul a fost eliberat din centrele de internare și trimis lagărelor de repatriere din București, astfel încât corespondența îl urmează spre capitala aflată sub ocupația germană; fără noroc însă, după cum indică două notații manuscrise în limba germană (Colentina nicht și Cotroceni nicht). Neînd găsit nici aici, corespondența este returnată expeditorului, lucru atestat de ștampila germană **ZURÜCK** (aplicată probabil la București).

Fig. 11: Postcard sent at the beginning of 1918 from Switzerland to a civilian inmate in Bohotin camp (Moldova); transit through Stockholm Red Cross, arrives to MRDS censorship where it receives the **MR-2A** cancellation. It begins to search for the inmate through many centers: **Bohotin**, South Region (no postmark), **Dăngeni**, North Region (sorted with a blue cancellation... **DĂNGENI / JUD. BOTOȘANI** on

May 25th, 1918, it now probably receives the Botoșani county censorship cancellation), **Răducăneni**, North Region (sorted **RĂDUCĂNENI** on June 3rd, 1918). It is discovered that the recipient was released from the camps and sent to repatriation camps in Bucharest, thus the item follows him to the capital city under German occupation; without any luck, as the two German hand-writings indicate (Colentina nicht and Cotroceni nicht). Due to not finding the recipient, the postcard is returned to the sender, fact demonstrated by the German postmark **ZURÜCK** (probably applied in Bucharest).

decembrie 1917 (când încetează practic traficul poștal prin Rusia), apoi sporadic în februarie-aprilie 1918 (pe puținele corespondențe circulate între Moldova și România ocupată); ulterior în lunile iunie-septembrie 1918 (cel puțin) când este folosit un tip nou de ștampilă, asemănător ca aspect, dar cu litere mai subțiri.

În mod logic ar fi ca aceste ștampile, introduse în uz odată cu reorganizarea oficiului poștal Iași (aprilie-mai 1917), să aparțină cenzorilor (eventual translatori) angajați la BCPE. Ținând cont de faptul că și aceștia erau recrutați de Ministerul de Război, este posibil ca în anumite condiții ei să fie detașați la MRDS sau să funcționeze la oficiul de cenzură cu atribuții primite de la MRDS.

Vom constata că practic doar trei litere se regăsesc frecvent pe corespondența prizonierilor și internaților, circulată prin Crucea Roșie: G (mai-iunie, septembrie-octombrie 1917, limba franceză), S (decembrie ►►►

clear; they are normally met in regular external correspondence starting with April up to December 1917 (when postal transit practically stopped going through Russia), then here and there in February - April 1918 (on the few items travelling between Moldova and occupied Romania); afterward in June - September 1918 (at least) when a new type of cachet is used, closely familiar, but with thinner letters.

Logic would dictate that these cachets, being used at the same time as the reorganization of Iasi post office (April - May 1917), would belong to the censors (possibly to translators) employed by BCPE. Considering that they were recruited by the Ministry of War, it is possible for them to be detached to MRDS or function in a censorship office with tasks received from MRDS.

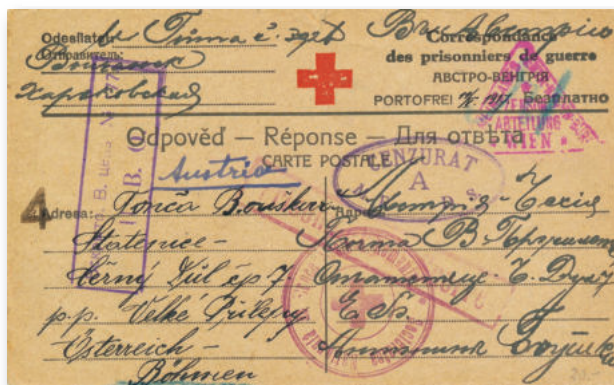
We will determine that there are practically only 3 letters that are frequently found in the prisoners and inmates correspondence, circulated via Red Cross: G (May-June, September-October 1917, French ►►►

Fig. 12: Carte poștală scrisă în Iași la 2.1.1918 de tatăl unui internat civil aflat în centrul Răducăneni. Cartare Iași 4.1.1918, preluare de către BCPE Iași la 5.1.1918 (conform literei de control), apoi, constatându-se că e vorba de corespondența adresată unui internat, este trimisă MRDS care aplică ștampila **MR-2R**.

Fig. 12: Postcard written in Iasi on January 2nd, 1918 by the father of a civilian inmate stationed in Răducăneni camp. Sorted in Iasi on January 4th, 1918, taken by BCPE Iasi on January 5th, 1918 (according to the control letter), then seeing as it is an item addresses to an inmate, it is sent to MRDS which applies the **MR-2R** cachet.

Fig. 13: Carte poștală scrisă în mai 1917 de un prizonier ceh din lagărul Voloveț, lângă Habarovsk (Ucraina) și adresată în Boemia (Austria); este cenzurată la Petrograd, apoi, fără nicio tângenie cu România, ajunge totuși la BCPE Iași (după cum atestă ștampila de control 4, fără a se putea aproxima despre ce lună este vorba); de aici este trimisă către MRDS (care aplică ștampila de cenzură **MR-2A**), cu toate că textul de pe verso este lipsit de importanță. Apoi este înmănată direct la Crucea Roșie Română (CRI și CR2), de unde corespondența este îndrumată spre destinația normală, tranzitând Biroul prizonierilor din Viena (cenzura triunghiulară).

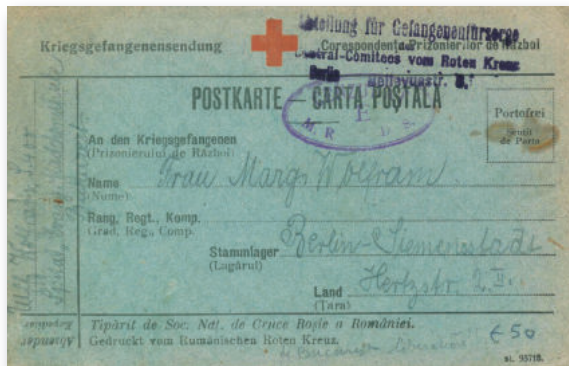
Fig. 13: Postcard written on May 1917 by a Czech prisoner in Volovet camp, near Habarovsk (Ukraine) and addressed in Boemia (Austria); it is censored in Petrograd, then without any connection to Romania, it still ends up in BCPE Iași (as it is shown by the control postmark 4, without the possibility to approximate what month it is about); from here it is sent to MRDS (which applies the **MR-2A** censorship cancellation), although the text on the back has no importance whatsoever. Then it is handed directly to the Romanian Red Cross (CRI and CR2), from where the postcard is sent to its normal destination, transferred to the Vienna prisoner's Bureau (triangular censorship cachet).

the **MR-2A** censorship cancellation), although the text on the back has no importance whatsoever. Then it is handed directly to the Romanian Red Cross (CRI and CR2), from where the postcard is sent to its normal destination, transferred to the Vienna prisoner's Bureau (triangular censorship cachet).

1917 - februarie 1918, limba franceză și germană) și T (septembrie - octombrie 1917, limba franceză); vezi un exemplu în Fig. 15. Această constanță ne poate sugera faptul că într-adevăr, în condiții speciale (indisponibilitate temporară a cenzorilor de la MRDS, supraaglomerare etc.), anumiți cenzori ai biroului din Iași puteau fi detașați la MRDS. Evident, lipsește confirmarea oficială a acestei supoziții.

Fig. 14: Carte poștală a Crucii Roșii Române, rămasă din vremea ocupației, scrisă la 26.3.1919 de un prizonier german, evacuat din lagăr și aflat în Spitalul de la Școala de Fete (București), trecut prin cenzura MRDS (ștampila **MR-2E**), apoi îndrumată la destinație prin Crucea Roșie Germană, secția pentru prizonieri (Berlin).

Fig. 14: Romanian Red Cross postcard, kept from the time of occupation, written on March 26th, 1919 by a German prisoner, evacuated from the camp and located in the Girl's School Hospital (Bucharest), passed through MRDS censorship (**MR-2E** cancellation), then directed to its destination via German Red Cross, prisoner's section (Berlin).

Fig. 15: Carte poștală scrisă în franceză la 11.9.1917 de un internat civil din centrul Știubieni (Regiunea Nord) către nepotul său din Stockholm. Ștampila de cenzură a centrului, cu textul **ROMÂNIA * Regiunea de Internare .... Nord** și notația manuscrisă a cenzurului: 4(17).9.1917.

Fig. 15: Postcard written in French on September 11th, 1917 by a civilian internee in Știubieni center (North Region) to his nephew in Stockholm. The center's censorship cancellation with the text **ROMÂNIA * Regiunea de Internare .... Nord** and a hand-writing of the censor: September 4(17).1917. Censored, Center Commandant, Gendarme Sergeant. Sorted SĂVENI on September 18th, 1917. Arrives at BCPE on

SĂVENI la 18.9.1917. Sosire la BCPE în 22.9.1917 (vezi ștampila de control roșie 22), unde primește ștampila **CENSURAT T**. De aici (? , sau de la nivelul MRDS unde a fost de fapt cenzurată ?) corespondența este trimisă direct Crucii Roșii din Iași (care aplică ștampilele CR1 și CR2), de unde ajunge prin curier la Crucea Roșie Suedeză, și apoi la destinatar (cartare STOCKHOLM 19.12.1917).

September 22nd, 1917 (see red control postmark 22), where it receives the cancellation **CENSURAT T**. From here (? , or from MRDS level where it was actually censored?) the item is sent directly to Iasi Red Cross (which applies the CR1 and CR2 cachets), from where it arrives via courier to the Swedish Red Cross and then to its recipient (Sorted at STOCKHOLM on December 19th, 1917).

Un poștaș pensionar, venerabilul filatelist Gheorghe Tudor ne propune lucrarea **Mărcile poștale românești, catalog 1990-2013**, București 2013, 224 pag., format A6 - livre poche. Lucrarea reprezintă o aducere la zi a cataloagelor publicate anterior (perioada 1858-2009 și 2008-2010), fiind un instrument util colecționarilor atât din punct de ve-

dere informațional cât și din punct de vedere al formatului. Catalogul **full-color** cuprinde numerele și cotele *Listei de prețuri* editate de *Romfilatelia* cât și numerele atribuite de catalogul mărcilor poștale românești și de cataloagele *Yvert et Tellier*, *Michel*, *Scott* & *Gibson*. Cei interesați se pot adresa autorului și magazinelor *Romfilatelia*.

Coriolan CHIRICHEȘ

Expoziția filatelică bilaterală Sibiu - Luxemburg

Prof. Nicolae SALADE

În perioada 26 iunie - 2 iulie 2013, în Sala Expo a Primăriei municipiului Sibiu a avut loc Expoziția filatelică bilaterală Sibiu - Luxemburg.

Organizată de Asociația Filateliștilor din județul Sibiu în colaborare cu Primăria municipiului Sibiu și Casa de Cultură a municipiului Sibiu, precum și cu sprijinul Companiei Naționale Poșta Română, expoziția s-a bucurat de participarea unor filateliști din cele două orașe, fiecare oraș având alocate câte 10 exponate. Expoziția a cuprins 100 de fețe de panou cu exponate diverse de istorie poștală, filatelie tradițională, filatelie tematică, maximafilie, întreguri poștale, cartofilie și open. La această expoziție a fost prezentat și un exponat al Poștei din Cuba.

Vernisajul expoziției a avut loc în prezența primarului municipiului Sibiu, domnul Klaus Werner Iohannis, a delegaților din Luxemburg, precum și a ambasadoarei statului Cuba - doamna Marta Fajardo Palet, a consulului Germaniei la Sibiu - domnul Andreas Huber, precum și a unor reprezentanți ai unor instituții culturale locale, a filateliștilor sibieni, a mass-mediei sibiene și a unui mare număr de vizitatori.

Juriul (Mircea Calu - președinte) a stabilit palmaresul prezentat alăturat.

Cu ocazia expoziției, filateliștii sibieni au realizat catalogul, diploma, palmaresul expoziției, o placchetă, o insignă și un foarte frumos plic și stampilă specială care au marcat acest eveniment deosebit. Din sumarul catalogului (româno-german) coordonat de prof. Nicolae Salade: *Mesaj de salut* (Klaus Iohannis); *Filatelia o distracție, dar și o pasiune!* (Joseph Wolff); *Săptămâna culturală luxemburgheză la Sibiu* (Nicolae Salade); *Viața filatelică sibiană* (ing. Ioan Dejugan).

Grafica materialelor expoziției a fost realizată de domnul dr. Ioan Daniliuc, căruia filateliștii sibieni îi mulțumesc respectuos.

Palmares

Distincție	Prenume & nume	Titlu exponat
Aur Vermeil Mare	Ady Christoffel	Echternach - Istorie poștală, tarife, mărci poștale
	Jeanne Rhein	Marea Ducesă Charlotte
	Nicolae Salade	Păsări din Delta Dunării
	Ioan Dejugan	Sibiul, burg medieval
	Ioan Ovidiu Reu	Istoria expozițiilor filatelice din România în perioada 1891-1948
Vermeil	Gianini Manzella	Întreguri poștale ale Regatului Italiei
	Liviu Pintican	Hermann Oberth, părintele zborurilor spațiale
	Adrian Popa	Scrisori circulate în Transilvania 1785-1867
	Dumitru Barabulă	Fauna pe cale de dispariție în atenția W.W.F.
	Alina Mihaela Vlaic	Fecioara Maria, Mama lui Dumnezeu în pictura veche
Argint Mare	Iulia Chereji	Păsări de pradă
	Constantin Butiuc	Europa în al Doilea Război Mondial
	Roger Thill	Micologia, o lume misterioasă
Argint	Willy Serres	De la tipografia medievală la tipografia modernă
	Mariette G. Theisen	Trandafirul, regele florilor
	Romeo-Lucian Stoia	Evoluția heraldicii românești de-a lungul veacurilor oglindită în filatelie
Bronz argint	Marianne F. Wecker	Femei celebre
	Julien Strasser	Trenul de-a lungul veacului
	Lisa Strasser	Cai
	Chiara Fehlen	Eroii copilăriei mele

Parfum de trandafir (VI)

Într-o colecție sau exponat tematic machetele unor efecte poștale au o importanță majoră¹³. În acest episod vă prezint o machetă *forte* (pag. 20-21-22) în economia unui exponat tematic având ca actor principal trandafirul. Conform *Guidelines for the evaluation of the exhibits of thematic philately*¹⁴ elaborat de Comisia de filatelie tematică din cadrul FIP, la capitolul de materiale utilizate (*type of material*) se arată că materialele rezultate din procesul de pregătire sau realizare a emisiunii sunt recomandate cu prioritate (de exemplu: schițe, desene, probe).

Lucrarea aparține seniorului benzilor desenate din Statele Unite ale Americii, Jack Davis¹⁵, artist cu o contribuție importantă în filatelia modernă din țara sa.

Macheta prezentată a fost depusă inițial pentru emisiunea *Flori* din 1981 (*Scott #1876-79*). Macheta inițială conținea, așa cum cere regulamentul USPS și valoare nominală. Administrația poștală a cerut artistului refacerea proiectului, iar macheta inițială a suferit o serie de modificări devenind *artist drawing*¹⁶ pentru ilustrarea picului prima zi a emisiunii respective. Din corespondența cu artistul am aflat că macheta inițială a fost descompusă în patru (trandafir, dalia, crin și camelia), iar desenul inițial a devenit unul auxiliar. Tot din schimbul de mesaje cu artistul am aflat că macheta de față a fost folosită pentru realizarea unui număr mic de piese.

Macheta este compusă din trei piese, realizarea urmând cerințele tehnice ale multiplicării din acea vreme, adică modelul cromatic roșu-verde-albastru¹⁷. Pe prima piesă (vezi pag. 20) artistul a menționat ulterior „ORIGINAL - TO KEN & ANGIE KRIBES - BEST WISHES JACK DAVIS”. Macheta măsoară 21,6 cm x 27,9 cm și desenul este realizat cu tuș pe hârtie translucidă (astfel cele trei piese suprapuse dau imaginea întreagă, fiecare piesă fiind corespondentul pentru culorile roșu-verde-albastru).

¹³ Dobrescu Dan - *Manualul expozantului tematician*, Editura Axa, Botoșani, 2008, pag. 14

¹⁴ FIP Thematic Philately Commission - *Guidelines for the evaluation of the exhibits of thematic philately* (<http://www.fipthematicphilately.org/regs/EN%20GUIDE-LINES.pdf>)

¹⁵ Wikipedia - The free encyclopedia (http://en.wikipedia.org/wiki/Jack_Davis_%28cartoonist%29) - Jack Davis (născut la 2 decembrie 1924) este un ilustrator și caricaturist american, cunoscut pentru munca lui în arta publicitară, reviste, afișe de film, lucrări pentru albume de muzică, timbre și numeroase povești de benzi desenate. El este unul dintre caricaturiștii fondatori ai revistei MAD în 1952.

¹⁶ Scăiceanu, Cristian Andrei - *Istoria mișcării filatelice din România*, Editura Oscar Print, București 2011, pag. 532

¹⁷ Wikipedia - The free encyclopedia (<http://ro.wikipedia.org/wiki/RGB>) - Modelul cromatic roșu-verde-albastru, abreviat RVA, (folosit adesea sub abrevierea englească RGB - *Red Green Blue*) este un model aditiv de culoare, în care luminile albastre, roșii și verzi sunt amestecate în diferite moduri pentru a produce o gamă largă de culori.

Rose perfume (VI)

László KÁLLAI

In a thematic collection or exhibit the designs of some postal effects are of major importance¹³. In this episode I present a forceful design (pages 20-21-22) in the economy of a thematic exhibit having as main actor the rose. According to the *Guidelines for the evaluation of the exhibits of thematic philately*¹⁴ elaborated by the FIP Commission for Thematic Philately, at the chapter regarding the type of material it is shown that the items "*intended for issues, or produced in the preparation for an issue*" (e.g. sketches, proofs) are recommended as a priority.

The work belongs to USA's senior comic strip, Jack Davis¹⁵, an artist with an important contribution in the modern philately in his country.

The design presented here was initially submitted for the *Flowers* issue in 1981 (*Scott #1876-79*). The initial layout was, as it was requested by USPS regulations, had also the nominal value. The postal administration asked the artist to redo the project, and thus the initial design suffered a series of alterations transforming to an *artist's drawing*¹⁶ for the first day cover's illustration of the same issue. After corresponding with the artist I fouled out that the initial design was deconstructed into four (rose, dahlia, lily and camellia), and the initial drawing became an additional one. Also while exchanging messages with the artist, I found out that the design presented here was used to make only a small number of items.

The design is composed of three parts, made by following technical imperatives of multiplication in that time, thus the color model red-green-blue¹⁷. On the first item (see pag. 20) the artist later mentioned „ORIGINAL - TO KEN & ANGIE KRIBES - BEST WISHES JACK DAVIS”. The design measures 8 ½ inch x 11 inch and the drawing is made with ink on translucent paper (thus the three pieces overlapped giving the full image, each piece being a correspondent for the colors red-green-blue).

¹³ Dobrescu Dan - *The handbook of the thematic exhibitor*, Printing house Axa, Botoșani, 2008, pag. 14

¹⁴ FIP Thematic Philately Commission - *Guidelines for the evaluation of the exhibits of thematic philately* (<http://www.fipthematicphilately.org/regs/EN%20GUIDE-LINES.pdf>)

¹⁵ Wikipedia - The free encyclopedia (http://en.wikipedia.org/wiki/Jack_Davis_%28cartoonist%29) - Jack Davis (born December 2, 1924) is an American cartoonist and illustrator, known for his advertising art, magazine covers, film posters, record album art, postage stamps and numerous comic book stories. He was one of the founding cartoonists for Mad in 1952.

¹⁶ Scăiceanu, Cristian Andrei - *The history of the philatelic movement in Romania*, Printing house Oscar Print, București 2011, pag. 532

¹⁷ Wikipedia - The free encyclopedia (<http://en.wikipedia.org/wiki/RGB>) - The RGB color model is an additive color model in which red, green, and blue light are added together in various ways to reproduce a broad array of colors. The name of the model comes from the initials of the three additive primary colors, red, green and blue.

DAHLIA LILY

ROSE CAMELLIA

FLOWERS
"GOD'S JEWELS"

ORIGINAL — TO KEN & ANGIE KRIBBS — BEST WISHES JACK DAVIS

WWII - Întreguri poștale românești folosite drept suport de militari germani

ing. Emanoil SĂVOIU, engineer

Dacă întregurile poștale germane folosite drept suport pentru corespondență de către militari români și circulate prin poșta militară română sunt rare, întregurile poștale militare românești folosite de militari germani și circulate prin poșta militară germană sunt mult mai rare.

Prezentăm alăturat patru astfel de piese. ▶▶▶

Fig. 1: Carte poștală militară gratuită expediată la 22.3.44 de la oficiul poștal militar #12.160 (comandament gară) la Berlin Tegel

Fig. 1: Free military postcard sent on March 22nd, 1944 from the military postal office #12.160 (Train Station Commandments) to Berlin Tegel.

WWII - Romanian postal stationeries used as support by German militaries

If German postal stationeries used as support for mail by the Romanian militaries and circulated through military Romanian post are rare, Romanian military postal stationeries used by the German military and circulated through German military post are even rarer.

Next we present four such pieces. ▶▶▶

Fig. 2: Carte poștală militară gratuită francată cu marcă poștală germană 12 pf expediată la 8.2.44 de la oficiul poștal militar #31.413 (comandament gară) la Berlin Tegel

Fig. 2: Free military postcard franked with 12 pf German stamp sent on February 8th, 1944 from the military postal office #31.413 (Train Station Commandments) to Berlin Tegel.

Fig. 3: Scrisoare de campanie francată cu marcă poștală germană pentru poșta aeriană expediată la 22.3.44 de la oficiul poștal militar #12.160 (comandament gară) la Berlin Tegel

Fig. 3: Campaign letter franked with German stamp for airmail sent on March 22nd, 1944 from the military postal office #12.160 (Train Station Commandments) to Berlin Tegel.

Fig. 4: Carte poștală militară gratuită ilustrată francată cu marcă poștală germană 8 pf expediată de la oficiul poștal militar #31.413 (comandament gară) la Berlin Tegel

Fig. 4: Free illustrated military postcard franked with 8 pf German stamp sent from the military postal office #31.413 (Train Station Commandments) to Berlin Tegel.

Cele două comandamente de gară probabil aparțin unor unități germane din Crimeea sau Transnistria (prin amabilitatea d-lui dr. Dan Grecu).

The two Train Station Commandments probably belong to some German units from Crimea or Transnistria (through the courtesy of Mr. Dan Grecu).

Poșta ambulantă feroviară BUCURESCI - VÎRCIOROVA *

ing. Emanoil SĂVOIU

La 1 mai 1876 se inaugurează biroul poștal ambulant pe linia București-Pitești-Piatra-Olt-Craiova-Turnu Severin-Vîrciorova (382 km), linie dată în exploatare la 5 ianuarie 1875.

Ștampila dublu cerc (25/15 mm) - BUCURESCI-VERCIOROVA AMBULANTA No 3 cu data pe 3 rânduri sub forma: zi / lună (3 caractere) / an (ultimele două cifre) - nu este menționată în lucrarea lui Kiriac Dragomir¹, dar este ilustrată în revista TPO² având ca dată 18 FEB (18)79, precum și în studiul dlui Călin Marinescu³ având ca dată 28 OCT (18)79⁴.

Alăturat prezentăm o carte poștală 5 B negru obliterată cu ștampila CRAIOVA 2 SEPT (18)79 cu trei frunze de acant. Aceasta este francată adițional cu o marcă poștală adezivă de 10 B

București 1 / sept. 1877, obliterată cu ștampila de poșta ambulantă BUCURESCI-VERCIOROVA AMBULANTA No 3. Piesa are ca sosire LANDSTRASS WIEN 3 / 9 / 79, WIEN 3 / 9 / 79.

De menționat că această ștampilă de poșta ambulantă cu cifre arabe s-a aplicat până în iunie 1880².

Nota editorului:

► Prezența ștampilei de sosire LANDSTRASS WIEN 3 / 9 / 79 dovedește că această carte poștală a circulat cu vaporul pe Dunăre de la Orșova la Viena.

► Constatăm că atât marca fixă cât și marca poștală adezivă sunt obliterate la plecarea cu ștampile poștale diferite. În acest context se nasc două întrebări - la care oficiu poștal (în oraș, la gară, direct la vagonul poștal) a fost depusă această carte poștală? / când a fost aplicată marca poștală adezivă?

* Localitate aflată la frontiera româno - austro-ungară.

¹ Dragomir, Kiriac - Ștampilografie poștală (România: 1822-1910), Asociația Filateliștilor Mureș, Târgu Mureș, 1990, p. 220-221

² "T.P.O.", Quarterly journal of T.P.O. & Seapost Society, vol. 31, no. 2, summer 1977, cop. 1 & p. 56

³ Marinescu, Călin - Poșta ambulantă feroviară în România (1869-1994), București, 1995, p. 33

⁴ Ambulanța no. 4 pe ruta VERCIOROVA-BUCURESCI

JUNIMEA la a XXI-a ediție

dr. Ioan DANILIUC

În perioada 5-15 iunie 2013 la Rădăuți, în inima Bucovinei, s-a desfășurat cea de a XXI-a ediție a expozițiilor filatelice pentru copii și tineret JUNIMEA, care la ultimile trei ediții a primit în titulatură și numele VASILESCU în memoria celui care a fost președintele Comisiei pentru tineret a FFR, regretatul Cezar Vasilescu.

Sarcina organizării expoziției a fost asumată de *Asociația Filateliștilor din județul Suceava, Societatea pentru Cultura și Literatură Română în Bucovina, Mișcarea pentru progresul satului românesc* și ca de obicei, *Clubul filatelic "Luca Arbure"* din comuna Arbore.

Dedicată Zilei mondiale a mediului, expoziția a fost vernisată la Galeriele de artă din localitate, pe data de 5 iunie 2013, în prezența reprezentanților inspectoratului școlar, a invitaților din Rădăuți și din județele participante, asistați de un număr apreciabil de cadre didactice și elevi.

În competiție au fost înscrise un număr de 21 de exponate aparținând tinerilor colecționari din județele Bacău, Botoșani, Galați, Sibiu și Suceava. În urma activității de apreciere, juriul format din dr. I. Daniliuc, prof. M. Semenov și C. Chiricheș având ca secretar pe înv. Gh. Sbiera a constatat diferențele mari în modul de abordare a temelor și a celui de întocmire a exponatelor, aspecte specifice expozițiilor pentru copii și tineret, motiv pentru care distincțiile acordate au avut

în primul rând rol stimulativ, de încurajare a activității filatelice în rândul tinerilor și a dezvoltării spiritului competitiv în acest domeniu. Au fost acordate patru distincții în rang de medalie de *Vermeil* pentru exponatele tinerilor Mădălina Ababei (Botoșani), Ruxandra Brad (Sibiu), Iulia Chereji (Mediaș) și Cătălin-Gabriel Doros (Bacău), urmate de două în rang de *Argint Mare*, două de *Argint*, șase de *Bronz Argintat* și șapte de *Bronz*. Toți participanții au primit felicitări din partea juriului și diverse premii oferite de organizatori.

De remarcat efortul organizatoric depus de prof. Gheorghe Dolinski, inițiatorul și organizatorul manifestărilor filatelice bucovinene, care în calitate de președinte al Clubului filatelic *Luca Arbure* pe care l-a înființat cu mai bine de 40 de ani în urmă, a reușit să mențină la standarde ridicate activitatea filatelică din județul Suceava.

Impresionantă a fost și prestația unui grup de elevi din localitate care au marcat evenimentul printr-un mic spectacol ce a constat din punerea în scenă a schiței *Vizita* de I. L. Caragiale și din susținerea unui moment folcloric ce a cuprins cântece și dansuri specifice, însoțite de caleidoscopul multicolor al portului popular bucovinean.

Expoziția a prilejuit emiterea unui plic și a unei ștampile ocazionale prin a căror grafică s-a sugerat legătura directă dintre bucuria copilăriei și mediul înconjurător (machetator dr. Ioan Daniliuc).

Corul MADRIGAL, 50 de ani

Grup coral înființat la 11 aprilie 1963 de prof. Marin Constantin (1925-2011), în cadrul *Conservatorului de muzică „Ciprian Porumbescu”* din București, fiind una din formațiile muzicale profesioniste ale acestei instituții. Sub bagheta maestrului M. Constantin, corul a susținut concerte pe numeroase scene ale lumii devenind una din cele mai cunoscute formații corale românești, cucerind elogiile criticii muzicale internaționale, fiind răsplătit cu numeroase premii și distincții românești și străine. Evenimentul a fost marcat prin realizarea unui plic și a unei ștampile omagiale (machete dr. Ioan Daniliuc). (id)

Ceasul florilor (II)

Flowers' clock (II)

*Liliuța /
Anthericum ramosum L. /
Anthericum ramosum*

*Barba împăratului /
Mirabilis jalapa L. /
Marvel of Peru*

*Laurul porcesc /
Datura stramonium L. /
Jimson weed*

*Ospățul de noapte /
Silene latifolia Poir. /
White campion*

*Regina nopții /
Nicotiana glauca Link & Otto /
Winged tobacco*

*Luminița nopții /
Genothera biennis L. /
Common evening*

Data punerii în circulație: 21.06.2013.
Dimensiuni: mărcile poștale, 33x24 mm; coliță dantelată, 115x110 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.
Prezentare: **coală** de 80 mărci poștale și o viniță; **minicoală** cu opt mărci poștale de aceeași valoare și o viniță plasată în poziție centrală (rând 2, coloana 2); **coliță dantelată** cu cele șase mărci poștale ale emisiunii.

Tipărit offset, la patru culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).
Tiraj: 374.360 (valoarea nominală de 0,50 L), 174.360 (valoarea nominală de 1,20 L), 134.360 (valoarea nominală de 1,40 L), 34.360 (valoarea nominală de 3 L), 110.360 (valoarea nominală de 3,10 L), 18.360 (valoarea nominală de 4,70 L), 400 (coliță dantelată).

FDC - 300 seturi (2 plicuri) echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.

Album filatelic - tiraj de 400 exemplare, echipat cu coliță dantelată numerotată și un carton filatelic special, numerotat și echipat cu mărcile poștale ale emisiunii „Ceasul florilor (II)”, obliterate cu ștampila P.Z., și respectiv mărcile poștale ale emisiunii „Flori din arii protejate - Munții Rodnei”, emisă în 2009, obliterate cu ștampila specială REMEMBER FILATELIC. Ambele ștampile sunt aplicate și în clar, cea de tip REMEMBER FILATELIC fiind în folio argint.

Date of issue: 06/21/2013.

Size: stamps, 33x24 mm; perforated souvenir sheet, 115x110 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Page composition: **sheet** of 80 stamps and one label; **small sheet** of eight stamps and one label; **perforated souvenir sheet** with six stamps of the issue.

Printing system: offset, in four colours on chromogum med paper - UK origin.

Run printing: 374,360 (0.50 L face values), 174,360 (1.20 L face value), 134,360 (1.40 L face value), 34,360 (3 L face value), 110,360 (3.10 L face value), 18,360 (4.70 L face value), 400 (perforated souvenir sheet).

FDC's: 300 sets (two covers) equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Philatelic album, into a run printing of 400 pcs., equipped with perforated souvenir sheet numbered and a special philatelic card, equipped with the set of the issue „Flowers' clock (II)”, numbered, cancelled with the *first day* postmark, and with the issue „Flora from protected areas - The Rodna Mountains” issued in 2009, cancelled with the REMEMBER FILATELIC (philatelic remember) special cancellation. Both cancellations are also clearly imprinted, the REMEMBER FILATELIC one being in silver foiling.

► **pe scurt** ► **briefly** ► **pe scurt** ► **briefly** ►

► Emisiunea *Ceasul florilor (II)*: o viniță plasată în poziția rând 9 - coloana 9 se află pe colile având în componență 80 mărci poștale (9 rânduri x 9 coloane), diferită de vinițele existente pe minicoli.

► The issue *Flowers' clock (II)*: a label placed (row 9 - column 9), different from the labels on the small sheets, on the sheets composed of 80 stamps (9 rows x 9 columns).

ing. Coriolan CHIRICHEȘ

Păsări răpitoare de noapte

*Cucuveaia /
Athena noctua /
The Little owl*

Data punerii în circulație:
28.06.2013.

Dimensiuni: mărci poștale, 33x48
mm și 48x33 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.
Prezentare: **coală** de 32 mărci
poștale; **minicoală** cu șase mărci
poștale de aceeași valoare.

Tipărit offset, la patru culori pe
hartie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 23.360 (valorile nominale de
2 L și 3,30 L), 16.960 (valorile nominale
de 4,50 L și 9,10 L).

Ilustrate maxime: 250 seturi (4
imagini).

FDC - 300 seturi (2 plicuri) echipate
cu mărcile poștale ale emisiunii, nume-
rotate și obliterate cu ștampila P.Z.

*Ciuful de pădure /
Asio otus /
The Long-eared owl*

*Huhurezul bărbos /
Strix nebulosa /
The Great grey owl*

Nocturnal birds of grey

*Huhurezul mare /
Strix uralensis /
The Ural owl*

Date of issue: 06/28/2013.
Size: stamps, 33x48 mm și 48x33
mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.
Page composition: **sheet** of 32
stamps; **small sheet** of 6 stamps.

Printing system: offset, in four col-
ours on chromo-gummed paper - UK
origin.

Run printing: 23,360 (2 L and 3.30
L faces values), 16,960 (4.50 L and 9.10
L faces values).

Maxicards: 250 sets (4 images).

FDC's: 300 sets (2 covers) equip-
ped with the stamps of the issue, num-
bered and cancelled with the *first day*
postmark.

Cultură și spiritualitate -

Lianță ai unui parteneriat durabil

Data punerii în circulație:
09.07.2013.

Dimensiuni: marca poștală, 52x42
mm; coliță dantelată, 130x95mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 20 mărci
poștale; **minicoală** de șase mărci
poștale și două viniete (în două vari-
ante); **coliță dantelată**.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie
cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 15.100 (marca poștală),
7.000 (coliță dantelată).

FDC - 300 plicuri echipate cu
marca poștală a emisiunii, numero-
tate și obliterate cu ștampila P.Z.

Cultural and spirituality -

Laison a sustainable partnership

Date of issue: 07/09/2013.

Size: stamp, 52x42 mm; perfora-
ted souvenir sheet, 130x95 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 20
stamps; **small sheet** of six stamps
and two labels (in two variants); **per-
forated souvenir sheet**.

Printing system: offset, in four col-
ours on chromo-gummed paper - UK
origin.

Run printing: 15,100 (stamp),
7,000 (perforated souvenir sheet).

FDC's: 300 covers equipped with
the stamp of the issue, numbered and
cancelled with the *first day* postmark.

STUDII FILATELICE BRAȘOVENE, nr. 2(27)/2013,
revistă bilingvă (română-engleză) a Asociației
Filateliștilor din Brașov. Din sumar: *Ștampile navale
pe corespondența din zona Dunării de Jos* (Gabriel
Sassower), *Machete, proiecte, modele și probe pen-*

tru timbrele românești (X) (Victor Iordache), *Clarifi-
cări cu privire la Timbrul de ajutor și locul lui în fila-
telie* (Francisc Ambruș). Recenzii: Dr. Ferenc Nagy -
Poșta maghiară în Principatele Dunărene 1867-1869
și Aurel Maxim - *Poșta Principatului Moldovei până
în anul 1834 - volumul II.* (dnd)

Data punerii în circulație: 09.07.2013.

Dimensiuni: mărcile poștale, 33x24 mm.

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 80 mărci poștale și o vinieta; **mini-coală** de opt mărci poștale și o vinieta.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 21.560 (valoarea nominală 2 L), 77.560 (valoarea nominală 2,10 L), 33.560 (valoarea nominală 6 L), 25.560 (valoarea nominală 7,60 L).

FDC - 300 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și oblemate cu ștampila P.Z.

Date of issue: 07/09/2013.

Size: stamps, 33x24 mm.

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 80 stamps and one label; **small sheet** of eight stamps and one label.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 21,560 (2 L face value), 77,560 (2.10 L face value), 33,560 (6 L face value), 25,560 (7.60 L face value).

FDC's: 300 covers equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark.

Ziua mărcii poștale românești -

Mănăstirea Antim -

300 de ani de la începerea construcției

Data punerii în circulație: 15.07.2013.

Dimensiuni: mărcile poștale, 33x48 mm; coliță dantelată, 145x123 mm (în album filatelic).

Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU & Stan PELTEACU.

Prezentare: **coală** de 32 mărci poștale; **minicoală** de patru mărci poștale; **coliță dantelată** cu cele două mărci poștale ale emisiunii.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie cromo-gumată (Anglia).

Tiraj: 15.840 (valorile nominale de 3,60 L și 14,50 L), 400 (coliță dantelată).

FDC în tiraj total de 700 plicuri, din care 300 plicuri echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și oblemate cu ștampila P.Z.; 400 plicuri (în album filatelic) echipate cu mărcile poștale ale emisiunii, numerotate și oblemate cu ștampila P.Z. având suplimentar, aplicat în clar, cu folio aur ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 400 exemplare, echipat cu coliță dantelată a emisiunii și un FDC cu ștampila P.Z. aplicată în clar în folio aur.

Romanian stamp day -

Antim monastery - 300 years since the beginning of its construction

Date of issue: 07/15/2013.

Size: stamps, 33x48 mm; perforated souvenir sheet, 145x123 mm (in philatelic album).

Designer: Mihai VĂMĂȘESCU Stan PELTEACU.

Page composition: **sheet** of 32 stamps; **small sheet** of four stamps; **perforated souvenir sheet** of two stamps of the issue.

Printing system: offset, in four colours on chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 15,840 (3.60 L and 14.50 L face values), 400 (perforated souvenir sheet).

FDC run printing: 700 envelopes, of which 300 covers equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark; 400 covers (in philatelic album) equipped with the stamps of the issue, numbered and cancelled with the *first day* postmark, having clearly imprinted in gold foiling the *first day* postmark.

Philatelic album, into a run printing of 400 pcs., equipped with the perforated souvenir sheet and a FDC with the *first day* postmark clearly imprinted in gold foiling.

Revista presei

CURIERUL FILATELIC, an XXIII, nr. 169, aprilie-iunie 2013. Din sumar: *Hunfla 2013* (Vasile Florkievitz); *Expoziția filatelică bilaterală Sibiu - Luxemburg* (prof. Nicolae Salade și ing. Ioan Dejugan); *Expoziția filatelică Timișoara 2013* (prof. Nicolae Salade); *Expoziția filatelică trilaterală Botoșani - Bistrița - Sibiu* (ing. Ioan Dejugan); *80 de ani de la apariția unor vignetă locale la Mediaș* (ing. Liviu Pintican Iuga); *Din nou despre Julius Popper* (Norbert Blistyar); *Din Jerusalem la Sibiu* (Norbert Blistyar); *Maximafile: Să fie*

de bun augur!, *Al IX-lea concurs mondial pentru cea mai reușită ilustrată maximă a anului 2011* (Vasile Doros); *Un campionat, două timbre și o insignă* (Dan Tăran); *Centura de castitate* (prof. Nicolae Ilieșiu); *Documentar Fram: Noi forme de francatură mecanică* (Dan Tăran); *Asociații umanitare* (prof. Nicolae Ilieșiu); Noi emisiuni de mărci poștale românești; Știri din țară; Recenzii filatelice. Revista continuă să publice, chiar și pe copertă, plicuri oblemate cu ștampile poștale, neadreseate. (dnd)

Data punerii în circulație: 26.07.2013.
Dimensiuni: mărcile postale, 36x36 mm;
colită dantelată, 140x137 mm (în album filatelic).
Machetator: Mihai VĂMĂȘESCU.

Prezentare: **coală** de 28 mărci postale;
minicoală de șase mărci postale și șase vi-
niete; **colită dantelată** cu cele patru mărci
postale ale emisiunii.

Tipărit offset, la 4 culori pe hârtie crom-
gumată (Anglia).

Tiraj: 18.060 (valoarea nominală de 3,30
L), 13.860 (valoarea nominală de 4,30 L),
12.460 (valoarea nominală de 4,50 L),
15,260 (valoarea nominală de 8,10 L), 400
(colită dantelată).

FDC în tiraj total de 700 plicuri, din care 300 plicuri echipate
cu mărcile postale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu
ștampila P.Z.; 400 plicuri (în album filatelic) echipate cu mărcile
postale ale emisiunii, numerotate și obliterate cu ștampila P.Z.
având suplimentar, aplicat în clar cu folio aur ștampila P.Z.

Album filatelic, în tiraj de 400 exemplare, echipat cu colită
dantelată a emisiunii, având elemente grafice în folio aur și
un FDC cu ștampila P.Z. aplicată în clar în folio aur, numerotate
de la 001 la 400.

Date of issue: 07/26/2013.

Size: stamps, 36x36 mm; perforated sou-
venir sheet, 140x137 mm (in philatelic album).
Designer: Mihai VĂMĂȘESCU.

Page composition: **sheet** of 28 stamps;
small sheet of six stamps and six labels; **per-
forated souvenir sheet** of four stamps of the
issue.

Printing system: offset, in four colours on
chromo-gummed paper - UK origin.

Run printing: 18,060 (3.30 L face value),
13,860 (4.30 L face value), 12,460 (4.50 L face
value), 15,260 (8.10 L face value), 400 (per-
forated souvenir sheet).

FDC run printing: 700 envelopes, of which 300 covers
equipped with the stamps of the issue, numbered and can-
celled with the *first day* postmark; 400 covers (in philatelic
album) equipped with the stamps of the issue, numbered
and cancelled with the *first day* postmark, having clearly im-
printed in gold foiling the *first day* postmark.

Philatelic album, into a run printing of 400 pcs., equipped
with the perforated souvenir sheet, having graphic elements
in gold foiling and a FDC with the *first day* postmark clearly
imprinted in gold foiling, numbered from 001 to 400.

Expoziția temporară

1913. Al Doilea Război Balcanic și pacea de la București

Cu ocazia împlinirii unui secol
dela semnarea, la București, a Tra-
tatului de Pace care pune capăt
celui de-al Doilea Război Balcanic
(10 august 1913), la Muzeul Națio-
nal de Istorie a României, în data
de 8 august 2013 s-a deschis o ex-
poziție temporară dedicată acestui
eveniment.

Expoziția a fost realizată în par-
teneriat cu Arhivele Naționale ale
României, Arhiva Ministerului Afar-
cerilor Externe, Serviciul Istoric al
Armatei, Arhivele de Stat ale Bul-
gariei, Arhivele Istoric-Militare
Bulgare, Arhiva Națională de Filme
fiind expuse documente și imagini
din patrimoniul instituțiilor parte-
nere și din colecția de istorie
postală a dlui Cristian Scăiceanu.

Expoziția strânge la un loc un
volum impresionant de docu-
mente, fotografii și cărți postale
menite să ofere o imagine com-
plexă asupra unui episod contro-
versat al istoriei României și
Europei de Sud-Est. Sunt prezen-
tate publicului documente diplo-
matice de mare valoare, purtând
semnătura regelui Carol I și a
celor mai de seamă oameni po-
litici ai țării, note, telegrame și
scrisori care reflectă „lupta”
diplomatică dinainte, din timpul
și de după terminarea războiului
și încheierea păcii.

Expoziția rămâne deschisă
până la 15 octombrie 2013, de
miercuri până duminică între orele
10-18. (Muzeul Național de Istorie
a României)

In memoriam:

Dr. Valeriu NEAGA (1926-2003)

Data de 9 iulie 2013 a marcat trecerea a 10 ani de la dispariția celui care a fost Dr. Valeriu Neaga.

Dispariția sa a lăsat un gol imens atât în lumea filatelică și maximafilă, cât și în sufletul celor care l-au cunoscut și i-au fost aproape. Întreaga viață și-a dedicat-o familiei, profesiei și pasiunii pentru filatelie investind în toate aceleași responsabilitate, seriozitate și dragoste.

Pasiunea pentru filatelie, îmbrățișată încă din fragedă tinerețe, a fost acompaniată în permanență de un talent organizatoric deosebit. Calitățile sale morale, formate pe fondul unei educații elevate primite în mediul intelectual al familiei preotului Neaga din Pereni, jud. Lăpușna (astăzi în Republica Moldova), au dezvoltat în personalitatea sa aptitudini de lider. Dar nu un lider care s-a impus prin intransigența propriilor idei susținute prin violența verbală, dimpotrivă doctorul Neaga era în stare să asculte zeci de minute pe cineva, cu o răbdare duhovnicească, fără să scoată o vorbă, ca în final să dea răspunsuri scurte, inteligente și logice, pline de toleranță și respect față de interlocutor. Alteori printr-o întrebare simplă, inteligentă, adesea cu o fină tentă umoristică fără a jigni, pune capăt discuției, demonstrând fantezia teoretică a interlocutorului.

Seriozitatea și logica înțelegerii și interpretării pasiunii filatelice au fundamentat succesele sale în domeniul creării unor structuri organizatorice care să transforme filatelia dintr-o preocupare pur colecționistică dominată de acumulare haotică, într-o veritabilă activitate științifică. În acest sens stau mărirea acțiunile sale întreprinse

de-a lungul timpului. Este suficient de amintit că de numele doctorului Neaga se leagă înființarea și funcționarea unei suite de structuri filatelice și mai ales maximafilie în cadrul cărora s-au inițiat activități ce au făcut cinste mișcării filatelice românești. Începând cu anul 1947 îi întâlnim numele printre inițiatorii înființării la Cluj-Napoca a primului cerc filatelic studentesc

din țară; 10 ani mai târziu la Bacău, se situează în fruntea fondatorilor primului cerc de maximafilie, continuând astfel cu activități finalizate ca de exemplu înființarea Secției de maximafilie a AFR (devenită apoi Comisie).

Concomitent a inițiat și a organizat manifestări maximafilie de amploare ce au culminat cu expoziția *Euromax '74*, manifestare de mare răsunet internațional ce a marcat debutul impunerii maximafiliei în cadrul FIP, soldată cu înființarea Comisiei de Maximafilie a FIP, structură a cărei președinție a deținut-o în perioada 1982 - 1988. Remarcabilă a fost contribuția sa la elaborarea regulamentelor FIP

de maximafilie.

Ultima sa creație în domeniul organizatoric a fost înființarea în 1990 a Societății Române de Filatelie Tematică și Maximafilie (SRFTM), în care a activat întâi ca președinte, apoi ca președinte de onoare, până la stingerea din viață.

Mă număr printre cei privilegiați pe care soarta și pasiunea comună i-au adus în preajma doctorului Neaga. Rememorez cu plăcere momentele colaborării noastre. Împărtășeam cu entuziasm inițiativele sale, am fost alături la multe activități importante pentru viața maximafilă românească. Am participat astfel la eforturile creării SRFTM, la editarea buletinelor informative ale acesteia, realizate în condiții modeste dar care a fost unul din visurile sale de căpătâi, editarea și publicarea *Anuarului membrilor SRFTM*, precum și la organizarea unor manifestări expoziționale cum au fost edițiile *BALCANMAX* de la Atena și Cluj-Napoca. Am fost împreună la simpozioane interne și internaționale, în comisii de jurizare sau la reuniuni ale Comisiei FIP de Maximafilie. Au fost momente de neuitat, rememorându-le ajung la concluzia că fără doctorul Neaga amintirile mele ar fi fost mai sărace, iar activitatea mea filatelică mai searbădă, mai lipsită de esență și de farmec.

Doctorul Valeriu Neaga a fost un OM care a sfârșit lucrurile pe unde viața l-a dus, a fost o FLACĂRĂ care a ars cu pasiune pentru toți cei ce-l înconjurau și îi erau apropiați, a fost o STEA ce a strălucit pe firmamentul unei pasiuni căreia i s-a dedicat de-a lungul întregii vieți.

Dr. Ioan DANILIUC

Top descoperiri românești (XIII)

Nicolae Constantin Paulescu - insulina

Mi-am luat o grea sarcină de a scrie, chiar și un mic articol filatelic, despre Nicolae Constantin Paulescu (Fig. 1, România, Mi # 5046) - un savant român cu multiple contribuții în domeniul medicinei și care se evidențiază în cel mai strălucit mod printr-o descoperire ce a salvat viețile a milioane de oameni: **insulina**. În ce mă privește, de multă vreme totul îmi este clar despre ceea ce este numit în mod forțat „cazul Paulescu”. Există însă unii super-intoleranți care în numele conceptului de „political correctness” nu acceptă să spună adevărul despre un om și opera sa, ajungând la negarea fanatică a unor merite intelectuale indubitabile doar din rațiuni politice sau ideologice. Iar nouă, celor din Est care am lucrat în domeniul cercetării științifice, ne plăcea să spunem în acord cu colegii din Vest, că **știința și adevărul științific nu ascultă de ideologii**. Acum, când credeam că barierele ideologice au căzut, iată că unii vor să impună alte adevăruri.

Nicolae Constantin Paulescu s-a născut la 8 noiembrie 1869 în București. Între anii 1880-1888 - ca elev al *Gimnaziului Mihai Bravu* - a dovedit o preocupare specială pentru științele naturale, fizică și chimie, precum și pentru limbile străine, clasice și moderne.

Începând cu anul 1888 a studiat medicina la Paris. În 1897 obține titlul de Doctor în medicină cu teza *Recherches sur la structure de la rate* (Cercetări asupra structurii splinei). A lucrat în spitalele din Paris, mai întâi ca medic extern la spitalul parizian *Hôtel-Dieu* (1891-1894) în serviciul celebrului profesor clinician și anatomo-patolog Étienne Lancereaux și apoi ca medic intern (1894-1897) sau ca medic secundar (1897-1900) la spitalul *Notre Dame du Perpétuel-Secours*, fiind adjunct al profesorului Lancereaux și secretar de redacție al revistei *Journal de Médecine Interne*. Pe site-ul *Wikipedia*¹⁾ putem citi: *Principalul său elev, profesorul Nicolae Paulescu, a continuat cu succes cercetările asupra diabetului, descoperind insulina*.

Între anii 1897-1898 a urmat și cursurile de chimie biologică și fiziologie generală la *Facultatea de Științe din Paris*, obținând în 1899 titlul de Doctor în științe. În anul 1901, la *Universitatea din Paris* obține al doilea doctorat în științe cu dizertația *Étude comparative de l'action des chlorures alcalines sur la matière vivante* (Studiu comparativ al acțiunii clorurilor alcaline asupra materiei vii).

În anul 1900 se reîntoarce în țară și este numit profesor de fiziologie la *Facultatea de Medicină* a Universității din București și director al *Clinicii de Medicină internă de la Spitalul St. Vincent de Paul* din București.

Fig. 1

Top Romanian discoveries (XIII)

Nicolae Constantin Paulescu - the insulin

I took a difficult task to write, even a small philatelic article about Nicolae Constantin Paulescu (Fig. 1, Romania, Mi # 5046) - a Romanian scientist with multiple contributions in medicine, who is highlighted in the most brilliant way through a discovery that saved millions of human lives: **the insulin**. As a matter of my personal concern, everything has been clear to me for some time now about the improperly called „Paulescu case”. There are some super-intolerant people, who in the name of „political correctness” do not accept the truth about a man and his work, reaching the fanatical denial of unequivocal intellectual merits only for political or ideological reasons. And we, those from the East who worked in the scientific research field, we liked to be in agreement with the Western colleagues, that *the science and the scientific truth does not obey to ideologies*. Now, when we thought that the ideological barriers have fallen, behold, others rise to impose their own version of the truth.

Nicolae Constantin Paulescu was born on November 8th, 1869 in Bucharest. Between the years 1880-1888 - as student of the *Michael the Brave Gymnasium* - he has shown a special concern for the natural sciences, physics and chemistry, as well as for the foreign languages, classical and modern.

Since 1888 he studied medicine in Paris. In 1897 he obtains the title of Doctor of Medicine with the thesis *Recherches sur la structure de la rate* (Research on the structure of the spleen). He worked in hospitals in Paris, first as an extern at the Paris hospital *Hôtel-Dieu* (1891-1894) in the service of the famous clinician and pathologist Professor Etienne Lancereaux and then as an intern (1894-1897) and assistant surgeon (1897 - 1900) at the hospital *Notre Dame du Perpétuel-Secours*, being the assistant of Professor Lancereaux and editorial secretary of *Journal de Médecine Interne*. On the *Wikipedia*¹⁾ site we can read: *His main student, Professor Nicolae Paulescu, successfully continued the research on diabetes, discovering insulin*.

Through 1897-1898 he also followed the courses of biological chemistry and general physiology at the *Faculty of Sciences in Paris*, receiving in 1899 the title of Doctor of Science. In 1901, at the *University of Paris* he receives the second doctorate in science with the dissertation *Étude comparative de l'action des chlorures alcalines sur la matière vivante* (Comparative study of alkaline chlorides action on living matter).

In 1900 he returned home and was appointed professor of physiology at the *Medicine Faculty* of the Bucharest University and director of the *Internal Medicine Clinic at Hospital St. Vincent de*

¹⁾ http://fr.wikipedia.org/wiki/%C3%89tienne_Lancereaux:
Son principal élève, le Professeur Nicolae

Paulescu, poursuivit avec succès les recherches sur le diabète, en découvrant l'insuline.

Nicolae Paulescu a desfășurat o remarcabilă activitate de cercetare științifică în domeniul fiziologiei, privind în special metabolismul glucidelor, patogeneza diabetului zaharat, rolul pancreasului în asimilația nutritivă, coagularea sângelui, mecanismul morții subite. În 1906 a elaborat o metodă originală de extirpare a hipofizei la câine pe cale trans-temporală, care ulterior va fi aplicată în chirurgia hipofizei la om. Cercetările lui novatoare în chirurgia hipofizei, au inspirat, mai târziu, activitatea neurochirurgului american Harvey Cushing.

Toate aceste date biografice reprezintă elemente solide ale CV-ului unui om de știință consacrat.

În sesiunea din **23 iulie 1921** a *Societății de Biologie* din Paris - Secțiunea română, Nicolae Paulescu prezintă în patru comunicări rezultatele cercetărilor sale privind acțiunea extractului pancreatic în cazurile de diabet, comunicări ce sunt publicate în revista Societății. La foarte scurt timp Paulescu publică lucrarea *Recherche sur le rôle du pancréas dans l'assimilation nutritive* - despre separarea unui principiu activ antidiabetic din pancreas, pe care îl denumește **pancreină** (Fig. 2, România, Mi # 5431) - în numărul din **31 august 1921** al revistei de specialitate *Archives Internationales de Physiologie* - revistă cu apariție simultană în Franța și Belgia (Fig. 3, Belgia, Mi # 1648 - un timbru din anul 1971 care aniversează 50 de ani de la descoperirea insulinei, dar atenție, fără a specifica în text numele descoperitorului; documentariștii belgieni ai timbrului știau bine că este vorba de un alt savant decât cei consacrați vremelnice de Comitetul Nobel; timbrul canadian Mi # 476 din Fig. 4 aniversează același eveniment, într-un mod la fel de anonim, ferindu-se să menționeze numele vreunui descoperitor, dar și aici este vorba de descoperirea insulinei din același an 1921 și atunci, fără a se fi vrut, timbrul se raportează la descoperirea lui Nicolae Paulescu!).

Aceste publicații au precedat cu 8 - 10 luni anunțarea descoperirii insulinei, în 1922, de către medicul canadian Frederick Grant Banting (Fig. 5, Elveția, Mi # 959; Fig. 6, Canada, Mi # 1856) și fiziologul american Charles Herbert Best (Fig. 7, SUA, Mi # 3443 - un timbru emis în anul 2001 cu ocazia împlinirii a 70 de ani de la descoperirea insulinei, cu un design pur simbolic și la fel de discret / anonim ca timbrul belgian de mai sus în ceea ce privește vreun nume al descoperitorului).

La 10 aprilie 1922, Paulescu obține - de la Ministerul Industriei și Comerțului din România - **brevetul de invenție nr. 6255 intitulat Pancreina și procedeul său de fabricare**.

Paul in Bucharest.

Nicolae Paulescu conducted an outstanding scientific research in the field of physiology, in particular concerning the carbohydrate metabolism, diabetes pathogenesis, the role of the pancreas in nutrient assimilation, blood coagulation and the mechanism of sudden death. In 1906 he developed an original method for removing the pituitary gland in dogs by trans-temporal way, which will then be applied to human pituitary surgery. His innovative research in pituitary surgery later inspired the work of the American neurosurgeon Harvey Cushing.

All these biographical data are solid CV elements of a dedicated scientist.

On **July 23rd, 1921**, at the session of the Romanian Section of the *Biology Society* in Paris, Nicolae Paulescu presents his findings in four communications concerning the pancreatic extract action in cases of diabetes, which are published in the Society's journal. In a very short time Paulescu publishes *Recherche sur le rôle du pancréas dans l'assimilation nutritive* - about the separation of an antidiabetic active principle of the pancreas, which he calls **Pancréine** (Fig. 2, Romania, Mi # 5431) - in the **August 31st, 1921** issue of the specialized journal *Archives Internationales de Physiologie* - a journal having simultaneous appearance in France and Belgium (Fig. 3, Belgium, Mi # 1648 - a stamp from 1971 commemorating 50 years since the discovery of insulin, be cautioned, without specifying the name of the discoverer in the text; the Belgian documentarians of the stamp knew well that this is about another scientist than those renowned temporarily by the Nobel Committee; the Canadian stamp Mi # 476 in Fig. 4 celebrates the same event, in an equally anonymous way, avoiding the mention of any discoverer's name, when it clearly concerns the discovery of insulin in the same year of 1921 but even then, unwillingly, the stamp refers to the discovery of Nicolae Paulescu!).

These publications preceded by 8 - 10 months the announcing of insulin discovery in 1922 by the Canadian doctor Frederick Grant Banting (Fig. 5, Switzerland, Mi # 959, Fig. 6, Canada, Mi # 1856) and the American physiologist Charles Herbert Best (Fig. 7, USA, Mi # 3443 - a stamp issued in 2001 to commemorate 70 years since the discovery of insulin, having a purely symbolic and as discreet / anonymous design as the above Belgian stamp concerning a possible discoverer's name).

On April 10th, 1922 Paulescu obtains the **patent no. 6255 entitled Pancreine and its**

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 7

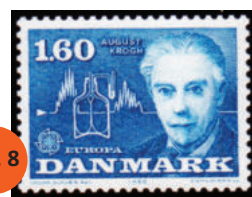

Fig. 8

Fig. 6

Fig. 9

Comitetul Nobel a reacționat aproape imediat la primele teste clinice de succes din anul 1922 ale echipei de peste ocean, în fapt o echipă canadiano-americană. După cum s-a văzut la scurt timp, reacția Comitetului Nobel a fost mai curând pripită. În toamna anului 1923, doar canadienii Frederick Grant Banting și John James Rickard Macleod au primit Premiul Nobel pentru Fiziologie și Medicină ca recompensă *pentru contribuția adusă la descoperirea și introducerea în terapie a insulinei*, chiar dacă importanța pe termen lung a extractului lor de pancreas nu era încă evidentă. În decernarea acestui foarte controversat Premiul Nobel un rol important l-a avut nominalizarea făcută de un alt laureat, fiziologul danez August Krogh (Premiul Nobel în anul 1920, Fig. 8, Danemarca, Mi # 700), care - după ce a vizitat laboratorul lui Macleod - a preluat metoda și a dus extractul de pancreas în Danemarca pentru a-și salva soția bolnavă de diabet. Banting a fost foarte supărat la aflarea deciziei Comitetului Nobel, considerând că rolul lui Macleod în descoperirea insulinei a fost neglijabil; chiar s-a gândit să refuze Premiul Nobel, fiind convins că americanul Charles Herbert Best ar fi fost cel cu care ar fi trebuit să-l împartă. În cele din urmă a fost convins să-l accepte, dar i-a dat lui Best jumătate din premiul în bani. În 1972, Fundația Nobel a recunoscut oficial că omiterea lui Best a fost o greșeală. Macleod, la rândul său, a dat jumătate din bani lui James Bertram Collip, un biochimist de talent care are meritul de a fi purificat extractul pancreatic la modul prompt și eficient.

Dar cel mai grav aspect al decernării acestui Premiul Nobel a fost omiterea lui Nicolae Paulescu, savantul care - cu opt luni înaintea lui Banting și Best - a raportat descoperirea pancreinei / insulinei cu rol esențial în mecanismul de reducere a concentrației de glucoză din sânge. Banting și Best îl citaseră pe Paulescu în lucrarea lor, dar apoi au spus că au interpretat greșit concluziile sale, chipurile din cauza unei erori în traducerea din limba franceză. A susține acest lucru în Canada, unde limba franceză este o limbă oficială, înseamnă a face o gafă impardonabilă! Best și-a cerut scuze în mod public pentru această greșeală mulți ani mai târziu.

În anul 1969, răspunzând campaniei ►►►

manufacturing process from the Ministry of Industry and Trade of Romania.

The Nobel Committee reacted almost immediately to the first successful clinical trials from 1922 of the overseas team, in fact a Canadian-American team. As seen shortly, the reaction of the Nobel Committee was rather hasty. In the fall of 1923, only the Canadians Frederick Grant Banting and John James Rickard Macleod received the Nobel Prize in Physiology or Medicine as a reward *for the contribution to the discovery and introduction of insulin therapy*, even if the long-term importance of their pancreas extract was not still evident. In awarding of this controversial Nobel Prize an important role played the nomination made by another winner, the Danish physiologist August Krogh (Nobel Prize in 1920, Fig. 8, Denmark, Mi # 700), who - after visiting Macleod's lab - took over the method and led the pancreas extract to Denmark to save his sick wife from diabetes. Banting was very upset on hearing the decision of the Nobel Committee, considering that the Macleod's role in the discovery of insulin was negligible; even he thought to refuse the Nobel Prize, convinced that the American Charles Herbert Best would be the one that would have had to share. Eventually he was persuaded to accept it, but gave to Best half of the prize money. In 1972, the Nobel Foundation has officially recognized that the omission of Best was a mistake. Macleod, in turn, gave half the money to James Bertram Collip, a talented biochemist who has the merit of purifying the pancreatic extract in a prompt and efficient manner.

But the worst aspect of awarding this Nobel Prize was the omission of Nicolae Paulescu, the scientist who - eight months ahead of Banting and Best - reported the discovery of pancreine / insulin with an essential role in the mechanism of reduction of blood glucose concentration. Banting and Best quoted Paulescu in their work, but then said that they had misinterpreted his findings, allegedly due to an error in translation from French. To support this in Canada, where French is an official language, means making an inexcusable mistake! Best has publicly apologized for this mistake many years later.

In 1969, responding to the international campaign initiated by the Scottish physiologist Ian Murray, the Nobel Committee recognized the merits and ►►►

internațională inițiată de fiziologul scoțian Ian Murray, Comitetul Nobel a recunoscut meritele și prioritatea lui Nicolae Paulescu în descoperirea tratamentului antidiabetic, iar prin vocea profesorului Arne W. K. Tiselius - laureat Nobel (Suedia, Mi # 1262; Fig. 9, Togo, Mi # 2285) și vicepreședinte al Fundației Nobel - este exprimată speranța că „opera de pionierat” a lui Nicolae Paulescu va fi elogiată cum se cuvine de către forurile științifice internaționale. În ce-i privește pe Banting și Best, Ian Murray îi consideră drept niște cercetători care au confirmat descoperirile lui Paulescu. În cartea *The Priority of N.C. Paulescu in the Discovery of Insulin*, publicată în 1976, profesorul Ioan Pavel a prezentat documente incontestabile care atestă prioritatea savantului român.

În anul 1990, Nicolae Paulescu a fost ales post-mortem membru al Academiei Române. Academicianul Nicolae Cajal (Fig. 10, plic întreg poștal Cod 028/2010), președintele secției de Științe Medicale a Academiei Române și președintele Comunității Evreiești din România spunea: „Personal, consider că meritele lui Nicolae Paulescu sunt mari, sunt deosebite și trebuie relevate la valoarea lor. Pentru aceste merite l-am propus, în anul 1990, ca membru post-mortem al Academiei Române, când Aduarea generală l-a și ales prin vot secret. În acest context, se impune o disociere obligatorie între contribuția științifică în combaterea diabetului și opțiunile personale antisemite. Dacă este sau nu vinovat este o altă problemă și, deci, se cuvine s-o judecăm ca atare. Eu respect părerile personale ale fiecărui om și cred că nu am voie să leg valoarea omului de știință de concepțiile sale, inclusiv cele antisemite. Sunt două probleme distincte și trebuie considerate ca atare... Îmi amintesc că tatăl meu, care a fost studentul lui Nicolae Paulescu, îl respecta și îl admira, deși știa că era antisemit. Când judeca valoarea sa remarcabilă de profesor și om de știință nu-l interesa concepția filozofică sau ideologică”.

Statuia savantului Nicolae Paulescu se află astăzi lângă parcul Universității de Medicină și Farmacie Carol Davila din București.

Paris, iulie - august 2013

Florin PATAPIE - RAICU

priority of Nicolae Paulescu in the diabetic treatment's discovery, and by the voice of Professor Arne W. K. Tiselius - Nobel laureate (Sweden, Mi # 1262; Fig. 9, Togo, Mi # 2285) and vice president of the Nobel Foundation - was expressed the hope that the "pioneering work" of Nicolae Paulescu will be properly praised by the international scientific forums. In what concerns Banting and Best, Ian Murray considers them some researchers who have confirmed the findings of Paulescu. In the book *The Priority of N.C. Paulescu in the Discovery of Insulin*, published in 1976, Professor Ioan Pavel presented undeniable documents proving the priority of the Romanian scientist.

In 1990, Nicolae Paulescu was elected post-mortem as member of the Romanian Academy. Academician Nicolae Cajal (Fig. 10, postal stationery Code 028/2010), the Chairman of Medical Sciences Department of the Romanian Academy and the President of the Hebrew Community of Romania said: "Personally, I think the merits of Nicolae Paulescu are great, they are special and should be revealed at their value. For these merits we proposed him, in 1990, as a member of the Romanian Academy posthumously, when the General Assembly elected him by secret ballot. In this context, is required a binding dissociation between the scientific contribution in the fight against diabetes and the Semitic personal options. Whether or not guilty is another matter and, therefore, it is appropriate to judge it as such. I respect each person's personal views and do not think I'm allowed to relate the value of the scientist of his concepts, including anti-Semitic. There are two separate issues and should be treated as such... I remember that my father, who was a student of Nicolae Paulescu, respected and admired him, although he knew that he was anti-Semitic. When he judged his outstanding value as teacher and scientist he was not interested in his philosophical or ideological outlook”.

The statue of the scientist Nicolae Paulescu stands today near the University of Medicine and Pharmacy Carol Davila park in Bucharest.

Paris, July - August 2013

Florin PATAPIE - RAICU

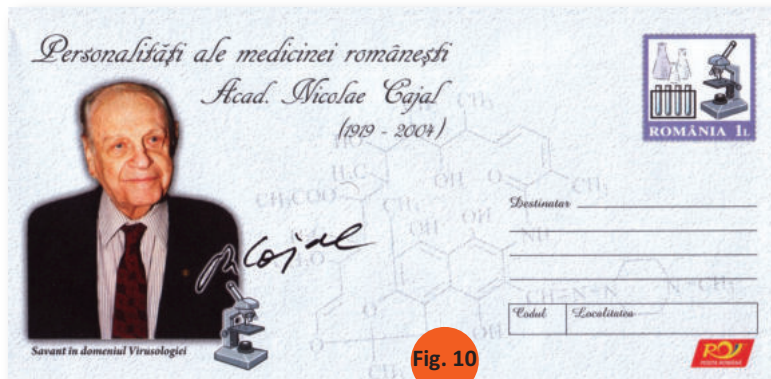

Fig. 10

Preotul-poet Alexie MATEEVICI (1888-1917)

Exemplu de jertvă pentru semenii săi, aflați în primejdie, aflați în grea suferință.

Autor al odei „Limba noastră”, care i-a înveșnicit numele...

Prof. Valentin BEREZOVSCHI

S-a născut în urmă cu 125 ani, la 16 martie 1888 (Fig. 1 - Moldova, Mi #266), în comuna Căinari din județul Tighina. Tatăl său, Mihail Mateevici era preot în Căinari, sat moldovenesc aflat pe râulețul Botna.

Mama era tot moldoveancă, fiică a preotului Ioan Neaga din satul Căușani, județul Tighina. A fost ființa pe care fiul său, Alexie, viitorul preot, a prețuit-o, a divinizat-o. Peste ani, poetul Alexie Mateevici a cântat-o atât de duos în poezia *Mama: Sub inima tremurătoare / Păzit-am micul copilăș / Și dragostea mea arzătoare / Ți-a fost straajă și sălaș /*.

Copilăria și-a petrecut-o la țară, la Căușani și Zaim, aproape de bunici. Cu ce-a-nvățat în casă și cu doi ani la școala din Zaim, el a sfârșit cursul primar la vârsta de 10 ani. În 1898, a intrat la *Seminarul inferior* (școala spirituală sau duhovnicească) din Chișinău (unde avea să se distingă la toate învățăturile, în afară de... matematică). Trece, apoi, în 1902, la *Seminarul teologic superior* din Chișinău (unde accentul cade pe studiul teologiei și filozofiei și unde se distinge prin rezultatele deosebite obținute la învățătură). Face dovada unui talent nativ evident la poezie și desen, dar mai ales, pentru lectură. Din acei ani, el a simțit plăcerea de a scrie poezie, proză scurtă, traduceri. Îndemnat de colegii săi, Alexie trimite primele sale scrieri (semnate A. Mateescu), spre publicare la un însemnat număr de publicații basarabene, între care *Luminătorul* și *Cuvântul moldovenesc*.

După absolvirea *Seminarului teologic superior* - numărându-se printre eleviieminenți - este trimis, în calitate de bursier, să-și continue (1910-1914) studiile la *Academia teologică* din Kiev, unde leagă *trănice prietenii* cu colegii săi, studenți români din Basarabia, Bucovina și din Moldova (de dincolo de Prut),

Muntenia și Transilvania.

Este de bănuir că acest climat, această ambianță l-a întărit pe tânărul Alexie Mateevici în ideea unirii tuturor românilor.

În 1906, tânărul poet își pierde tatăl. Această despărțire de părintele drag, așa cum mărturisea peste ani, a fost una foarte dureroasă.

În anii ce au urmat după decesul părintelui său, Alexie participă activ la mișcarea națională a studenților moldoveni. Este membru fondator al societății *Deșteptarea* - al cărui principal merit a fost acela de a fi afirmat, în mod susținut și argumentat, originea latină a românilor din Basarabia.

Student în ultimul an al *Academiei teologice* din Kiev, Alexie Mateevici se arată preocupat pentru elaborarea tezei de licență. Subiectul ales: *Elemente religioase ale folclorului moldovenesc*. În elaborarea ei, tânărul student a fost ajutat, la solicitarea sa, de către diferite personalități de dincolo de Prut. Îi sunt trimise colecții ale unor reviste de folclor (*Șezătoarea*, de pildă) și opere ale unora din folcloriștii noștri de seamă, cum ar fi B.P. Hasdeu, Artur Gorovei, Lazăr Șeineanu ș.a. Era fericit. În scrisoarea de mulțumire adresată lui Artur Gorovei, spunea: „*Sunt fericit! M-am bucurat nespun, văzând că și noi, moldovenii basarabeni, nu suntem cu totul uitați de frații noștri cei mari și orișicând putem să ne gândim la în-curajarea și sprijinul lor*”.

În 1914, preoțindu-se, Alexie Mateevici este numit profesor de pastorală și limbă greacă la *Seminarul din Chișinău* (al cărui strălucit absolvent era).

Referindu-se la înfățișarea și firea tânărului preot și profesor, doi contemporani care l-au cunoscut bine, ni-l descriu cu lux de amănunte. Mai întâi, amicul

Fig. 1

său Ion Buzdugan ne spune că era „înalt și sprinten, ca un paltin; pe umerii rotunzi avea un cap de Christ blajin, încadrat în plete lungi, castanii și o barbă blondă, despicată în două. Pe fața-i blândă, cu pistrui mici, sub bolta unei frunți înalte și luminoase, sclipeau doi ochi căprui, puțin înmuiți în lacrimi și de o melancolie nespusă”.

La rândul său, ziaristul cu vocație de tribun și de apostol Nichifor Crainic ni-l descrie astfel în *Icoanele vremii* (1917): „Pe părintele Alexie Mateevici l-am cunoscut la Iași, în vara lui 1917. Parcă-l văd și acum: voinic bărbat, spătos și rumen, în antereu cenușiu rusesc, fără plete încălțate, cu barba apostolică redusă la un cioc blond, vorbea răspicat o moldovenească peste care apăsa fără voia lui asprimea unui accent muscălesc, dar avea, în cuvinte și în zămbete, o blândete comunicativă, care te mprietenea fără zăbavă” (Fig. 2 - Moldova, întreg poștal cod 04/2008).

În 1914, când a izbucnit Primul Război Mondial, a cerut să fie primit în rândul preoților militari și ▶▶▶

Fig. 2

în această calitate, a acționat ca preot al unui batalion de infanterie pe frontul din Galiția. Când în 1916, a intrat în război și România, a cerut să fie trimis pe frontul românesc. Îndeplinindu-i-se dorința, a fost mutat la brigada 71 de artilerie rusească, unitate care acționa pe frontul Tecuci - Mărășești. Aici, are prilejul să cunoască direct vechiul regat. Fiind în direct cu băștinașii, și-a dat seama că aici oamenii sunt la fel de primitori ca și basarabenii. Puținul timp liber pe care-l avea nu-

răbeni, organizat la 20 mai 1917 la Chișinău, dar mai ales, *Congresul învățătorilor*, organizat tot la Chișinău, tot în luna mai 1917, la care au luat parte 1.200 delegați din întreaga Basarabie.

În cuvântul său, cald și de un sincer patriotism, a făcut, mai întâi, un stăruitor apel la unirea tuturor românilor: „*Fără unire nu vom dobândi nimic, deci să avem un gând, o inimă, un ideal ... Suntem moldoveni, filii ai vechii Moldove, însă facem parte din marele trup al românismului și trebuie să ne zicem români...*”

La sfârșitul cuvântului a dat citire poeziei *Limba noastră*. Fiecare cuvânt, fiecare strofă au căzut ca o scânteie într-un zăcământ de troil: „*Limba noastră-i o comoară / În adâncuri înfundată, / Un șirag de piatră rară / Pe moșie revărsată (...)*” - Fig. 2; Moldova, carte poștală ilustrată cod 01/2013 - / *Limba noastră-i limbă sfântă, / Limba vechilor cazonii, / Care-o plâng și pe care o cântă / Pe la vatra lor țărâni...*” Efectul, a fost covârșitor, iar reacția congresiștilor entuziastă.

În picioare, după fiecare strofă, toți participanții la congres aclamau frenetic, dezlănțuiți: *Bravo Mateevici! Trăiască Eminescu Basarabiei noastre!* Se îmbrățișau, cu ochii plini de lacrimi.

De la Congres, fără a zăbovi, poetul a plecat grăbit la gară, cu dorința de a ajunge cât mai repede la Bârlad, unde îndeplinea misiunea de preot al Garnizoanei.

Aici, zilnic, din zori și până noaptea târziu, alerga de la o unitate la alta, de la un spital la altul pentru a mângâia sufletele *soldăților muribunzi*, doborâți de una din cele mai groaznice boli, tifosul exantematic. Erau mulți, iar boala seceră zilnic zeci și sute de vieți tinere, soldați și locuitori din satele din câmpia Bârladului. Mureau ca *muștele*. Tifosul doboră zilnic mai multe vieți omenesci decât secerau pe front gloanțele dușmanului.

Om al *conștiinței și datoriei*, preotul Alexie Mateevici nu se cruța. Nu se odihnea, nu se hrănea la vreme, doar pe apucate. În felul acesta, nu avea nici o posibilitate reală pentru a putea preîntâmpina

o posibilă îmbolnăvire. Și ... doar la două luni de la triumful înregistrat la Congresul de la Chișinău boala l-a *mușcat pe furie*. Urmarea? Tânărul preot plin de vigoare a început să se ofilească. Boala îl prinsese în ghearele sale. Tifosul începuse să-i macine sănătatea. Simțindu-i prezența, învoit de forurile superioare, a părăsit grăbit Bârladul îndreptându-se spre Chișinău. Aici, cu toate îngrijirile ce i s-au dat, doar la câteva zile de la sosirea sa, preotul-poet a decedat. A fost înmormântat în curtea Catedralei Ortodoxe aflate în cimitirul central de pe strada Armenescă. L-au condus pe ultimul drum, sute de locuitori ai orașului, nu-merosi camarazi veniți de pe front, cu flori și lumânări. Ei s-au închinat în fața catafalcului în care zăcea preotul-erou Alexie Mateevici, pe acela pe care îl dezmiardaseră ca fiind *Eminescu Basarabiei*.

Preot martir, îndrăgit de românii de pretutindeni, Alexie Mateevici n-a fost uitat. Despre viața sa și nemuritoare creație, oda *Limba noastră*, au scris, între alții: istoricul Nicolae Iorga și mitropolitul Ardealului Antonie Plămădeală (fiu al Basarabiei), iar un alt Plămădeală - sculptorul l-a realizat bustul care a fost așezat la mormântul poetului din Cimitirul Ortodox al orașului Chișinău.

Mai târziu, un alt bust al poetului, realizat de Dumitru Rusu, a fost amplasat pe Alea personalităților din Chișinău (Moldova, carte poștală ilustrată cod 02/2008).

Spre neuitare, Poșta Română (Mi #4832) l-a imortalizat, iar la 27 martie 1993, la București, cu ocazia aniversării a 75 de ani de la unirea Basarabiei cu România, s-a realizat o ilustrată maximă - Fig. 3 (machetator dr. Ioan Daniliuc).

O altă piesă omagială este o carte poștală ilustrată cod 01/2013 care prezintă casa-muzeu din satul natal, având ca marcă fixă bustul poetului sculptat de Mihai Ecobici (Fig. 5).

Semnalăm două stampile omagiale din anul 2013 (Fig. 4 și Fig. 5).

Bogăția de materiale și calitatea lor cinstesc pe preotul - poet Alexie Mateevici, un clasic al literaturii românești.

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

I irosea. Făcea dese deplasări la Iași unde cerceta atent bibliotecile. Ba mai mult, reușește să stabilească unele contacte directe cu personalități reprezentative ale vieții literare din zonă. Are posibilitatea să participe la unele manifestări - cum au fost *Congresul studenților basa-*

Machete Ary Murnu neadoptate pentru emisiunea *Semicentenarul Societății „Progresul Silvic”*

ing. Emanoil SĂVOIU, engineer

În anul 1936 se împlineau 50 de ani de la fondarea Societății „Progresul Silvic”. În acest sens s-a făcut un demers nereușit pentru emiterea unor mărci poștale care să comemoreze evenimentul.

Machetele semnate Ary Murnu, realizate în peniță, cu dimensiunile de 70x45 mm, constau în:

- carton cu valorile de 2 LEI și 1 LEU, albastru (Fig. 1);
- carton cu valorile de 2 LEI roșu, 6 LEI brun și 4 LEI albastru (Fig. 2).

Toate machetele au inscripționarea *Semicentenarul / Cincantennarul Societății Progresul Silvic 1886-1936*.

Societatea „Progresul Silvic” era societatea inginerilor silvici și cred că respectabilul filatelist dr. ing. Ilie Demetrescu este responsabil de acest demers nereușit.

Unused Ary Murnu drawings for *The Semi centenary of „The Forest Progress” Society* stamp issue

In the year 1936, 50 years have passed since the founding of „The Forest Progress” Society. Given this, there was an unsuccessful attempt to issue some stamps to celebrate the event.

The artist’s drawings signed Ary Murnu, done in pen, in 70x45 mm size, were:

- Cardboard with 2 LEI and 1 LEU value, blue (Fig. 1);
- Cardboard with 2 LEI red, 6 LEI brown and 4 LEI blue value (Fig. 2).

All the patterns had the inscription *Semicentenarul / Cincantennarul Societății Progresul Silvic 1886-1936* (Semi centenary / Fiftieth Anniversary of „The Forest Progress” Society 1886-1936).

„The Forest Progress” Society was the forest engineers’ society and I believe that the respectable philatelist Dr. Engineer Ilie Demetrescu is responsible for this failed attempt.

Fig. 1

Fig. 2

Machete Ludovic Bassarab neadoptate pentru mărci poștale expres

ing. Emanoil SĂVOIU, engineer

La 15 iulie 1929 s-a introdus, atât în serviciul intern cât și în cel extern, taxa de 30 Lei pentru trimiteri expres, taxă care s-a redus la 20 Lei începând cu 1 iunie 1932.

În legătură cu această taxă expres prezint trei machete (schițe) semnate de Ludovic Bassarab:

- 20 LEI negru 150x113 mm (arc) - Fig. 1;

- 20 LEI negru 136x185 mm (Hermes) - Fig. 2;

- 30 LEI negru 114x172 mm (Hermes alergând) - Fig. 3.

Machete fiind desenate în creion sunt considerate schițe și sunt semnate de Ludovic Bassarab.

În final mărcile poștale pentru trimiteri expres nu au fost adoptate.

Unused Ludovic Bassarab drawings for express stamps

On July 15th, 1929 it was introduced both in the internal service as well as the external one the 30 Lei fee for sending express, a fee that was reduced to 20 Lei starting with June 1st, 1932.

Regarding this express fee I will present three drawings signed Ludovic Bassarab:

- 20 Lei black 150x113 mm (arch) - Fig. 1;

- 20 Lei black 136x185 mm (Hermes) - Fig. 2;

- 30 Lei black 114x172 mm (Hermes) - Fig. 3.

These patterns being drawn in pencil are considered sketches and are signed by Ludovic Bassarab.

At the end, the stamps for express correspondence were not adopted.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

40 de ani de la concursul filatelic pentru tineret *Viața și opera lui Copernic*

ing. Călin MARINESCU

Începutul anilor '70 ai secolului trecut au fost marcați de organizarea unor concursuri filatelice pentru tineret deosebite la nivelul României, cât și la nivel european. În România primul concurs major a fost organizat în anul 1972, dar apogeul l-a constituit concursul din anul 1973 având ca temă *Viața și opera lui Copernic*. Asemenea concursuri, denumite generic *Maraton Filatelic* au fost organizate începând din anul 1971 în Polonia și au continuat în anii următori și în România. Trebuie menționat că ediția din anul 1972, a cărei finală s-a desfășurat la Bydgoszcz în Polonia, a fost câștigată de românul Mircea Scarlat, care se clasase pe primul loc și la faza pe țară din România.

Performanțele anului 1972, depășirea vârstei pentru o nouă participare de către câștigătorul concursului din anul 1972, experiența dobândită la prima ediție a concursului, anunțarea chiar la sfârșitul anului 1972 a temei viitorului concurs din anul 1973 și miza acestuia - o călătorie într-o țară străină (un adevărat eveniment pentru oamenii de rând în epoca comunistă) - a creat o adevărată euforie în rândul tinerilor filателиști, fiind așteptat cu nerăbdare.

Concursul din anul 1973 a purtat în România denumirea oficială *MARATON R.S.R.'73* cu tema *Viața și opera lui Copernic*. Concursul a fost organizat în două faze în țară și cu o a treia fază, finală, în Polonia. Regulamentul stipula că tânărul filatelist care se situa pe primul loc la prima fază - faza județeană - reprezenta Filiala AFR județeană la faza a doua - republicană -, iar tinerii filателиști care se situau pe primele două locuri la faza republicană, reprezentau România la faza finală din Polonia. În Polonia concursul a avut denumirea oficială *Primul concurs mondial de filatelie pentru tineret «Nicolae Copernic - viața și opera sa»*.

Faza județeană a fost organizată în a doua jumătate a lunii aprilie și în luna mai 1973 de șapte Filiale județene AFR. În această fază concursul s-a desfășurat într-o singură zi (duminică) și a constat dintr-o probă scrisă și una orală, cuprinzând întrebări din opera și viața lui Nicolae Copernic și, desigur, de filatelie generală. La fiecare filială la concurs au participat între 4-10 tineri filателиști foarte entuziaști, cu vârste cuprinse între 15-21 de ani. Cifra totală de circa 100 de tineri participanți anunțată de organizatori fiind cam exagerată. Juriile, formate în general din președintele Filialei AFR respective și alte persoane din conducerea filialei, au desemnat următorii câștigători: Botoșani (Călin Marinescu, clasa a XI-a, Dorohoi), Dolj (Cristian Scăiceanu, clasa a X-a, Craiova), Iași (Mihai Andronic, clasa a XI-a, Iași), Maramureș (Mihai Boniș, clasa a VII-a, Baia Sprie), Teleorman (Marin Goagă, clasa a X-a, Roșiori de Vede), Timiș (János Árpád Vastag, muncitor, Jimbolia)

și Municipiul București (Mihaela Melnic-Ghiață, clasa a IX-a, București). Se intenționase organizarea fazei județene și la Filialele AFR Bacău și Constanța, dar se pare că s-a renunțat.

Faza republicană a fost organizată la București în perioada 3-5 iunie 1973, la sediul central AFR de pe strada Boteanu nr. 6, în imobilul cumpărat de AFR cu puțin timp înainte. Au fost prezenți cei șapte câștigători ai locului I menționați mai sus și, în afara concursului, tânărul filatelist Marius Ștefan, care luase locul al II-lea la Filiala AFR Timiș.

Concurenții au sosit în București pe data de 2 iunie 1973, având o ședință de pregătire în după-amiaza aceleiași zile, asigurată de lector univ. Vsevolod Surjicov. Concursul a debutat a doua zi, 3 iunie, printr-o lucrare scrisă având două subiecte: unul conștând dintr-o compunere filatelică pe tema *Emisiuni poștale din diferite țări ocazionate de semimileniul nașterii lui Copernic*, iar al doilea o problemă de teorie și practică filatelică - *Redactarea și inscripționarea exponatelor*. Concursul a continuat cu examinarea orală în dimineața zilei de 4 iunie și o probă practică - întocmirea câtorva file de exponat -, în după-amiaza aceleiași zile. Deși conform programului rezultatele concursului trebuiau să se anunțe în seara de 4 iunie, anunțarea oficială s-a făcut abia a doua zi dimineața în jurul orei 11,00. Lupta a fost foarte strânsă, mai ales între locurile 2 și 3, dar cu toate că juriul și-a exprimat opțiunea că ar fi vrut să trimită la faza finală o pereche (un băiat și o fată) un tânăr filatelist din nordul extrem al țării le-a stricat socotelile. Trebuie menționată totuși corectitudinea juriului, care a respectat punctajul obținut și nu a modificat nimic. Chiar amânarea verdictului pentru a doua zi dovedea câte lupte de culise s-au dat. Bucureștiul nu avea un câștigător pentru al doilea an consecutiv, deși nu ducea lipsă de veleitari, dar niște oameni ca dr. Nicolae Tripcovici și lector univ. Vsevolod Surjicov au știut să reziste oricăror presiuni.

Locurile I și al II-lea au fost câștigate de Cristian Scăiceanu și, respectiv, Călin Marinescu. Această clasare nu a fost întâmplătoare. Ambii câștigători participaseră la faza republicană și la concursul anterior din anul 1972, Cristian Scăiceanu clasându-se pe locul doi și participând la faza finală din Polonia, alături de Mircea Scarlat (dar *necombatant* conform regulamentului pentru 1972).

Organizarea și desfășurarea concursului în România s-a datorat în primul rând unui filatelist de excepție care conducea resortul de tineret al AFR la acea dată și anume lector univ. Vsevolod Surjicov, dar și unor conducători (președinți) de filiale AFR deosebiți (prof. Vasile Arnăuțu, prof. Valentin Berzovschi, col. dr. Tănase Daniliuc, biolog Marcel Scarlat etc.). Printr-o puternică campanie în revista *Filatelia* la rubrica *Filatelia pentru tineret*, prin corespondență poștală, cât și prin contacte directe, aceștia ►►►

au reușit organizarea concursului în șapte filiale AFR. Spre deosebire de întrecerile filatelice de tineret de până la acea dată, conștând în participarea la expoziții filatelice cu exponate realizate de părinți, unchi sau bunici, de această dată tinerii filателиști trebuiau să dovedească câtă filatelie cunosc ei înșiși, fără ajutorul nimăi. Trebuiau să dovedească ceea ce știau ei și nu ce primeau de la alții.

Juriul concursului avea în componență filателиști de seamă ai timpului: dr. Nicolae Tripcovici (membru al Comitetului Executiv al AFR, redactor-șef al revistei *Filatelica*) ca președinte, iar ca membri: lector. univ. Vsevolod Surjicov (membru al Consiliului Central al AFR, președinte al Comitetului de Organizare), prof. Valentin Berezovschi (președintele Filialei AFR Dolj, nominalizare incorectă, întrucât trebuia să juriizeze și propriul reprezentant al Filialei AFR Dolj), prof. Traian Predoiescu (secretar general AFR), Ion Corvin Sângerzan (directorul Observatorului Astronomic Popular al orașului București), iar ca secretar biolog Marcel Scarlat (la nominalizare de asemenea mai puțin fericită, având un reprezentant *combatant*, dar având o funcție cu mai puțină influență). Trebuie repetat însă că juriul și-a făcut pe deplin datoria.

O întâmplare hazlie (așa ar putea fi denumită azi) din timpul fazei republicane a fost când s-au cerut participanților buletinele de identitate. Unul dintre participanți nu avea la el buletinul de identitate, ceea ce echivala cu excluderea din concurs, dar având din întâmplare la el carnetul UTC (carnet de apartenență la Uniunea Tineretului Comunist - organizație politică a timpului din care erau obligați să facă parte toți elevii și studenții) a întrebat dacă e suficient. Toți din juriu au încremenit, a fost un moment de tăcere prelungită, până când dr. Tripcovici, ca președinte al juriului, a dat verdictul că e suficient... O simplă neatenție care putea schimba destine, o prezență de spirit și o frică înrădăcinată...

Organizatorii au încercat ca puținul timp liber al concurenților să se desfășoare cât mai plăcut printr-o vizită la Observatorul Popular al orașului București, participarea la vernisajul Expoziției republicane de întreguri poștale românești, vizitarea Muzeului Național de Istorie a României (unde concurenții au fost conduși de tânărul inginer Alexandru Bartoc) sau

Fig. 1 - Cristian Scăiceanu, Călin Marinescu, prof. Valentin Berezovschi, Mircea Scarlat

vizionarea unei partide de fotbal dintre Steaua și Universitatea Craiova (atunci în mare formă).

În perioada 3-14 august 1973 cei doi câștigători ai fazei pe țară s-au deplasat în Polonia la Rzeszow pentru faza finală. Delegația română cuprindea și pe Mircea Scarlat, care primise acest sejur din partea Federației Filателиștilor din Polonia ca premiu suplimentar pentru câștigarea concursului din anul anterior și a fost condusă de prof. Valentin Berezovschi (Fig. 1).

La etapa finala din Polonia au participat 13 echipe din tot atâtea țări: Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, Polonia, România, Ungaria, URSS și țări capitaliste Austria, Belgia, Elveția, R. F. Germania, Norvegia, Olanda.

Pentru România a fost asigurat un translator (Fig. 2), un fost refugiat polonez găzduit în lagărele din România în anii 1939-1940 (pe atunci nu se prea cunoștea importanța istorico-poștală a corespondenței poștale din asemenea lagăre) și care învățase limba română în acea perioadă. Prezența sa a ajutat, dar mai interesante erau amintirile sale.

Deși inițial nu fusese clar modul de participare la concurs a celor doi concurenți din fiecare țară, la fața locului s-a stabilit că tânărul filatelist care se clasase pe primul loc la faza națională din țara sa urma să participe la proba scrisă a concursului, care consta atât în testarea cunoștințelor filatelice, cât și a celor istorice privind viața și opera lui Copernic, câștigătorul locului al doilea la aceeași fază urmând să participe la o probă practică - întocmirea câtorva file de exponat - cu aceeași tematică. Planificarea desfășurării concursului prevedea ca cele două probe să aibe loc în zile diferite, dar în final acestea s-au ținut simultan în aceeași zi.

La o primă vedere rezultatul echipei României a fost unul mediocru: locul șapte din cei 13 participanți, adică exact la mijlocul clasamentului. În realitate lucrurile au fost mult mai complicate, dar după atâtea ani locul obținut contează mai puțin. Ceea ce contează este participarea și urmările acesteia. Federația Filателиștilor din Polonia s-a prezentat mult mai bine pregătită de această dată față de anul ▶▶▶

Fig. 2 - Călin Marinescu, Cristian Scăiceanu, prof. Valentin Berezovschi, Antoni Turesok (translator)

Tabelul nr. 1

Loc	Prenume și nume	Țara	Puncte test	Puncte proba practică	Total puncte
I	Mieczyslaw Fednar Jerzy Wasilewski	Polonia	101	85	186
II	Michail Widiejko Wiktor Chomienko	URSS	88	90	178
III	Martinus van Grinsven Rob de Wolff	Olanda	96	75	171
IV	Erika Pianschitsh Thomas Pokorn	Austria	105	65	170
V	Milosz Holik Anna Lejskowa	Cehoslovacia	111	55	166
VI	Filip van Der Mark Ferson	Belgia	106	60	166
VII	Cristian Scăiceanu Călin Marinescu	România	94	70	164
VIII	Arne Oftedal Einar Nielsen	Norvegia	83	80	163
IX	Thomas Katterle Olaf Will	R. D. Germană	101	55	156
X	Tatiana Czakarowa Wiktor Toplijski	Bulgaria	89	55	144
XI	Burghard Nickerl Michael Vogel	R. F. Germania	68	50	118
XII	Heinz Vetterli Rudi Ceissler	Elveția	68	50	118
XIII	Katalin Molnar Katalin Kovari	Ungaria	92	25	117

anterior. Juriul internațional nu a mai cuprins nici un român (la concursul precedent fusese în juriu prof. Valentin Berezovschi). Locul I a fost câștigat de țara gazdă, urmată de URSS și Olanda. Clasaamentul final incluzând pe toți concurenții, pe țări, este reprodus în *Tabelul nr. 1*.

Organizarea sejurului de către gazdele poloneze din Rzeszow a fost exemplară. Cazarea s-a făcut într-un cămin al unei școli profesionale din oraș în condiții deosebite. Chiar de la sosire concurenții au primit pe lângă legitimații și programul manifestărilor (broșură frumos tipărită) o mică indemnizație din partea organizatorilor. De menționat că înainte de plecarea în Polonia concurenții români primiseră o mică indemnizație de 250 lei și de la AFR. Pe lângă unele neajunsuri de impor-

tanță minoră (delegația poloneză se deplasa împreună cu delegațiile *occidentale* într-un autocar modern, în timp ce restul *socialiștilor* se deplasau într-un autobuz mai vechi), totul a fost excelent.

S-au organizat excursii aproape zilnic în sudul Poloniei, vizitându-se Bieszczady, Krosno, Brzostek, Fabrica de dulciuri de la Brozstek,

minele de sare de la Wieliczka, Cracovia cu bazarul și castelul Wawel și multe altele. S-au făcut plimbări cu vaporul pe lacul Solina și foc de tabără cu program artistic și berbec la proțap etc. S-au organizat seri distractive cu mici concursuri de dans, cântece, tir etc (*Fig. 3*); cu adevărat o vacanță de neuitat.

Revenirea în București cu analiza rezultatelor a încheiat o adevărată epopee pentru tinerii filателиști de atunci. Au existat și mici răutăți, din păcate specifice, de care tinerii concurenți nu aveau nici o vină. Scurte anunțuri din presa vremii (România Liberă, Magazin etc.) au menționat numai pe câte unul dintre cei doi câștigători ai concursului, dar acestea erau doar orgolii locale, nedemne de luat în seamă. Cei doi câștigători au rămas prieteni și își amintesc cu multă plăcere acele timpuri.

Cu privire la toate cele trei faze ale concursului trebuie remarcat nivelul înalt la care s-a organizat și desfășurat. Întrebările filatelice au vizat cunoștințe temeinice de filatelie, privind modul de tipărire al mărcilor poștale, dantelare, filigranare, catalogare, categorii de efecte filatelice, emiterea acestora etc., multe dintre aceste probleme nefiind cunoscute chiar de unii filателиști cu *pretenții*.

Au trecut 40 de ani... Cei doi tineri filателиști participanți la Rzeszow au ajuns filателиști care nu mai au nevoie de prezentare. D-ra Mihaela Ghiță-Melnic de atunci, d-na Mihaela Ionescu de azi, este cenzorul *Clubului filatelie independent „Nicolae Bălcescu”* din ▶▶▶

Fig. 3- Siegfried Nuk, Thomas Katterle și Olaf Will (RDG), Călin Marinescu, Bjorn ..., Arne Oftedal și Einar Nielsen (Norvegia)

București. Fără a ști prea multe despre celelalte delegații, îl poate menționa tânărul inginer Lu(bo)mir Brendl, care la acea dată conducea delegația Cehoslovaciei în calitate de președinte al Comisiei de tineret al Federației Filatelică din Cehoslovacia și care cunoștea puțin și limba română, a devenit președintele Uniunii Filateliștilor din Cehia.

Astăzi toți se plâng că filatelia moare, că tinerii nu se mai preocupă de filatelie, că au alte preocupări mai atractive, dar nimeni, mai ales în țara noastră, nu vede esențialul: nu a fost găsită persoana care să se ocupe de problemele tineretului. O persoană cu timp disponibil, cu putere de convingere și cu prieteni sau cunoștințe ceva mai avute,

care să sponsorizeze activitatea filatelică a tinerilor, să reușească să le trezească pasiunea pentru mărcile poștale.

Cu zeci de ani în urmă negustorii filatelici făceau mici cadouri filatelice copiilor pentru a-i atrage în filatelie. Puținii negustori de azi ar trebui să fie cointeresați, dacă vor să aibă cui să mai vândă mâine.

Un rol important trebuie să-l aibe FFR printr-o politică mai reconciliantă cu Romfilatelia, încercând să demonstreze că edictarea mărcilor poștale cu valori ridicate aduce mari deservicii filateliei într-o țară sărăcită și umilită. Organizarea unor acțiuni comune, așa cum se organizau cu peste zece ani în urmă ar fi benefice tuturor.

Bibliografie:

- [1] Revista *Filatelia*, București, nr. 1-3, 5-8, 10/1973.
- [2] Asociația Filateliștilor din R.S. România, Concursul filatelic de tineret „MARATON R.S.R. '73” cu tema „Viața și opera lui Copernic” (faza republicană), 3-5 iunie 1973, București, 1973 (broșură).
- [3] Biuletyn Informacyjny, Rzeszów, Sierpień, 1973.
- [4] Mieczysław Syta, Mikołaj Kopernik - *Zycie i Dzieło*, revista Filatelista, nr.19(430)/1973.

Organizarea unor concursuri asemănătoare celor din anii 1972-1973 ar da posibilitatea selecționării în timp a unor *vârfuri* cu care să ne mândrim peste alți 40-50 de ani...

Adrian Păunescu (1943-2010)

László KÁLLAI

Despre piesa alăturată ar trebui să scriu în termeni tehnici. Nu o voi face. Voi scrie despre Adrian Păunescu. Vreau să scriu ceva personal despre omul, poetul și omul politic Adrian Păunescu.

Într-o seară de noiembrie în 1990 am realizat un interviu maraton cu Adrian Păunescu, la el acasă. Interviul (nu mai pot vorbi despre genul jurnalistic în sensul clasic) a durat vreo opt ore și a fost stropit cu pălincă până spre zorii zilei. Ne-am contrazis (eu cu obârșnicia unui jurnalist la început de carieră, el cu calmul unui om versat). După acest moment ne-am mai întâlnit în Senatul României. Adrian Păunescu, senator la vremea respectivă, fiind un om de orientare profund de stânga, iar eu de orientare de dreapta, niciodată nu am reușit să găsim o cale de mijloc într-o serie de probleme politice și chiar sociale. Dar ne-am respectat reciproc.

Nu voi face aprecieri aici la politica dușă de Adrian Păunescu. Nu vreau (consider că nu am cădere) să vorbesc despre valoarea lui ca om de litere. Un lucru însă este cert, Adrian Păunescu este un poet care va marca istoria literaturii românești.

În rest... Nu pot decât să laud inițiativa Poștei din Chișinău care a ținut să-i aducă un prim omagiu. Emisiunea în sine (dacă avem în vedere cutumele internaționale privind acest tip de emisiuni - de regulă nu se emit mărci poștale cu chipul unui personaj mai repede de cinci ani de la decesul acestuia) este prematură. Totuși cred, eu care nu sunt român, că românii de pretutindeni ar trebui să-i mulțumescă pentru demersul Poștei Republicii Moldova pentru gestul patriotic. Știu! Mulți mă condamnă și vor spune că Adrian Păunescu a fost un comunist împutit. Poate! Nu știu că nu am fost de față, dar știu că este un poet definitoriu pentru *poesis-ul* românesc al secolului XX.

În rest bis... prima strofă din ultima sa poezie:

„De-aicea, de pe patul de spital
Pe care mă găsesc de vreme lungă,
Consider ca e-un gest profund moral
Cuvântul meu la voi să mai ajungă.”

Adrian Păunescu

Să învățăm filatelie: ANTARCTICA (IV)

Zoltán MORE

Polonia

Polonia are *antecedente* antarctice, prin cei doi exploratori - oameni de știință participanți la prima expediție cu o navă ce a iernat în Antarctica, faimoasa *Belgica*: Anton Dobrowolski și Henryk Arctowski.

Stațiile antarctice utilizate sunt:

1. ARCTOWSKI Station (Fig. 28)
61° 57' Sud - 56° 25' Vest
2. DOBROWOLSKI Station (Fig. 29)
66° 16' Sud - 100° 49' Est.

Aceasta din urmă a funcționat doar în timpul *Anului Polar Internațional*. De aceea piese cu aceste stații azi o raritate!

Provizionarea până în 1990 s-a făcut de către nava de expediție poloneză *R/V Prof. Siedlecki*. După scoaterea din uz a acesteia s-au închiriat nave în acest scop (vezi Fig 28 - ștampila roșie a navei rusești *Akademik Yoffe*).

Coordonatorul expedițiilor poloneze este: *Polish Antarctic Program, Dept. of Antarctic Biology, Polish Academy of Sciences, Ustriczka 10, 02-141 Warszawa, Polonia*.

Ucraina

Prima stație antarctică ucraineană - *AKADEMIK VERNADSKY* (65° 15' Sud - 64° 16' Vest) a fost deschisă în 1996 prin cedarea stației britanice *Faraday* (Fig. 30 - Mi #185). Cu acest prilej s-a pus în circulație ștampila ocazională *Prima expediție antarctică ucraineană 23.11.1996 Kiev-1* (Fig. 31).

Cercetările ucrainene sunt coordonate de: *Antarctic Center, Ukrainian Academy of Sciences, 588 Chakalov / Gontschar St., 252054 KIYEV, Ucraina* (Fig. 32, Fig. 33).

Japonia

Japonia este o țară cu tradiție de peste 100 de ani în cercetarea Antarcticii. Prima expediție japoneză a avut loc în 1911-1912 cu nava *Kainan-Maru* condusă de Nebu Shirase. În timpul *Anului Geofizic Internațional* (1956-1957) s-a construit stația japoneză *SYOWA* (Fig. 34), ce a permis organizarea ▶▶▶

Fig. 28

Fig. 29

Fig. 30

Fig. 31

Fig. 32 - Ștampila poștală a stației cu coordonatele ei, inclusiv ștampila ilustrată

Fig. 33 - Noua ștampila poștală a stației, utilizată după 2010

Fig. 34

Fig. 35 - Transport Cargo la stația SYOWA cu ștampila postală de bord a navei și ștampila ilustrată a celei de a 53-a expediții

Fig. 36

anuală de expediții, ajungându-se în prezent la a 54-a expediție.

Stațiile antarctice utilizate sunt:

1. SYOWA Station (Fig. 35), deschisă în 1957
70° 42' Sud - 44° 02' Est
2. MIZUHO Station, deschisă în 1987, funcționând doar în vara antarctică;
3. ASUKA CAMP Station (Fig. 36), stație sezonieră de vară
71° 32' Sud - 24° 08' Est
4. DOME FUJI Station, deschisă din 1996
77° 19' Sud - 39° 42' Est.

Aprovizionarea stațiilor a fost realizată de spărgătoare de gheață (Fuji - Fig. 37, Shirase I și Shirase II), în prezent Shirase III. Nava se poate contacta la adresa: Icebreaker SHIRASE III (5003), c/o JARE Headquarter, Jocosuka District, Nishihami-cho, Yokosuka 238, Japan.

Organizatorii expedițiilor sunt: National Institute of Polar Research, 10-3 Midori-cho, Tachiguma-shi, Tokyo 190-85 18, Japan și J.A.R.E. Headquarter (având aceeași adresă). Plicurile autoadresate se franchează cu mărci poștale japoneze în valoare de 110 yen.

Coreea de Sud

Stațiile antarctice utilizate sunt:

1. KING SEJONG Station - King George Island (Fig. 38)
62° 13' Sud - 58° 39' Vest
2. JANG BOGO Station (în construcție).

Nava expediționară utilizată este spărgătorul de gheață R/V ARAON (recent construit) însărcinat cu aprovizionarea.

Coordonatorul expedițiilor antarctice este: Korean National Committee on Antarctic Researchs, Korean Ocean development Institute, ANSAN, POBox 29, KYAGKI-Do SEOUL 25060, South Korea. Tariful poștal este de 250W.

Fig. 38

Fig. 37 - Expediția a 15-a la stația SYOWA, ștampila de bord a spărgătorului de gheață FUJI

Zoltán MORE, născut la 26 mai 1944, licențiat în arte muzicale. Preocupări filatelice: filatelia polară în toate formele. Contact: more.zoltan@yahoo.com.

Expoziția filatelică 750 de ani de la atestarea documentară a localității Ocna Sibiului sub denumirea de Terra Viz

ing. Ioan DEJUGAN

Asociația Filateliștilor din județul Sibiu, împreună cu Primăria Ocna Sibiului au organizat o expoziție de cartofilie și maximafilie în incinta S.C. Lacurile Naturale Ocna Sibiului S.A. Vernisajul expoziției a avut loc în data de 2 august 2013 orele 11,00, la terasa de lângă lacul Brâncoveanu, în prezența primarului Ioan Balteș, viceprimarului Claudiu Predescu, directorul Oficiului Județean de Poștă Sibiu, Ioan Trâmbițaș, ing. Adrian Popa și ing. Ioan Dejugan din partea Asociației Filateliștilor din județul Sibiu, consilieri locali și invitați ai organizatorilor. De asemenea, au fost prezenți numeroși turiști care erau prezenți în stațiune.

„Majoritatea vederilor din Ocna Sibiului care sunt expuse, prezintă obiective și locuri care în prezent nu mai există. La multe mă uit și nu recunosc locul. După cum știți, se foloseau foarte mult aceste vederi pentru transmiterea de salutări, corespondență dintre oameni. Din păcate, acum, fiind vremea Internetului și altor mijloace de comunicare, am renunțat la acest mod de corespondență. Dar iată că mai sunt și oameni, cum este d-l Dejugan, care are această pasiune frumoasă și a strâns aceste vederi și din când în când ni le arată și nouă. (...) Tot cu această ocazie, până la sfârșitul lunii august, Monetăria Statului ne va executa o medalie și vom realiza și o monografie a localității, monografie care va avea la bază reproduceri după vederile din colecția Ioan Dejugan” - a spus primarul orașului Ocna Sibiului, Ioan Balteș, la deschiderea expoziției.

În continuare, d-l Ioan Dejugan a spus: „Prima expoziție de cartofilie, organizată de Asociația Filateliștilor din județul Sibiu în colaborare cu Primăria Ocna Sibiului, a avut loc în 2011 când s-au aniversat 165 de ani de la deschiderea oficială a stațiunii. Cea de-a doua expoziție se organizează pentru a aniversa 750 de ani de la atestarea documentară a localității sub denumirea de Terra Viz, nume care vine de la râul Visa care trece prin localitate. Ulterior, localitatea a avut și alte denumiri, care au fost legate de faptul că aici au fost mine de sare și anume Vizakna sau Salzburg. Aceste mine au fost cunoscute și exploatate încă de pe vremea dacilor și romanilor. (...) Expoziția este formată din 18 panouri și cuprinde circa 600 de vederi și maxime. (...) Cu această ocazie, Primăria Ocna Sibiului și Asociația Filateliștilor din județul Sibiu au realizat două plicuri și o ștampilă specială, precum și o mapă care cuprinde 15 vederi. O parte sunt reproduceri după vederi vechi, iar altă parte reprezintă realizările noi ale Primăriei din Ocna Sibiului.” Grafica plicurilor aparține dlui dr. Ioan Daniiluc, iar ștampila ocazională a fost machetată de dl col(r) Virgil Cristea.

Expoziția va fi deschisă până la sfârșitul lunii august. La expoziție participă: d-na Monica Muntean,

din Timișoara, cu exponatele de cartofilie Făgăraș și Cetății Transilvane, dl Mircea Calu, din Bistrița, cu exponatul Biserici fortificate din Transilvania, ing. Ioan Dejugan, din Sibiu, cu exponatele de cartofilie Sibiu - burg medieval și Ocna Sibiului, iar prof. Nicolae Salade a expus două exponate de maximafilie: Păsări de Delta Dunării și Flori.

Cu ocazia aniversării a 750 de ani de la atestarea documentară a localității și a expoziției filatelice organizate de Asociația Filateliștilor din județul Sibiu, Primăria Ocna Sibiului, în frunte cu primarul Ioan Balteș și viceprimarul Claudiu Predescu, a emis o medalie, care este prima medalie realizată în această localitate (grafica ing. Ioan Dejugan).

Revista presei

TIMBRE, MONEDE ȘI ALTELE, blog-ul dlui Cornelius Ionescu, postează la data de 8 august 2013, o recenzie a revistei philatelica.ro nr. 3(26)/2013 (<http://colectii.toateblogurile.ro/2013/08/08/philatelica-ro-nr-3-26-2013/>). Cităm din material: Îmi exprim regretul că revista „Filatelia”, cea editată de către FRF însăși, a intrat într-un con de umbră din care nici Scaraotchi însuși nu cred că o va mai scoate. Ba cred că tridentul timpului o va băga mai adânc în cazanul cu smoală încinsă al capitalismului prost înțeles. Încăpățănarea de a se lega strict de ediția tipărită, fără a scoate și o ediție electronică, așa cum este cazul la philatelica.ro, este strâns legată de neglijența în care este lăsat site-ul FRF, cu rubrici înghețate de 8-9 ani. Tare îmi e teamă că și „Studiile filatelice brașovene” și „Curierul filatelic” sibian vor păți același lucru. (dnd)

Correspondență parașutată

În cadrul mitingului aviatic din 27 iulie 2013, desfășurat sub înaltul patronaj al Majestății-Sale Regelui Mihai I al României și dedicat aniversării a 90 de ani de la înființarea Aeroclubului Regal Român, s-a efectuat parașutarea în tandem cu sprijinul Aeroclubului României a corespondenței primite în aceeași zi la oficiul poștal BUCUREȘTI 18. Sacul poștal a fost purtat de oficianța Doina Marian. Machetare ștampilă ocazională: dr. Ioan Daniliuc.

Emil STANCIU

TOPICAL TIME, vol. 64, nr. 3(379), mai-iunie 2013, revistă de filatelică tematică a Asociației Tematicienilor Americani (ATA). Din sumar: *Topics on postmarks: Fish found in many forms* (George DeKornfeld), *Ropex/NTSS 2013* (Bruce L. Johnson), *My first visit to topicalsOnline* - <http://www.topicalsonline.com> (Dawn R. Hamman), *Literary characters of Charles Dickens* (Barry Floyd), *GPS equipment and satellites* (Don

Revista presei

Hillger, Garry Toth), *Cinderella corner: College and school stamps* (Arthur H. Groten), *Study unit spotlight: A philatelic DeBussy puzzle* (Chuichi Maeda, Kin Ichi Imai-zumi, Peter Long), *Units in action* (Bruce L. Johnson), *Chapter chatter* (Tony E. van Loij), *Youth in topics* (MaryAnn Bowman), *Publication reviews* (George B. Griffenhagen). Rubrica *Philatelic Journals* menționează și revista philatelica.ro. (dnd)

► ecouri ► echoes ► échos ►

Stimate dle Dobrescu,
Am avut pe inimă să scriu câteva rânduri și să le trimit revistei philatelica.ro, singura revistă filatelică de o calitate excepțională care mai există. Acum, poate ce-am scris eu e simplu și nu vă va plăcea, sau veți considera că se știe. Personal am 25 ani! Chiar mă gândeam să scriu un material și despre filatelie și tineret. Pregătesc de asemenea un material despre filatelie în comunism pentru o revistă de specialitate istorică.

Vă doresc mult succes în activitate!

Boğdan Emanuel Răduț
emy_radut@yahoo.com

Costel Savin msavin29@yahoo.com
23 iulie 2013 1:26 PM

Stimați prieteni,
Am avut bucuria să cunosc un personaj absolut fascinant, un învățător pensionar - Amariei Tăcșor, dintr-o mică localitate (Aleea Teilor nr. 17, 615100 Bicăz), dar o inimă uriașă. Are un cerc filatelic pentru copii, face gratis meditații cu acești copii ca să-i atragă. Are un colț filatelic permanent la o bibliotecă, publică articole specifice și organizează expoziții filatelice.

Dorește să organizeze pentru micii lui colaboratori și nu numai o expoziție sau mai multe cu diverse trasee turistice unde să folosească vederi circulante sau nu, românești și străine.

Singur îi este greu să izbutescă, dar cu ajutorul nostru, sunt sigur că va izbuti.

Eu mi-am golit casa de vederi obișnuite, de tot felul, pentru el nu este bucurie mai mare. Merită să fie ajutat? Sigur că da.

Vă aștept, astfel de „fenomene” sunt rarissime, din păcate, la noi!

Aștept dovada generozității sufletului dvs.

Așa să vă ajute Dumnezeu!

Costel Savin

Galeria celebrităților botoșănene (XVIII)

dr. Gică MARIȚANU

Octav ONICESCU (1892-1983) 20 august 2012 - 120 de ani de la naștere

Întemeietorul școlii românești de teoria probabilităților și a celei de statistică matematică, savantul Octav Onicescu s-a născut la 20 august 1892 (România, Mi #4834, întreg poștal 027/92), la Botoșani.

Copilaria și-a petrecut-o în urbea natală, în care a început să deslușească tainele matematicii sub bagheta profesorului Popovici-Puiu încă de pe băncile Școlii primare de băieți „Marchian”. În perioada 1903-1911 a urmat cursurile liceului „A. T. Laurian” din Botoșani și imediat după susținerea bacalaureatului, în toamna anului 1911, devine student la Facultatea de Științe a Universității din București, urmând în paralel cursurile Facultății de Filosofie. După doi ani de studii cu profesori celebri, printre care s-au numărat Gheorghe Țițeica, Dimitrie Pompeiu și Traian Lalescu la matematici, C. Rădulescu-Motru și Petre P. Negulescu la filosofie, Octav Onicescu își ia licențele în matematică și în filosofie.

Între anii 1914-1916 a predat matematica la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu-Târgoviște, iar între anii 1916-1918 s-a numărat printre combatanții Primului Război Mondial. După terminarea războiului, în toamna anului 1919, Octav Onicescu pleacă la Roma unde își pregătește doctoratul cu profesorii Vito Volterra, Tullio Levi-Civita, F. Cantelli și Guido Castelnuovo, iar în iunie 1920 obține titlul de Doctor în matematică, susținând teza cu titlul: *Asupra spațiilor einsteiniene cu grupuri continui de transformare*. În perioada 1920-1921, în cadrul Seminarului Jacques Hadamard de la Paris, a prezentat în premieră principiile calculului diferențial absolut, principalii tensori diferențiali de ordinul 2 ai spațiului cu 4 dimensiuni, precum și ecuațiile gravitației sub formă einsteiniană.

La întoarcerea în țară, încă din primele zile ale anului 1922 a predat, în calitate de conferențiar, cursuri de mecanică la Secția de Fizică și Chimie a Facultății de Științe din București, în același an obținând și docența. În 1925 începe să predea teoria probabilităților, fiind primul universitar român care ține acest curs. Tot în 1925, în paralel, a început să predea mecanica aplicată corpului uman și aparatelor la Institutul de Educație Fizică din București. Devenit în scurt timp director al acestui institut ca succesor al profesorului Francisc Rainer, a organizat activitatea universitară și cea de cercetare într-o manieră care a dus la transformarea instituției de învățământ în Academie de educație fizică. Deși a fost numit rector al Academiei, renunță la această însărcinare în favoarea carierei didactice desfășurată în cadrul Universității București unde, la 1 iulie 1929, este numit profesor agregat.

Anul 1930 a fost unul plin de evenimente marcante pentru cariera savantului: a fost numit profesor titular al Catedrei de mecanică de la Secția de Fizică și Chimie a Facultății de Științe din București, a înființat Școala superioară pentru pregătirea cenzorilor, Școala de statistică, Actuarial și Calcul, a fost ales membru corespondent al Academiei Române. Conducând secția de teoria probabilităților din cadrul Institutului de Matematică al Academiei, între anii 1934-1937, la îndemnul pro-

fesorului Gheorghe Țițeica, Onicescu împreună cu profesorul P. Zervos (Atena) inițiază organizarea Uniunii interbalcanice a matematicienilor.

Devine profesor titular definitiv (1937) la catedra de algebră, iar din 1948 până în 1962 va activa ca profesor de mecanică teoretică și profesor șef al catedrei de calculul probabilităților din Universitatea București. Pentru întreaga activitate i s-a conferit titlul de Profesor emerit, a devenit Laureat al Premiului de Stat în 1962, iar în 1965 a fost ales membru titular al Academiei Române.

Consacrat științific pe plan mondial, Onicescu a participat activ la numeroase seminarii, colocvii, congrese internaționale de matematică, a conferențiat la universități celebre din Paris, Roma, Bruxelles, Atena, Geneva, Florența și Padova, iar pentru meritele sale a fost ales: membru al Academiei Lagrange, membru al Academiei din Trieste, membru al Institutului Internațional de Statistică de la Haga, rector al Centrului Internațional al Științelor Mecanice de la Udine etc.

La nivel național, pe lângă bogata activitate științifică, a promovat implementarea unor metode științifice în diverse domenii de activitate cum ar fi controlul asigurărilor private, funcționarea asigurărilor sociale, organizarea și funcționarea Casei Generale de Pensii a Statului, evaluarea execuțiilor bugetare.

În egală măsură, Octav Onicescu a desfășurat o intensă activitate publicistică reeditând revista *Natura*, revigorând *Editura Fundațiilor*, determinând editarea operelor unor oameni de știință români la *Cultura Națională*. De asemenea, a publicat peste 1.200 memorii și note științifice în reviste de specialitate din țară și din străinătate și peste 35 de cărți, monografii, tratate, manuale în mai multe limbi, printre care s-au numărat: *Calculul probabilităților*, în colaborare cu Gheorghe Mihoc (1939); *Principii de cunoaștere științifică* (1943); *Teoria momentelor* (1948); *Strategia jocurilor cu aplicații la programarea liniară* (1961); *Numere și sisteme aleatoare* (1962); *Teoria probabilităților și aplicații* (1963); ▶▶▶

Cibernetica sau știința strategiei în conducerea acțiunilor omenești (1964); *Mecanica statistică a proceselor ireversibile clasice cuantice* (1965); *Principiile teoriei probabilităților* (1969); *Învățați ai lumii* (1975); *Pe drumurile vieții* (1981).

Prin excepționala activitate de cercetare desfășurată de Octav Onicescu, patrimoniul mondial al științelor exacte s-a îmbogățit cu numeroase contribuții legate de numele genialului matematician botoșănean, dintre care amintim: metoda Onicescu de rezolvare a sistemelor de ecuații liniare, în algebră; teorema Onicescu privind suma unghiurilor solide ale unui tetraedru nedegenerat, în geometrie; formula Onicescu privind geodezicele vecine unei geodezice date, în geometria diferențială; clasa de funcții olotope Onicescu, în topologie; introducerea noțiunii de saturație și funcția sumă Onicescu, în analiza funcțională; teoria lanțurilor și a proceselor cu legături complete Onicescu - Mihoc, în calculul

probabilităților; formula Onicescu pentru energia informațională, în statistica matematică; mecanica invariativă Onicescu, în mecanica generală și relativistă și nu în ultimul rând formula completă a teoriei automatelor aleatoare Onicescu - Guiașu.

Omul de cultură, filozoful, fizicianul, matematicianul de excepție, academicianul Octav Onicescu a încetat din viață la 18 august 1983, la București.

Referințe:

Predescu, Lucian, *Enciclopedia „Cugetarea”*, București, 1940, p. 616;

Răutu, N., *Istoria Liceului Laurian din Botoșani - 1859-1909*, Tipo. „Reînvierea”, Botoșani, 1909;

Vâlceanu, Florențiu, *Din contribuția botoșănenilor la dezvoltarea învățământului matematic, în Botoșani - Istorie și contemporaneitate* (Comunicări prezentate cu prilejul sesiunii științifice organizate la Botoșani în zilele de 16-18 mai 1969), p. 183-187.

Grigore Alexandru GHICA (1804-1857) 24 august 2012 - 155 de ani de la moarte

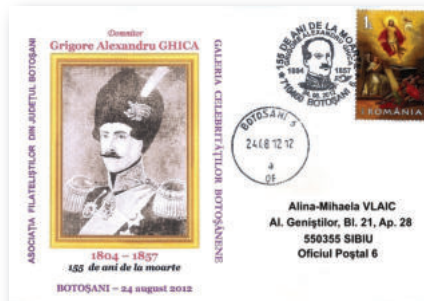
Ultimul domnitor al Principatului Moldova, descendent dintr-o familie cu blazon care a numărat până la el nouă domni, Grigore Alexandru Ghica, s-a născut la 27 august 1804, la Botoșani, fiind fiul lui Alexandru G. Ghica și al Elenei (născută Sturdza).

Cu educația solidă primită în familie, și-a început studiile în particular, definitivându-le la Viena și Paris, după care, a avut o ascensiune politică rapidă. Din 1826, a deținut succesiv funcțiile de: hatman, secretar de stat, ministru de Externe și ministru de Finanțe până în 1848 când, puternic influențat de ideile revoluționare ce cuprinseseră întreaga Europă, se afirmă ca un adevărat lider al mișcării moldovenești împotriva regimului autoritar și corupt condus de unchiul său Mihail Sturdza.

În mai 1849, în urma Convenției de la Balta-Liman dintre Rusia și Imperiul Otoman, Grigore Alexandru Ghica a fost numit domn al Moldovei, dar își începe prima domnie abia la 2 octombrie în același an. Adept al principiilor naționale, convins de necesitatea unei reformări radicale a statului, Ghica începe prin a numi în funcții cheie tineri pătrunși de spiritul iluminismului european, dispuși să-și asume înnoirea și propagarea țării. Cu sprijinul acestora stopează abuzurile și realizează, o serie de reforme: în *plan economic* stimulează activitățile comerciale; în *plan administrativ* înființează Departamentul Lucrărilor Publice și promulgă legea privind reformarea corpului slujitorilor, de fapt prima lege a jandarmeriei române (Mi #6426, B465); în *plan social* înființează ospiciul pentru infirmi de la Galata, acționează pentru ajutorarea copiilor orfani, a femeilor sărace și pentru emanciparea țăganilor, acordă catolicilor și protestanților dreptul la cetățenie; în *domeniul comunicațiilor* introduce serviciul de diligență și telegraful; în *agricultură* desființează dijma, mărește imasul, ușurează condițiile de strămutare și reglementează raporturile dintre proprietari și țăranii; în *învățământ* introduce cele trei grade de pregătire și predarea obligatorie în limba română la toate nivelurile, reorganizează Academia Mihăileană sub denumirea de Academia Vasiliană, înființează facultățile de drept și filosofie, școala de ingineri,

școala de moșit, școala de chirurgie și Institutul Gregorian, precursor al facultății de medicină; în *plan cultural* a sprijinit financiar publicarea Cronicii lui Gheorghe Șincai și tipărirea primei ediții a Letopiseșului Țării Moldovei de către Mihail Kogălniceanu; în *domeniul justiției* a introdus abolirea pedepsei cu moartea și îmbunătățirea sistemului penitenciar iar în plan militar a înființat o baterie de artilerie, două corpuri de pompieri în Iași și câte unul în capitalele de județ. Deși a reușit echilibrarea financiară a țării, în octombrie 1853, Grigore Alexandru Ghica își încheie prima domnie, fiind nevoit să se retragă la Viena ca urmare a instaurării ocupației rusești în Moldova odată cu declanșarea războiului Crimeii. Înlocuirea ocupației rusești cu cea austriacă, favorizează revenirea pe tron a lui Grigore Alexandru Ghica la 2 octombrie 1854. Fidel crezurilor sale, a încercat continuarea reformării țării. Cu toate acestea, satisfacerea cheltuielilor cu trupele austriece de ocupație, duc la declinul economic și financiar al țării. Tratatul de la Paris, care consfințește încheierea ostilităților, a adus și înlăturarea din domnie a lui Grigore Alexandru Ghica, la 26 iunie 1856.

A fost presat să părăsească țara și la 3 august 1856 ajunge în Franța, stabilindu-se în Chateau du Mée. Atacurile îndreptate asupra sa nu au încetat. Știindu-se nevinovat, simțindu-se părăsit și trădat, sfârșește ▶▶▶

tragic în seara zilei de 24 august 1857, sinucigându-se prin împușcare, după ce și-a așternut pe hârtie ultimele gânduri: *Sunt victima unei îngrozitoare calamii, nu mai pot trăi. Va veni ziua când adevărul va izbucni. Îmi aștept dușmanul în fața judecării lui Dumnezeu.*

Referințe:

Gane, Constantin, *Trecute vieți de doamne și domnițe*, vol. III, Editura Universul, București, 1944, p. 253-255;
Gorovei, Artur, *Monografia orașului Botoșani*, Fălticeni, 1926, p. 406;
Negruți-Munteanu, Ecaterina, *Sfatul administrativ al Moldovei între anii 1832-1862*, în „Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie A.D. Xenopol” din Iași”, Editura Academiei, 1971, p. 166-167.

Andronic ȚĂRANU (1852-1930) 11 septembrie 2012 - 160 de ani de la naștere

Animatorul cultural, muzicianul și pictorul Andronic Țăranu s-a născut la Botoșani în 1852, într-o familie de armeni înstăriți, tatăl său, Mihail A. Țăranu, regăsindu-se printre semnarii telegramelor prin care armenii botoșăneni îl felicitau în 1854 pe domnitorul Grigore Alexandru Ghica cu ocazia începerii celei de-a doua domnii.

Copilăria și-a petrecut-o în orașul natal unde a urmat cursurile Școlii Primare Armene de Băieți de pe lângă biserica „Sf. Maria” și cursurile Liceului „A. T. Laurian” pe care le-a absolvit în 1871, fiindu-i remarcate înclinațiile deosebite pentru pictură și muzică. Rămas orfan de la vârsta de 10 ani și crescut de un unchi, Săndulache, care nu-i aprecia talentul considerând cele două îndeletniciri ca fiind apanajul țiganilor și zugrăvilor, nu-l împiedică pe Andronic să urmeze Școala de Belle Arte la Iași, iar în paralel să ia lecții la Conservator cu Eduard Caudela.

Cu toate eforturile depuse, după finalizarea studiilor s-a întors la Botoșani și s-a angajat ca funcționar la Poștă, dedicându-se marilor sale pasiuni doar în timpul liber. Cunoscut ca un mare iubitor de muzică și ca un virtuoz al instrumentelor cu coarde, Țăranu concertează la manifestărilor culturale organizate de diverse societăți, numărându-se printre fondatorii și animatorii cunoscutei Societăți Muzicale „Armonia”, apărută în 1883 sub conducerea lui Alexandru Saint-Georges. De asemenea, Țăranu a fost preocupat și de componistică, opera sa muzicală numărând aproximativ 200 de piese care, deși au rămas în manuscris, au fost cunoscute în parte și apreciate de George Enescu.

În egală măsură s-a dedicat picturii, realizând lucrări care și-au găsit loc în Pinacoteca ieșeană și chiar în biserica armenescă „Sf. Maria” din Botoșani.

„...Pentru toți cei ce iubesc arta picturii și cari, locuind departe de orașele mari, nu pot fi în contact cu pictori, de la care ar putea învăța ceva, sau pentru acei amatori, care din diferite cauze, lucrează singuri, fără călăuz”, Andronic Țăranu a scris un *Tratat de pictură. Metodă ușoară pentru amatori care doresc a studia pictura cu ulei - Fără profesor*, cuprinzând 12 capitole, lucrare de pionierat care a apărut în 1906 la Tipografia „Reînvierea” din Botoșani.

Fiind atât de implicat în animarea vieții culturale botoșănene, Țăranu a cochetat și cu publicistica, semnând o serie de amintiri, evocări, schițe, catrene.

Omul de cultură Andronic Țăranu a încetat din viață la Botoșani, în luna martie a anului 1930.

Referințe:

Bejenaru, Ionel, *Dicționarul Botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, p. 255.
Gorovei, Artur, *Monografia orașului Botoșani*, Fălticeni, 1926, p. 408-409.
Iovanesian, Ștefan; Median, Gheorghe, *Armenii în istoria și viața orașului Botoșani*, Editura Ria, Botoșani, 2001, p. 125.

Iuliu DUNCA (1825-1907) 12 septembrie 2012 - 105 ani de la moarte

Iuliu Dunca s-a născut la 7 ianuarie 1825, la Botoșani. Despre copilăria și adolescența sa arhivele n-au păstrat documente edificatoare însă, cu certitudine, în 1850 a intrat voluntar într-o unitate de jandarmi călări fiind în foarte scurt timp avansat la gradul de sergent. Dovedind înclinații pentru studiu și mai ales o abilitate ieșită din comun pentru calcule matematice, la recomandarea superiorilor săi, devine cadet al Regimentului 1 Artilerie.

Perseverează în pregătirea teoretică, iar cariera lui militară cunoaște o ascensiune continuă și rapidă fiind înaintat în grad, de multe ori înainte de termen, după cum urmează: sublocotenent în decembrie ►►►

1854; locotenent în iulie 1856; căpitan în august 1858; maior în mai 1864; locotenent-colonel în octombrie 1867; colonel în 1870 când este numit comandant al Regimentului 1 Artilerie. Pentru succesele obținute la comanda Regimentului 1 Artilerie și pentru calitățile sale militare excepționale, în 1875 Iuliu Dunca a fost numit comandant al Artileriei Teritoriale, iar în 1876 director al Școlii Militare de Ofițeri de Artilerie din București.

Pe întreaga durată a Războiului de Independență a îndeplinit mai multe funcții, decise de fiecare dată în obținerea victoriilor Armatei României pe frontul de luptă: comandant al artileriei Diviziei a IV-a Infanterie pe frontul de la Plevna, comandant al artileriei Corpului de Vest, a comandat grupările de artilerie concentrate în zona Vidinului și Smârdanului.

Pentru faptele sale de arme a fost avansat la gradul de general de brigadă și a fost decorat cu: „Steaua României” în grad de ofițer; „Virtutea Militară de Aur”; „Trecerea Dunării”; „Apărătorilor Independenței” și cu distincțiile rusești - „Ordinul Sf. Ana” și „Medalia Comemorativă de Campanie”.

Generalul de brigadă Iuliu Dunca a încetat din viață în 1907.

Referințe:

Ciubotaru Ștefan, *Al doilea caleidoscop botoșănean*, Editura Axa, Botoșani, 1998, p. 46.

Tucă Florian, *Bărbai ai datoriei, 1877-1878*, Editura Militară, București, 1939.

Raul STAVRI (1872-1919) 14 septembrie 2012 - 140 de ani de la naștere

Poetul Raul Stavri s-a născut în 1872, la Botoșani, fiind fratele mai mic al poetului Artur Stavri.

Și-a petrecut copilăria în orașul natal în care a urmat cursurile primare și apoi cursurile secundare la Liceul „A. T. Laurian”. După terminarea liceului a frecventat cursurile Facultății de Litere a Universității din Iași, perioadă în care s-a remarcat ca poet în Cercul literar al lui N.I. Beldiceanu. În aceeași perioadă își exprimă afinitatea pentru mișcarea socialistă, frecventând întrunirile socialiștilor ieșeni, care aveau loc în casa soților Nădejde din Sărărie.

După absolvirea facultății și obținerea licenței, Raul Stavri a intrat în învățământ, fiind profesor la Giurgiu și la Bârlad, iar în perioada 1 septembrie 1901 - 1 septembrie 1903 a predat la Liceul „A. T. Laurian” din Botoșani. Din motive personale a renunțat la cariera didactică și s-a orientat către către viața de agricultor.

Chiar dacă uneori avea *scânteieri de geniu*, după cum sublinia Izabela Sadoveanu, Raul Stavri a scris, fără a impresiona, numeroase poezii, povestiri, epigrame și fabule publicate în presa vremii.

Aflat într-o stare de sănătate precară, poetul Raul

Stavri a încetat din viață în 1919, în urma unui început de incendiu declanșat la locuința sa din Starosilțu, comuna Gorbănești, județul Botoșani, localitate în care a și fost înmormântat.

Referințe:

Bejenaru, Ionel, *Dicționarul Botoșănenilor*, Editura Moldova, Iași, 1994, p. 238.

Columna lui Traian

Columna lui Traian - monument antic roman aflat în *Forul lui Traian* din Roma, ridicat din ordinul împăratului Traian de către *Apolodor din Damasc*. Columna a fost inaugurată în anul 113 d. Cr. și a avut scopul de a glorifica victoriile împăratului în războaiele de cucerire a Daciei și totodată de a servi drept mausoleu. Exteriorul Columniei, înaltă de 29,78 m, este înconjurat de un basorelief în care se succed spirala 124 de scene de luptă de luptă ale campaniilor din anii 101-102 și 105-106.

Într-un lapidarium al Muzeului Național de Istorie a României se păstrează copii la scară naturală a bazei Columniei și a scenelor ce alcătuiesc basorelieful. Copiile au fost executate în anul 1930 și au fost aduse în țară abia în 1967.

Asociația Filateliștilor din București a comemo-

rat 1900 ani de la inaugurare prin realizarea unui plic și a unei stampile ocazionale (machete dr. Ioan Daniliuc). (dfd)

O expoziție inedită

În perioada 10-28 iunie 2013, artista plastică Ana Maria Necolau (<http://ananecolau.blogspot.ro/2013/04/collage.html>), absolventă a Universității Naționale de Arte Plastice, doctor în arte, a expus mai multe tablouri (colaje / collage) la sediul Asociației Filateliștilor din București.

Tablourile expuse îmbină o artă modernă cu mărci poștale aplicate pe picturi, dând naștere unor imagini inedite. Asemenea colaje, din cercetările făcute de noi, nu s-au mai realizat până acum nicăieri în Europa.

Privitorul care este inițiat în filatelie și artă va realiza sincronizarea tematicii tablourilor cu cea a mărcilor poștale, având o cromatică adecvată.

Scopul expoziției a fost de a atrage colecționarii spre artă și de a sădi în rândul iubitorilor de cultură dorința de a accede la lumea tainică a colecționarilor de timbre.

Această manifestare inedită, precum și toate celelalte evenimente filatelice - expoziții, simpozioane, lansarea unor cărți sau emisiuni poștale - au menirea să atragă noi colecționari, mai ales din rândul tinerei generații. (Prof. Marian LĂSCULESCU)

Revista presei

O PUS XIII, publicație editată de Academia Europeană de Filatelie, 2013, 288 pagini, este dedicată filateliei din Grecia. Lucrarea este rezultat al colaborării dintre Guy Coutant - redactor-șef al *OPUS* și Costas Chazapis - redactor-șef al *Philotelia*. Din sumar: *Ionian Islands 1428-1864. Journeys of unique folded letters. fascination and realities* (G.M. Vlachos); *The handwritten weight indications of the Ionian post* (J. Daes); *The Hellenic Post during King Otto's period (1833-1862)* - (T. Papeliou); *Maritime mail transportation and the antagonism of steamship companies in the Hellenic area during 19th century* (A. Virvilis); *Process for production of the large Hermes head progressive proofs* (L. Basel); *The Ernest Meyer's imprints on the large Hermes heads of Greece and on the Cérés of France* (L. Fanchini); *The large Hermes heads of Greece, printing observations* (K. Papathanassiou); *La Grosse Tête d'Hermès sur les lettres internationales* (M. Chauvet); *Postal relations between Greece and Russia up to UPU 1875* (W. Bauer); *Postal history of the Dodecanese small post services* (M. Petradakis); *The 1875 postage due stamps. Temporary want of stamps and remedy measures* (J. Peristanoglou); *Pos-*

tal stationery issued in Greece, not catalogued under Greece (N. Zafeirakopoulos); *The genesis of the 1896 Olympic stamps* (G. Sparis); *The Italian Post Office of Canea, Crete* (M. Mylonakis); *The establishment of the British Post Office in Thessaloniki* (A. Papadopoulos); *The contributors to the 1906 Olympic issue* (M.

Tsironis); *The definitive issue of 1911* (A. Manoloudis); *L'incident de Corfou de 1923* (G. Sotiropoulos); *Aspects of interrupted and suspended international correspondence to and from Greece, 1940-1941* (A. Ritoridis); *Greece 1944-45* (C. Chazapis); *Le controle postal en Grèce* (A. Galinos); *Culture et art de l'église orthodoxe* (M. Bottu); *The Greek stamp as an art product* (M. Vardopoulou); *Une émission française méconnue: Lille 1871* (Y. M. Danan). Coperta: Myrsini Vardopoulou. (dnd)

Adevărul despre decesul lui I. A. Gagarin

După mai bine de 40 de ani în care adevărul a fost ascuns, cauza decesului cosmonautului sovietic Iuri Gagarin, primul om în spațiu, a fost dezvăluită. Celebrul cosmonaut rus Alexei Leonov a dezvăluit adevărul despre evenimentele ce au avut loc în acea zi tragică. Conform unui raport declassificat de curând,

în tragicul accident a mai fost implicată o aeronavă - un avion de vânătoare SU-15 neautorizat, ce a zburat extrem de aproape de aeronava pilotată de Gagarin și Vladimir Sereghin. Detalii la adresa de web site <http://www.descopera.ro/dnews/10975957-in-sfar-sit-misterul-mortii-lui-iuri-gagarin-primul-om-in-spa-tiu-a-fost-rezolvat-dupa-45-de-ani>. (Ioana NIȚĂ)

► Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor.

► Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (schimb, vând, cumpăr) revine exclusiv celor care au solicitat apariția

acestora.

► Reproducerea parțială sau integrală a materialelor din revistă este permisă numai cu acordul scris al editorului.

► Manuscrisele spre publicare se transmit editorului:

computerstamps@yahoo.ro

philatelica.ro este o marcă înregistrată sub nr. 101604

Tipărit la Director: Coriolan CHIRICHEȘ

Cap limpede: Coriolan CHIRICHEȘ

Redactor: Dumitru F. DUMITRU

Traduceri: Gilda ROȘCA, Florin PATAPIE - RAICU

Abonamente: coriolan2006@yahoo.com

Format electronic: <http://www.philatelica.ro/revista.html>

Asociația Filateliștilor din județul Sibiu,
Hermann Oberth - 90 de ani de la publicarea
lucrării *Racheta spre spațiile interplanetare*,
18.05.2013, 550450 SIBIU 1.
Machetă plic și ștampilă ocazională:
dr. Ioan Daniliuc

Asociația Filateliștilor din județul Sibiu,
225 de ani de la inaugurarea
primului teatru la Sibiu,
01.07.2013, 550450 SIBIU 1.
Machetă plic și ștampilă ocazională:
dr. Ioan Daniliuc

Asociația Filateliștilor din București,
Expoziția filatelică AEROMFILA 2013 - 100
de ani de aeronautică militară,
15.07.2013, 014950 BUCUREȘTI 13.
Machetă plic și ștampilă ocazională:
dr. Ioan Daniliuc

Asociația Filateliștilor din București,
Ziua aviației - 100 de ani de aeronautică
militară, 20.07.2013, 014880 BUCUREȘTI 63.

Machetă plic și ștampilă ocazională:
dr. Ioan Daniliuc

Prin Ordinul nr. 7925 din 5 noiembrie 1909,
Arsenalul de Construcții al Armatei a primit sarcina de a construi un avion după indicațiile și sub supravegherea inginerului Aurel Vlaicu. Acest act marchează premisele înființării aviației militare românești. La 1 aprilie 1913 Parlamentul României a aprobat *Legea privind organizarea aeronauticii militare*. Încă din anul înființării, prin participarea directă a ing. Aurel Vlaicu la misiuni de observare aeriană în timpul luptelor din Al II-lea Război Balcanic (1913), Aviația militară Română a fost o prezență activă în toate conflictele militare în care România a fost implicată.

cartea de pe copertă

Primele Cărți Poștale Ilustrate românești (Vederi 1894-1905) - Catalogare

Din Prefață:

„...Lucrarea se constituie într-o încercare de catalogare a primelor vederi românești (Cărți poștale ilustrate - CPI) apărute în România la sfârșitul secolului al 19-lea, începând cu anul **1894**. Catalogul include etapa clasică 1894-1905. Din cauza tirajelor reduse avute la apariție și a vechimii lor (aproape 120 de ani) ele se găsesc în prezent în număr redus, iar unele, probabil, dispărând complet. Să nu uităm că peste ele au trecut două războaie mondiale, cu consecințele lor devastatoare. Dar a mai trecut și un „al 3-lea război”, așa-botezată „Epocă de aur”, cu o durată de peste 40 de ani, o epocă în care au fost demolate cartiere întregi. Oamenii, obligați să plece din casele lor uneori numai în 2-3 zile, părăseau și biblioteci cu cărți și alte valori”.

Volumul semnat de Romeo Alexandrescu este alcătuit din 10 capitole, fiecare capitol fiind dedicat câte unui mare editor din perioada clasică a cărților poștale ilustrate. Astfel, succesiv, sunt prezentate relizările editurilor: **Minerva** (de care se leagă apariția primelor CPI - 29.08.1894), **Louis Glasser** din Leipzig, **Schneider & Lux** din Viena, **Inst. de Arte Grafice Carol Göbl** și **Inst. de Arte Grafice Carol Göbl Ssor I. Șt. Răsdescu** din

București, **Künzli** din Zurich, **Socac, Adolph Maier** și **Adolph Maier & Stern, Șaraga-Fortuna-Șaraga & Fortuna, Duschek**.

Primele nouă capitole sunt structurate pe trei secțiuni: *Tabel sinoptic general, Catalogarea propriu-zisă și Iconografia*.

Ultimul capitol, al 10-lea, cuprinde două secțiuni. În prima secțiune sunt prezentate imagini: de la vizita Familiei Regale în Franța în anul 1927; prezența Regelui Carol II și a altor personalități marcante ale vremii la Expoziția internațională de la Paris din anul 1937; ceremonia de încoronare a suveranilor României din 15 octombrie 1922; învestirea patriarhului Miron Cristea la 1 noiembrie 1925. În secțiunea a doua sunt prezentate imagini care surprind mari personalități pe tărâm artistic, manifestări cul-

turale și sportive, peisaje. De semnalat semnătura unor personalități pe multe ilustrate.

În acest volum (în total 600 de pagini) sunt prezentate 2.520 de imagini. De reținut disponibilitatea d-lui Romeo Alexandrescu de a furniza viitorilor realizatori de albume imagini atât din volumul de față, cât și altele, necesare ilustrării lucrărilor respective.

Lansarea volumului **Primele Cărți Poștale Ilustrate românești (Vederi 1894-1905)** elaborat de d-l Romeo Alexandrescu a avut loc la sediul AF București în data de 20 iunie 2013 în prezența multor filателиști bucureșteni, fiind urmată de o sesiune de autografe și de un cocktail.

Cei care doresc să achiziționeze volumul pot accesa ralex1209@gmail.com.

Dumitru F. DUMITRU

Sergiu-Marian D. Găbureac ne propune lucrarea **Prin Țara Moldovei, Bârlad-Huși-Piatra Neamț-Vaslui, compendiuul cărților poștale ilustrate 1898 - 1938**, Ed. Biblioteca Bucureștilor, 2009, 50 pagini.

Lucrarea, dedicată soției sale Aurelia, se constituie ca un instrument destinat colecționarilor de cărți poștale ilustrate, fără de care este din ce în ce mai greu să te descurci în lumea cartofilistilor.

Compendiul cuprinde patru capitole, câte unul pentru fiecare localitate, a câte 3 părți: *Indexul editorilor, Indexul topografic și Indexul emisiunilor de cărți poștale ilustrate*. O mențiune specială pen-

Prin Țara Moldovei

tru capitolul *Perle cartofile*, care conține 18 cărți poștale ilustrate.

Așa cum precizează autorul în prefață, numită sugestiv *De reținut*, avem de a face cu o lucrare comprimată, ca orice compendiu, utilă colecționarilor în vederea orientării lor cu prilejul achizițiilor.

Concluzia finală a autorului: *Cartea poștală ilustrată memoria vizuală a localității tale! Nu-ți uita trecutul! E tot ce ți-a rămas de la înaintași!*

Cei interesați în procurarea lucrării se pot adresa autorului, e-mail: gsm_as@yahoo.com.

Dan N. DOBRESU, AIJP